

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ

ဟိကော့မတီဌာနချုပ်

နိုင်ငံတကာရေးရာ သတင်းစဉ်

ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၅

ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ(ဆိုးလ်)

ဆောင်းပါးမှ

ကျောင်းဆောက်နန်းတော်ရှိ ကျောက်သားအတိပြင့် တည်ဆောက်ထားသော ကိုရီးယားပိသုကာလက်ရာ ကျောင်းချွန်ဆာဘုရား

မြို့လယ်ရှိ အဝေးပြေးလမ်းပျား၏ မြင်ကွင်း

နိုင်ငံရေး

တနှစ်အတွင်းထင်ရှားသော ဖြစ်ရပ်များ

ဝန်ကြီးချုပ် ကျောက်ကျီယန်၏ အမေရိကန်ခရီးစဉ်
တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် ကျောက်
ကျီယန်နှင့်အဖွဲ့ဝင် ၁၄ ဦးတို့သည် ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်
နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသို့ ကိုးရက်ကြာ
တရားဝင် အလည်အပတ် သွားရောက်ခဲ့သည်။ ထို့
နောက် ဆက်လက်၍ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်
ကနေဒါနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက် လည်ပတ်ခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်သစ်

နှစ်ပေါင်း ၉၄နှစ်ကြာ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဖြစ်ခဲ့သော
ဘရူးဒိုင်းနိုင်ငံသည် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့က လွတ်
လပ်ရေး ရရှိခဲ့ပြီး စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့တွင်
၁၅၉ နိုင်ငံ မြောက် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့
သည်။ ဘရူးဒိုင်း နိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်း
မိုင်ပေါင်း ၂,၂၂၆ ခန့် ရှိပြီး လူဦးရေ ၂,၀၅,၀၀၀
ခန့် ရှိသည်။

တောင်အာဖရိကနှင့် မိုဇမ်ဘစ် ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် သင့်မြတ်စေရန် ကြိုးပမ်း
သည့်အနေဖြင့် လူဖြူ တောင်အာဖရိက အစိုးရသည်
မိုဇမ်ဘစ်နိုင်ငံနှင့် နှစ်နိုင်ငံမကျူးကျော်ရေးနှင့် အိမ်
နီးချင်းကောင်း ပိသရေး စာချုပ်ကို မတ်လ ၁၆ ရက်
နေ့က ချုပ်ဆိုခဲ့ရာ တောင်အာဖရိက ဝန်ကြီးချုပ်
ပီတာဘိုသာနှင့် မိုဇမ်ဘစ်သမ္မတ ဆာမိုရာမာချယ်တို့
လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

မလေးရှားဘုရင်သစ်

စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်ကိုကျင့်သုံးသည့် မလေးရှား
ပြည်ထောင်စုတွင် ပြည်နယ် ၁၃ နယ်ရှိရာ ပြည်နယ်
ကိုးနယ်တွင် ဘုရင်များ အသီးသီးစိုးစံ၍ ကျန်ပြည်နယ်
လေးနယ်တွင် ဘုရင်ခံများအုပ်ချုပ်သည်။ မလေးရှား
ပြည်ထောင်စု လွတ်လပ်ရေး ရရှိသည့် ၁၉၅၇ခုနှစ်မှ
စ၍ ငါးနှစ်တကြိမ် ပြည်နယ်တနယ်မှ ဘုရင်တဦးကို
အလှည့်ကျ ရွေးချယ်၍ မလေးရှား တနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ
ဘုရင်အဖြစ် တင်မြှောက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၄ခုနှစ် ဧပြီလ
၂၅ ရက် နေ့တွင် သတ္တမမြောက် မလေးရှား ဘုရင်
အာမက်ရှား၏ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီး အဋ္ဌမမြောက်
မလေးရှား ဘုရင်သစ်အဖြစ် ဂျိုဟိုး ပြည်နယ်ဘုရင်
မာမုတ်အစ္စကန်ဒါကို ကျန်ပြည်နယ်ဘုရင်များက ရွေး
ချယ် တင်မြှောက်ခဲ့ကြသည်။

ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် အပြောင်းအလဲ

ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင် ယူရီအန်ဒရိုပေ့ဒ်သည်
၁၉၈၄ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်
သွားခဲ့ရာ ချယ်ရ်နိုယင်းကိုး(ပုံ)သည် ဖေဖော်ဝါရီလ
၁၃ ရက်နေ့တွင် ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေ
အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ထိုနှစ် ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့
တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၏ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သည်။

အစွဲရေးနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲ

အစွဲရေး နိုင်ငံတွင် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့ကျင်းပခဲ့သော အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် မည်သည့်နိုင်ငံရေး ပါတီကမျှ အစိုးရဖွဲ့စည်း နိုင်လောက်သည့် အမတ်ဦးရေကို မရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် လိကွတ်ပါတီနှင့် လေဘာပါတီတို့သည် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရအဖွဲ့သစ် တရပ်ကို ဖွဲ့စည်း၍ အစွဲရေး ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ကို ၂၅ လစီ အလှည့်ကျ ထမ်းဆောင်ကြရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ထိုအစီအစဉ်အရ အစွဲရေး ဝန်ကြီးချုပ် တာဝန်ကို လေဘာပါတီခေါင်းဆောင် ရှိမ့်နိုပီရက်စ်(ယာ)က ပထမဦးစွာ ထမ်းဆောင်ပြီး နောက် ၂၅ လတွင် လိကွတ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် ယစ်ဇော်ရှာမီးယာ(ဝဲ)က ထမ်းဆောင်မည် ဖြစ်သည်။

သမ္မတရီဂင်၏ ပီကင်းခရီးစဉ်

အမေရိကန် သမ္မတရီဂင်သည် ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံသို့ ခြောက်ရက်ကြာ တရားဝင် အလည်အပတ် သွားရောက်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတဂျာမနီ သမ္မတသစ်

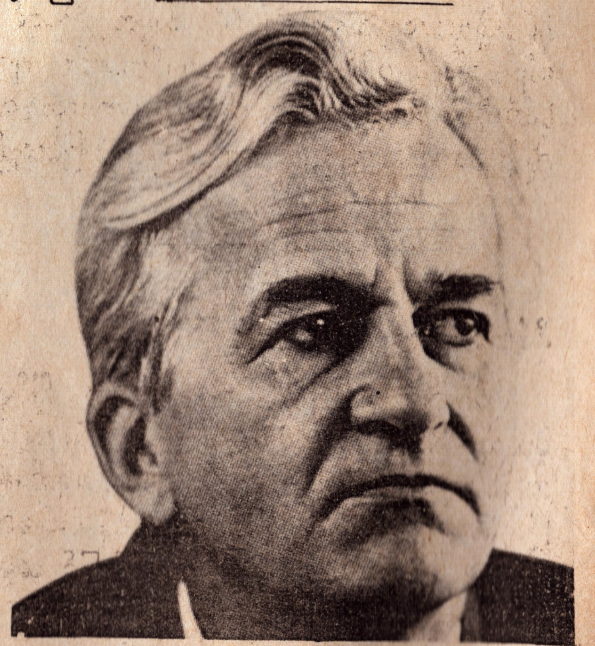
ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ ဆဋ္ဌမမြောက် သမ္မတ အဖြစ် အာဏာရ ခရစ်ယာန် ဒီမိုကရက်တစ် ယူနီယံပါတီဝင် အသက် ၆၄ နှစ် အရွယ်ရှိ ရစ်ချပ်ဒ်ဗွန် ဝိုက်ဇက်ကာ (ပုံ) ကို ပြည်ထောင်စု သမ္မတ ဂျာမနီ လွှတ်တော်က ၁၉၈၄ ခုနှစ် မေလ ၂၃ ရက်နေ့က ရွေးချယ်ပေးခဲ့သည်။

နယူးဇီလန်အစိုးရသစ်

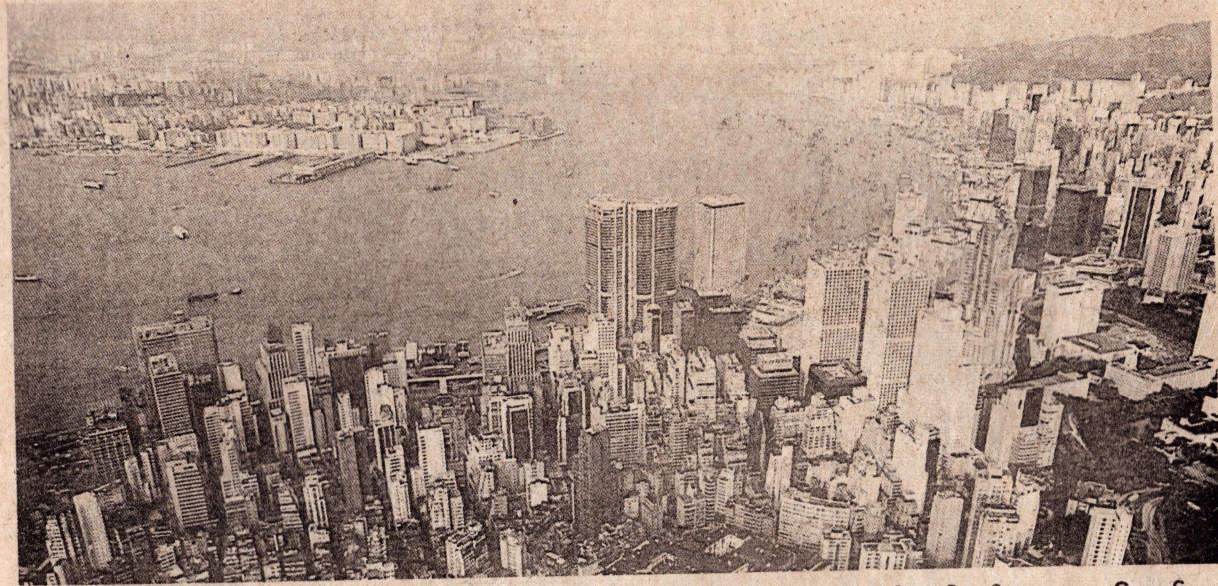
နယူးဇီလန် နိုင်ငံတွင် ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက် နေ့က ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဆာရောဘတ်မူလ်ဒွန်း ဦးဆောင်သည့် အာဏာရ အမျိုးသားပါတီ အရေးနိမ့်ပြီး ဒေးဗစ်လဲန်ဂီ ဦးဆောင်သည့် လေဘာပါတီက အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ဒေးဗစ်လဲန်ဂီသည် နယူးဇီလန်သမိုင်းတွင် စတုတ္ထမြောက် လေဘာအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကနေဒါအစိုးရသစ်

၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ကနေဒါ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဝန်ကြီးချုပ် ဂျွန်တန်းနား ဦးဆောင်သည့် အာဏာရ လစ်ဘရယ်ပါတီ အရေးနိမ့်ပြီး ဘာရာရင်မာလ်ရိုနို ဦးဆောင်သည့် အတိုက်အခံ ပရိုဂရက်ဆစ်ကွန်ဆာဗေးတစ်ပါတီက အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ဘရာရင်မာလ်ရိုနိုသည် ၁၈ ဦးမြောက် ကနေဒါ ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့က ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁/၈၅

ဟောင်ကောင်ကျွန်း အနာဂတ်အရေး

ဗြိတိသျှတို့ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသည့် ဟောင်ကောင်ကျွန်းကို သက္ကရာဇ် ၁၉၉၇ ခုနှစ် အရောက်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာအောက်သို့ ပြန်လည် လွှဲပြောင်းပေးမည့် ပူးတွဲ ကြေ

ငြာချက်ကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ပြည်သူ့ ခန်းမကြီး၌ လက်မှတ်ရေးထိုးပွဲ ကျင်းပရာတွင် တရုတ်ဒုတိယ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကျောက်နန်နှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗြိတိသျှ သံအမတ်ကြီး ရစ်ချတ်ဒ်ဗန်တို့ လက်မှတ် ရေးထိုးကြသည်။

သမ္မတချန်ဒူးဝှမ်၏ ဂျပန်ခရီးစဉ်

ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံမှ သမ္မတချန်ဒူးဝှမ် သည် စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့မှ ၈ ရက်နေ့ အထိ ဂျပန်နိုင်ငံသို့သွားရောက်ခဲ့သည်။ (ပုံ) သမ္မတချန်ဒူးဝှမ် ၏ ခရီးသည် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်အတွင်း ဂျပန်နိုင်ငံသို့ တရားဝင် သွားရောက်သည့် ပထမဆုံးသော ကိုရီးယားနိုင်ငံ အကြီးအကဲ၏ ခရီးစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံကာရာဂွာရွေးကောက်ပွဲ

နိုင်ငံကာရာဂွာနိုင်ငံတွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ်က ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လက်ဝဲတော်လှန်ရေး အပြီး ပထမဆုံး အကြိမ် အဖြစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲကို နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့က ပြုလုပ်ခဲ့ရာ နိုင်ငံကာရာဂွာ အကြီးအကဲရှင်နီယဲလ် အော်တီဂါက ပြည်သူ့ ဆန္ဒမဲ ၆၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်အင်ဒီရာဂန္တီ လုပ်ကြံခံရခြင်း

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ၁၆ နှစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သောမစ္စကအင်ဒီရာဂန္တီသည်အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့ နံနက်တွင် ဆစ်ခီလူမျိုး ကိုယ်ရံ

တော်နစ်ဦးတို့ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်၍ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ အင်ဒီရာဂန္တီ၏ သား အသက် ၄၀ ရှိ ရာဂျစ်ဂန္တီသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆက်လက် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

အမေရိကန်သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ

နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့ တွင် ကျင်းပခဲ့သော အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ အကြိမ် ၅၀ ပြည့်မြောက် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှသမ္မတလောင်း ဝေါလ်တာ မွန်ဒေးနှင့် ရီပတ်ဘလစ်ကင်ပါတီမှ သမ္မတလောင်း ရိုဂင်ထို့ရင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြရာ လက်ရှိသမ္မတဂျိဗ်ဇ် ဗုတ်ခ် အသတ်ဖြင့် အနိုင်ရရှိကာ ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတ ရိုဂင်က ပြည်သူ့ဆန္ဒမဲ ၅၉ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိပြီး မွန်ဒေးက ၄၁ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိခဲ့သည်။

ထို့ပြင် အီလက်စိုရီလ် ကောလိပ်ခေါ် သမ္မတရွေးချယ်ရေး ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်မဲ ၅၃၀ မဲ ရှိသည့်အနက် သမ္မတ ရိုဂင်က ၅၂၅ မဲ ရရှိပြီး မွန်ဒေးက ၁၃၅ မဲသာ ရရှိသည်။

မာဂရက်သက်ချာနှင့် ဗုံးပေါက်ကွဲမှု

ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက် သက်ချာ ဦးဆောင်သော ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးကို ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဘရစ်ဘန်မြို့၌ ကျင်းပနေစဉ် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မာဂရက် သက်ချာနှင့် ခေါင်းဆောင်များ တည်းခိုနေသည့် ဂရင်းဟိုတယ်တွင် အိုင်အာရ်အေတို့ ထောင်စွန်းသော ဗုံးပေါက်ကွဲ ခဲ့သည်။

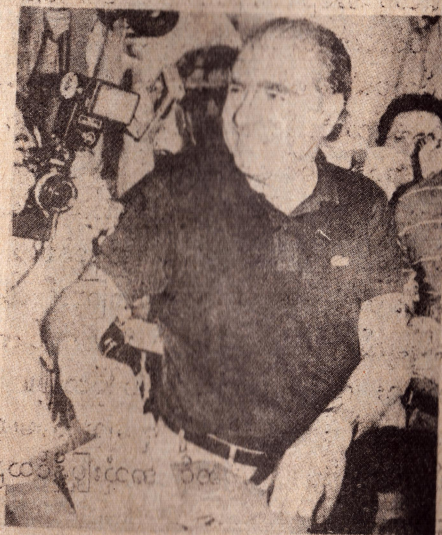
မာဂရက်သက်ချာမှာ သိသိကလေး လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ လူလေးဦး သေဆုံးပြီး ၃၂ ဦး ဒဏ်ရာ ရခဲ့သည်။ ဟိုတယ် အဆောက်အအုံမှာ အကြီးအကျယ် ပျက်စီးခဲ့သည်။

အထက်ဗော်လ်တာနိုင်ငံကို ဘာကီနာဖတ်ဆိုဟု အမည်ပြောင်းလဲခြင်း

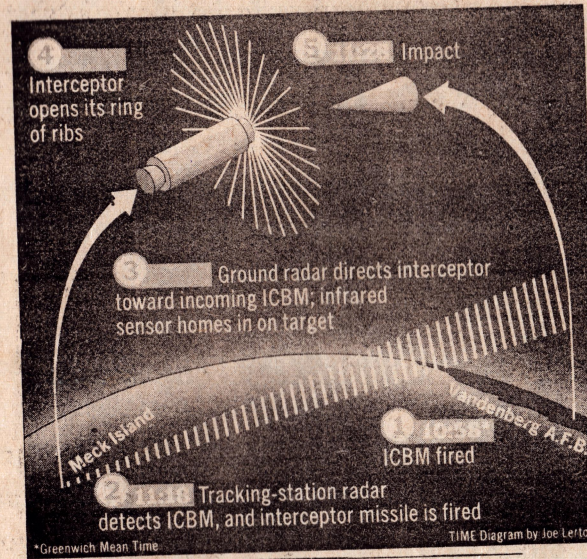
အာဖရိကတိုက်ရှိ အထက်ဗော်လ်တာနိုင်ငံ သမ္မတသောမတ်ဆန်ကာရာက အထက်ဗော်လ်တာ ဟူသော အမည်ကို ဘာကီနာဖတ်ဆိုနိုင်ငံဟူ၍ အမည်ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ဘာကီနာ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ မြင့်မြတ်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း ဖြစ်ပြီး၊ ဖတ်ဆိုမှာ စည်းရုံး ညီညွတ်သော လူ့ အဖွဲ့အစည်းဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဥရုဂွေးသမ္မတသစ်

တောင်အမေရိကတိုက်ရှိ ဥရုဂွေးနိုင်ငံတွင် စစ်ဘက်မှ ၁၁ နှစ်ကြာ အုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီးနောက် ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ်နိုင်ငံဘာလတွင် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရာ အလယ်အလတ်ဝါဒကို လိုလားသည့် ကော်လိုရာဒို ပါတီခေါင်းဆောင် ဂျူလီယိုမာရီယာစန်ရှိနက်တီ(ပုံ) သည် လူထုထောက်ခံမဲ ၃၉ ရာခိုင်နှုန်းရရှိပြီး သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသည်။

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁/၇၅

တိုက်ခိုက်ရေးတင်ကား တီထွင်မှု

ဂျပန်နိုင်ငံသည် တိုက်ခိုက်ရေး တင်ကား အသစ်တမျိုးကို အောင်မြင်စွာ တီထွင်လိုက်ကြောင်းဖြင့် စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကြေငြာခဲ့သည်။ ထိုတင်ကားသည် မြင်းကောင်ရေ ၁၂၀၀ အားရှိ ဒီဇယ်အင်ဂျင် တပ်ဆင်ထားပြီး ပစ်ခတ်ရာတွင် ကွန်ပျူတာထိန်းချုပ်မှုစနစ်ကို အသုံးပြုထားသည်ဟု ဆိုသည်။

တွမ်ဟော့ခံခိုးပျံ စမ်းသပ်အောင်မြင်ခြင်း

၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ အတွင်းက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ရေငုပ်သင်္ဘောမှ ပစ်လွှတ်ရသော တွမ်ဟော့ခံအမည်ရှိ ခရုဇံခိုးပျံကို အောင်မြင်စွာ စမ်းသပ် ပစ်လွှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပစ္စိဖိတ် သမုဒ္ဒရာ အတွင်း ရေငုပ်သင်္ဘောမှ ပစ်လွှတ်လိုက်သော တွမ်ဟော့ခံခိုးပျံသည် ဆန်ကလီမန်တေးဒေသရှိ ပစ်မှတ်ရှိရာသို့ ခရီးအကွာအဝေး မိုင် ၄၀၀ ကျော် ပျံသန်းပြီး ပစ်မှတ်ဖြစ်သော ကွန်ကရစ်နံရံကို တည့်မတ်စွာ ထိမှန်ပျက်စီးစေခဲ့သည်။ ကွန်ပျူတာ လမ်းညွှန်စနစ်ကို အသုံးပြုထားပြီး ပစ်မှတ်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်းတလျှောက်ရှိ မြေမျက်နှာပြင် အနိမ့်အမြင့်နှင့် သစ်ပင် အဆောက်အအုံများ ပော်ပြသော မြေပုံပါရှိသည်။ ထိုတွမ်ဟော့ခံခိုးပျံကို သမားရိုးကျ ဗုံးများသာမက အကျိုးထိပ်ဖူးများကိုပါ တပ်ဆင် အသုံးပြုနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဒုံးခွင်းဒုံး စမ်းသပ် အောင်မြင်ခြင်း

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကာလီဖိုးနီးယားဒေသရှိ လေတပ် အခြေစိုက်စခန်းမှ မိုင်ညှိမင်းတိုက်ချင်းပစ်ဒုံးပျံကို ပစ်လွှတ်ပြီး မိနစ် ၃၀ အကြာတွင် ပစ္စိဖိတ် သမုဒ္ဒရာအတွင်း ကာဝါဂျာလီန်းကျွန်းစုရှိ မက်ကျန်းမှ ပစ်လွှတ်လိုက်သော ကြားဖြတ်တိုက်ခိုက်ရေးဒုံးပျံက အောင်မြင်စွာ ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုဒုံးပျံများသည် တနာရီလျှင် မိုင်ပေါင်း ၁၀,၀၀၀ နှုန်းစီဖြင့် ပျံသန်းခဲ့ကြပြီး ပျံသန်းနေစဉ်အတွင်း ကြားဖြတ်တိုက်ခိုက်ရေးဒုံးပျံထိပ်ဖူးသည် ထီးပုံသဏ္ဌာန် ပြန့်ကားသွားပြီး ရင်ဆိုင်ပျံသန်းလာသော မိုင်ညှိမင်း တိုက်ချင်းပစ် ဒုံးပျံထိပ်ဖူးကို တိုက်ရိုက် ထိမှန် ပျက်စီးစေခြင်း ဖြစ်သည်။

မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း

အာဖရိကတိုက်တွင် မိုးခေါင် ရေရှားခြင်းဒဏ် ပြင်းထန်ခဲ့သည်။ အာဖရိကတိုက်၏ ထက်ဝက်ခန့်ရှိသော နိုင်ငံပေါင်း ၃၄ နိုင်ငံတွင် မိုးခေါင် ရေရှားခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှ စ၍ မိုးခေါင် ရေရှားခဲ့ရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် အဆိုးရွားဆုံး အဆင့်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အာဖရိကတိုက်တွင် ဆက်လက်၍မိုးခေါင်နေဆဲ ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်က မိုးခေါင် ရေရှားခြင်းကြောင့် လူပေါင်းသုံးသိန်းခန့်သေဆုံးခဲ့သော အီသီယိုးပီးယား နိုင်ငံတွင် လူများစွာ ထပ်မံ သေဆုံးခဲ့သည်။ ယခုတိုင် နေ့စဉ် လူပေါင်း ရာချီ၍ သေဆုံးလျက်ရှိသည်။ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံကို ကမ္ဘာပေါ်တွင်

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁/၇၅

အဝတ်မှတ်အခေါင်းပါးဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ကုလသမဂ္ဂက သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့အတူ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ မိုးခေါင်မှုမှာလည်း အလွန် ပြင်းထန်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ အတွင်း အဆိုးရွားဆုံး ဖြစ်သည်။ အာဖရိကတိုက်မှ နိုင်ငံပေါင်း ၂၄ နိုင်ငံသည် အရေးပေါ် ရိက္ခာအကူအညီကို မှီခိုနေရသည်။ မိုးခေါင်မှု အပြင်းထန်ဆုံး ဒေသမှာ အာဖရိက အနောက်ပိုင်း ဖြစ်သည်။ အာဖရိကအနောက်ပိုင်း ဒေသတစ်ခုတွင် ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးလျက် ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်၊ ကနေဒါ၊ ဂျပန်၊ ပြည်ထောင်စု သမ္မတဂျာမနီစသော နိုင်ငံများက ရိက္ခာ အကူအညီ များ ပေးပို့နေကြသည်။ အာဖရိက တိုင်းရင်းသား များစွာသည် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများသို့ အစုအဝေးဖြင့် သွားနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။

မိုးရွာခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း
ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၌ မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ပြီး ရေဘေးဒဏ် အကြိမ်ကြိမ်ခံရသဖြင့် စပါးစိုက်ခင်း ဟက်တာ ၃၇၅,၀၀၀ ကျော် ပျက်စီးပြီး လူ ၇၀၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့ရသည်။ လူပေါင်း ၅၀၀ ကျော် ဒဏ်ရာရရှိပြီး လူပေါင်း ၁ ဒသမ ၅ သန်းခန့် အိုးအိမ်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

မလေးရှားပြည်ထောင်စုအရှေ့ဘက် ကမ်းရိုးတန်း ပြည်နယ်များတွင်လည်း မုတ်သုမိုး ဆက်၍ ရွာသွန်းနေသဖြင့် လူ ၄၂ ဦးခန့်သေဆုံးပြီး လူပေါင်း ၂၁,၀၀၀ ခန့် ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများတွင် ခိုလှုံနေကြရသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းပြည်နယ်တွင် ရေကြီးသဖြင့် လူပေါင်း ၆၀၀၀ ခန့် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ ဖြစ်ရပြီး စပါးစိုက်ခင်းများပျက်စီးခဲ့ရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတောင်ပိုင်း တွင်လည်း အချိန်မဟုတ် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းပြီး ရေလွှမ်းမိုးသဖြင့် လူပေါင်း ၄၆ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ပြည်နယ် ၁၃ ခုတွင် လူပေါင်း ၄၂၄ ဦး သေဆုံးကာ ကျွန်းကောင် ရေ ၁၉,၀၃၃ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင်လည်း ရေကြီးမှုများ ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် သုံးရက်အတွင်း လူ ၇၅ ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး

သေဆုံးသူ စုစုပေါင်း ၆၈၅ ဦး ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ မိုးအဆက်မပြတ် ရွာသွန်းမှုကြောင့် စိုးရိမ်ရေမှတ်များ ကျော်လွန်သွားပြီး ရေလွှမ်းမိုးခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လူ ၂၈ သန်း ဘေးဒုက္ခ တွေ့ရပြီး ဆန်တန်ချိန် အနည်းဆုံး တသန်းနှင့် ဂျန်လျှော်ထုပ် တသန်းခန့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ရေကြီးမှုကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၌ အစီရင်ခံခဲ့သည်။

ထို့အတူ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် တနာရီ ၁၇၅ မိုင်နှုန်းဖြင့် မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်သွားသဖြင့် လူပေါင်း ၁၀၀၀ ခန့် သေဆုံးဖွယ် ရှိသည်ဟု ကြေငြာသည်။ လူပေါင်း နှစ်သိန်းခန့် အိုးအိမ်မဲ့ ဖြစ်ရသည်။ အစိုးရက ပြည်နယ်ခြောက်ခုကို ဘေးဒုက္ခ ရောက်နေသော ဒေသများအဖြစ် ကြေငြာထားသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ မြို့တော် ဆိုးလ်၌ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခဲ့ပြီး ရေလျှံခဲ့သည်။ လူ ၁၃၉ ဦးခန့် သေဆုံးပြီး ၂၀၇,၀၀၀ မှာ အိုးအိမ်မဲ့ ဖြစ်ရသည်။ အပျက်အစီးမှာ ဒေါ်လာ ၉၆ ဒသမ ၅ သန်းဖိုးခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

ဓာတ်ငွေ့ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့် ယိုမိမ့်ခြင်း

မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ၏မြို့တော် မက္ကဆီကိုတွင် နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့၌ ဓာတ်ငွေ့ရည် သိုလှောင်ရုံ ပေါက်ကွဲ မီးလောင်သဖြင့် လူ ၃၅၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့ပြီး လူ ၂၀၀၀ ခန့် ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရရှိခဲ့သည်။ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း မဒရာပရာဒေ့ရှ်ပြည်နယ် ဘိုပယ်မြို့တွင်လည်း ပိုးသတ်ဆေး စက်ရုံ၏ မြေအောက် သိုလှောင်ကန်မှ အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့များ ယိုစိမ့်ထွက်သဖြင့် လူပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့သည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး နှိမ်နင်းရေး

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် တရားမဝင် မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြင်းထန်သော ထိုးစစ်တရပ် ချမှတ် ဆင်နွှဲခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ပြင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်မှုများ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် တိုးတက် များပြား လာမှုကို

လည်း ဟန့်တားနိုင်မည့် မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည်သစ်များ တွေ့မြင်နေရပြီဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ (အိုင်အင်စီဘီ) နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးတွင် ထိုအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့၏ နှစ်ပတ်လည် အောက်တိုဘာ အစည်းအဝေးကို ထိုအဖွဲ့တည်ရှိရာ ဗီယက်နာမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ အဓိကကျသည့် မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံများ၊ တင်ပို့ရောင်းချသည့်နိုင်ငံများ၊ ဝယ်ယူတင်သွင်းသည့် နိုင်ငံများသည် ယခုအခါ နိုင်ငံတကာ မူးယစ်ဆေးဝါး ထိန်းချုပ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့နှင့် ပိုမို အဆင်ပြေစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုလာကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ဆီထရာ ၈၄ ကုန်စည်ပြပွဲ

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့တွင် နိုင်ငံတကာ ကုန်စည်ပြပွဲ (ဆီထရာ ၈၄) ကို စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့မှ စတင် ဖွင့်လှစ်ပြသခဲ့ရာ ထိုပြပွဲသို့ လူပေါင်း တသန်းကျော် လာရောက် ကြည့်ရှုခဲ့ကြသည်။

ထိုနိုင်ငံတကာ ကုန်စည်ပြပွဲသို့ ၉၉ နိုင်ငံမှ ဝယ်ယူသူများ ၉,၀၀၅ ဦး လာရောက်ကြရာ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ၁,၉၁၇ ဦး၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ၁,၈၂၉ ဦး၊ မလေးရှား ပြည်ထောင်စုမှ ၁,၂၈၉ ဦး၊ ကနေဒါ နိုင်ငံမှ ၃၆၈ ဦးနှင့် စင်ကာပူမှ ၃၆၅ ဦးတို့ပါဝင်ကြသည်။ ထိုပြပွဲတွင် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၃၂၀ ဖိုးရှိ ကုန်ထရိုက်စာချုပ်များလည်း ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

မျိုးရိုးဗီဇဆိုင်ရာ သုတေသန

ကင်ဆာရောဂါမှအစ သမားရိုးကျ ဖြစ်ပွားသော အအေးမိသည့် ရောဂါများအထိ ကုသ ပျောက်ကင်းစေနိုင်သော မျိုးရိုးဗီဇ ဆိုင်ရာ သုတေသနပြုကြသူ ပညာရှင် သုံးဦးတို့သည် ယခုနှစ် ဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ နိုဘဲလ်ဆု ပူးတွဲ ရရှိခဲ့သည်။

ဒင်းမတ်နိုင်ငံမှ နီးလ်စ်ဂျာနီ၊ ပြည်ထောင်စု သမ္မတဂျာမနီနိုင်ငံမှ ဂျော့ကိုလာနှင့် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံမှ စီလာမီးလ်စထီန်းတို့သည် ဆိုဒင်နိုင်ငံသုံး ကရောင်းငွေ ၁ ဒသမ ၆၅ သန်း (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၉၀,၀၀၀) ကို သုံးဦး ခွဲဝေယူရမည် ဖြစ်သည်။

ထို သုတေသနပညာရှင် သုံးဦး၏ တီထွင်ဖန်တီးချက်အရ ရောဂါတမျိုးမျိုး ဝင်ရောက် လာသော

အခါ ဝင်ရောက်လာသော ရောဂါ အခြေအနေကို လိုက်၍ ခန္ဓာကိုယ် ခုခံအားကို ကွဲပြားစေကာ တိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်းရှိမည် ဖြစ်သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးနိုဘဲလ်ဆု

တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ၏ လူမျိုးခွဲခြားမှု စနစ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော လူမည်း ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီး ဒက်စမုန်အမ်ပီလိုတူတူ (၅၃ နှစ်) အား ၁၉၈၄ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေး နိုဘဲလ်ဆုချီးမြှင့်ကြောင်း ကြေငြာခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ၌ အသားရောင် ခွဲခြားရေး ပြဿနာရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် လှုံ့ဆော်ကြိုးပမ်းရာတွင် ထိပ်တန်းမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဘုန်းတော်ကြီး ဒက်စမုန်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးကြီးကြောင်း နိုဘဲလ်ဆု ကော်မတီက အလေး အနက် သဘောထားခဲ့သည် ဟု ဆိုသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဒက်စမုန်သည် တောင်အာဖရိကရှိ လူမည်းနှင့် လူဖြူများက တောင်အာဖရိက နိုင်ငံအား ပဋိပက္ခနှင့် အကျပ်အတည်းများမှ လွတ်မြောက်အောင် စုစည်း ညီညွတ်စွာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားရေး အတွက် ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

တတိယအကြီးဆုံးမှန်ပြောင်း

အလေးချိန် ၁၁၅ တန် ရှိပြီး ၂၄၈ ဒသမ ၃ ပေ ရှည်သည့် အဝေးကြည့် မှန်ပြောင်းကြီး တခုကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် တည်ဆောက် ပြီးစီးခဲ့သည်။ ထိုမှန်ပြောင်းကြီးသည် အာရှတိုက်တွင် အကြီးဆုံး မှန်ပြောင်းဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာတွင် တတိယ အကြီးဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုအဝေးကြည့် မှန်ပြောင်းကြီးကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ တောင်ပိုင်း ကာဗာလူရာမြို့တွင် ထားရှိသည်။ မှန်ပြောင်းကြီးကို နယူးဒေလီ မြို့ အနောက်တောင်ဘက် ၇၂၅ မိုင် အကွာရှိ ပူနာမြို့မှ ဝယ်ချန်နာဂါ စက်မှုလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီက တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မှန်ပြောင်းကြီး ပြီးစီးရန် ငါးနှစ်ကြာအချိန် ယူ ဆောက်လုပ် ခဲ့ရသည်။ ထိုမှန်ပြောင်းကြီးကို အိန္ဒိယ ရူပနက္ခတ္တဗေဒဌာနက ကိုင်တွယ် အသုံးပြု သွားမည် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့လူဦးရေညီလာခံ

ကမ္ဘာ့လူဦးရေ ညီလာခံကို မက္ကဆီကို နိုင်ငံ မက္ကဆီကို စီတီးတွင် ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့က စတင် ကျင်းပခဲ့သည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၁၄၀ ပါဝင်သည့် ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့လူဦးရေညီလာခံ၏ အတွင်းရေး မှူးချုပ်က ဆင်းရဲနှင့် ချမ်းသာ နိုင်ငံများအကြား ကွာဟမှု လျော့နည်းစေရန် ကမ္ဘာ့လူဦးရေကို ထည့် ပြန်အောင် ပြုလုပ်ရမည်ဟု အဖွင့်မိန့်ခွန်း ပြောကြား ခဲ့သည်။

မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ လာမည့်ရာစုနှစ်မကုန်မီ အတိုတောင်းဆုံး အချိန်အတွင်း ကမ္ဘာ့လူဦးရေကို ထည့်ပြန်မှုရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ နွေးကွေး သောစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အတူ လူဦးရေ တိုးပွားနှုန်း မြင့်မားလာခြင်းသည် နိုင်ငံတကာ လူနေမှု အဆင့် အတန်း မညီမျှမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်မှာ ထင်ရှားကြောင်းဖြင့်လည်း ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့သည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် လူဦးရေ တိုးတက်နှုန်း သည် ၁၉၆၅-၇၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ၂ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၈၀-၈၅ ခုနှစ် အတွင်း နှစ်ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့နည်း ကျဆင်းသွားခဲ့ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂ စာရင်းဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေညီလာခံသည် ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည်။

သဘာဝထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ညီလာခံ

သဘာဝ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သမဂ္ဂ (အိုင်ယူစီအင်န်) ၏ ညီလာခံကို စပိန်နိုင်ငံ မက်ဒရစ်မြို့တွင် ၁၀ ရက်ကြာ ကျင်းပ ပြီးစီးခဲ့သည်။

အပင် တိရစ္ဆာန်နှင့် လူသားတို့ကို ကာကွယ်ပြီး မျိုးမပြုန်းအောင် ဆောင်ကြဉ်းကြရန် ထိုညီလာခံ ကအရေးတကြီး ပန်ကြားခဲ့သည်။ အိုင်ယူစီအင်န် သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးသော သဘာဝ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ထိုညီလာခံသို့ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၈၅၀ ခန့် တက်ရောက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ၅၀ ခန့် အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ထို ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် လေထု ညစ်ညမ်းမှုနည်းပါးရေး၊ ထိရောက်သည့် လူဦးရေ

မူဝါဒများ ချမှတ်ရေးနှင့် ဝေလငါးများ အလွန် အကျပ်အတည်းတို့ တားမြစ်ရေးတို့ ပါဝင်ကြသည်။

အာကာသစူးစမ်းမှုများ

အာကာသ စူးစမ်းမှုများသည် တစ်စတစ်စ တိုးတက် အောင်မြင်လျက်ရှိရာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမှ ဒုတိယမြောက် လွန်းပျံ အာကာသယာဉ် ချယ်လင်ဂျာမှ အာကာသယာဉ်မှူး ဘရစ်မက်ကင်းဒလက်စ် သည် ဂျက်အင်ဂျင် တပ်ဆင်ထားသော ကျောပိုး ကိရိယာလွယ်၍ အာကာသတွင် ပထမဆုံး အကြိမ် အထိန်းကြိုးမပါပဲ လမ်းလျှောက်နိုင်ခဲ့သည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ဆလ-၇ အာကာသ စခန်းမှ အာကာသယာဉ်မှူး များသည် အာကာသ တွင် ရက်အကြာဆုံး ၂၃၇ ရက် နေထိုင်ပြီးနောက် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာသို့ ပြန်လည် ဆင်းသက်လာခဲ့သည်။ ဆလ-၇ နှင့် ချိတ်ဆက်ပျံ သန်းခဲသော ဆယုတ်စီ-၁၂ မှ အမျိုးသမီး အာကာသယာဉ်မှူး ဆဗက်လာနာဆဗစ်စကရာသည် အာကာသအတွင်း ပထမဆုံး အကြိမ် လမ်းထွက်လျှောက် သော အမျိုးသမီးအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့သည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ဒစ်စကာဗာရီ လွန်းပျံအာကာသယာဉ်ကို နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့ တွင် ထပ်မံ လွှတ်တင်ခဲ့ပြန်ရာ ဆက်သွယ်ရေး ဂြိုဟ်တု နှစ်လုံး အသစ် လွှတ်တင်နိုင်ခဲ့ပြီး ယခင် ပျောက်ဆုံး နေသော ဂြိုဟ်တု နှစ်လုံးကို ပြန်လည်ထိန်းချုပ် ယူ ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ အာကာသမှ ဂြိုဟ်တု နှစ်လုံးကို ပြန်လည်ဖမ်းယူခြင်းမှာ အာကာသ စူးစမ်းမှု သမိုင်း တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် အောင်မြင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂၃ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့အိုလံပစ်

၂၃ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ အိုလံပစ် ပွဲတော်ကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု လော့စ်အိန်ဂျယ်လစ်မြို့၌ ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်မှ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက် နေ့ထိ ၁၆ ရက်ကြာ ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုပွဲတော်သို့ နိုင်ငံပေါင်း ၁၄၀ မှ အားကစား သမားပေါင်း ၇,၈၀၀ ကျော် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ အိုလံပစ် သမိုင်း တွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံ အရေအတွက်နှင့် အား ကစားသမားဦးရေ အများဆုံး ဖြစ်ခဲ့သည်။

အကြမ်းဘက်မှု

မျက်မှောက်ကမ္ဘာတွင် အကြမ်းဘက်မှုသည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ လက်နက်တခုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ လာပြီ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအစိုးရများစွာတို့က အကြမ်းဘက်မှုကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ တိုက်ဖျက်နေချိန်တွင် အချို့သော အစိုးရများသည် အကြမ်းဘက်မှုကို ဟန့်တားခြင်းမပြု၊ ဆက်လက် တည်ရှိခွင့်ပေးရုံမျှမက အကြမ်းဘက်မှုပင် အမြတ်ထုတ်လျက် ရှိကြသည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ် ဧပြီလထုတ် အိန္ဒိယ အပတ်စဉ် ရုပ်စုံ မဂ္ဂဇင်း၌ အကြမ်းဘက်မှု*၊ အကြမ်းဘက် သမား+ ဟူသော ဝေါဟာရများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြရာ တွင် လူတိုင်း သို့မဟုတ် လူတစ်စုသည် သမားရိုးကျစစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲခြင်းမပြု၊ ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကိုလည်း ယုံကြည်လက်ခံခြင်း မရှိပဲ မိမိ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် ထမြောက် အောင် မြင်စေရန်ထင်ရှားသော ဝတ္တရံကြီးများကိုပြန်ပေးဆွဲ ခြင်း၊ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ဘဏ် များ၊ လေယာဉ်များ၊ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို ဗုံးဖောက်ခွဲမှုများ ပြုလုပ်သည်။ ဘဏ်ဒဏ်တိုက်ခြင်း၊ လေယာဉ်ပျံ ပြန်ပေးဆွဲခြင်း၊ လက်နက် မှောင်ခို ရောင်းဝယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ထိုလုပ်ရပ်များကို အကြမ်းဘက်မှုဟု ခေါ်နိုင်ပြီး ထိုလုပ်ရပ်များကို ကျူးလွန်သူသည် အကြမ်းဘက်သမား ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

အမေရိကန် ဗဟိုထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (စီအိုင် အေ) ရှိ အမျိုးသား ပြည်ပ အကဲဖြတ်ရေးဌာနက အကြမ်းဘက်မှုဟူသည် လူတိုင်း သို့မဟုတ် လူတစ်စုက တည်ဆဲအစိုးရ၏ အာဏာကို ဆန့်ကျင်ရန် သို့မဟုတ် အစိုးရအကျိုးရှိစေရန်ဟူသော နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် များအလို့ငှာ ချွေးထွက်သံယို၊ သေကြေဒဏ်ရာရ အောင်ပြုလုပ်သည် သို့မဟုတ် ထိုသို့ ပြုလုပ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်သည်။ အကြမ်းဘက်မှုကို ပြုလုပ်ရာတွင် ပြု လုပ်သူများသည် အကြမ်းဘက်မှုဒဏ်ကို လောလော ဆယ်ခံရသူများအား ရည်ရွယ်ခြင်းထက် ဦးတည်ရည် ရွယ်ထားသည့် အုပ်စုတခုကို ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့် အောင် ခြိမ်းခြောက်လိုခြင်းက ပိုသည်ဟု ဆိုသည်။

အချို့ကလည်း အကြမ်းဘက်မှုဟူသည် ပြဿနာ တရပ်ကို ငြိမ်းချမ်းသော နည်းလမ်း သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခနည်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍ အောင် မြင်ခြင်း မရှိသောအခါတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျင့် သုံးသည့် နည်းဗျူဟာတရပ် ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုကြသည်။ မည်သို့ဆိုစေကာမူ အကြမ်းဘက်မှု သည် ယခုအခါတွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ်ကထက် သုံးဆ မှ လေးဆနီးပါး တိုးပွားလာပြီး လူအသေအပျောက် မှာလည်း တနှစ်ထက်တနှစ် တိုးတက် များပြားလာခဲ့ သည်။

အကြမ်းဘက်မှု အများဆုံး ဖြစ်ပွားရာ ဒေသများ

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် အတွင်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြမ်းဘက်မှုပေါင်း ၅၀၀၀ ကျော် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်အတွင်း အကြမ်းဘက်မှုပေါင်း ၃၀၀၀ ကျော် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုအကြမ်းဘက်မှုများတွင် ၄၉ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာ နိုင်ငံ၏ အရေးပါသည့် အဆောက်အအုံများကို ဦးတည် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ဗုံးဖောက်ခွဲမှု ၂၇ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်မှု ၂၁ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပြန်ပေးဆွဲမှု ၁ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် လေယာဉ် ပြန်ပေးဆွဲမှု ၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပွားခဲ့ သည်။ အကြမ်းဘက်မှု အများဆုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဒေသမှာ အနောက်တောင်အာရှ ဖြစ်ပြီး အကြမ်းဘက်မှု စုစုပေါင်း၏ ၃၂ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။ လက်တင်အမေရိက ဒေသတွင် ၂၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်

* Terrorism + Terrorist ၃။ ORBIS, Spring 1984, p.42
၁။ Orbis, A Journal of World Affairs, Spring 1984, p.9 & Military Review, 1984, pp.14-41
၂။ The Illustrated Weekly of India, April 1, 1984, p.19

နှုန်း၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းနှင့် အာဖရိကတိုက်တွင် ၂၀ ဒသမ ၆ ရာစုနှုန်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ဦးဆောင်သည့် ဆိုရှယ်လစ် အုပ်စုနိုင်ငံများတွင် အကြမ်းဘက်မှ အားလုံး၏ ၀ ဒသမ ၉ ရာစုနှုန်းခန့်သာ ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။^၁

အကြမ်းဘက်မှုကြောင့် ၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် လူပေါင်း ၂၉ ဦး သေဆုံးခဲ့ရာမှ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ၁၄၅ ဦး၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ၃၁၅ ဦး၊ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ၄၀၂ ဦး၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ၄၃၂ ဦး၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ၅၈၇ ဦးနှင့် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် လူပေါင်း ၆၆၆ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။^၂

အကြမ်းဘက်မှုများ ဖြစ်ပွားရသည့် အခြေခံအချက်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဘက်မှုကို ရှုမြင်သုံးသပ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဦးဆောင်သည့် အနောက်အုပ်စု အရင်းရှင်နိုင်ငံများနှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ဦးဆောင်သည့် အရှေ့အုပ်စု ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများ အကြား သဘောထား ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။

အရင်းရှင်နိုင်ငံများ၏ သဘောထား

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အပါအဝင် အရင်းရှင်နိုင်ငံများက ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသည် အကြမ်းဘက်မှုကို လက်နက်ကောင်းတခုအဖြစ် အသုံးပြုလျက်ရှိကြောင်း၊ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသည် တင်းမာမှုလျော့ပါးရေးမူဝါဒကို ရွှေ့တန်းတင်ပြီး နိုင်ငံတနိုင်ငံနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်အောင် ကြိုးပမ်းနေစဉ်မှာပင် အခြားတဘက်တွင် ထိုအစိုးရအားဖြုတ်ချရန် ကြိုးစားနေသော အကြမ်းဘက်သမားများကို လျှို့ဝှက် အားပေးလျက် ရှိကြောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများ၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီးလေလေ ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများအတွက် ကောင်းလေလေပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက ယူဆလျက်ရှိကြောင်း ဝေဖန်ကြသည်။^၃

အရင်းရှင်နိုင်ငံကြီးများက ခေတ်သစ်နိုင်ငံတကာ အကြမ်းဘက်မှုသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ကျူးဘားနိုင်ငံ ဟာဗနားမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ကမ္ဘာတိုက်ကြီးသုံးတိုက်

ဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်ကျင်းပပြီးချိန်မှစ၍ ပေါ်ပေါက်လာကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေးကြီးသို့ တကမ္ဘာလုံးရှိ အုပ်စုပေါင်း ၈၃ ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၅၁၃ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ အစည်းအဝေး၌ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့ရာ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် နိုင်ငံတကာ အတိုင်းအတာအရ ပြောက်ကျားလှုပ်ရှားမှုများ ဆင်နွှဲရေးဟူသော အချက်တရပ်ပါရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထို့နောက် ကျူးဘားနိုင်ငံတွင် ပြောက်ကျားလေ့ကျင့်ရေးစခန်းများဖွင့်လှစ်ပြီး တကမ္ဘာလုံးမှ အကြမ်းဘက်သမားများကို လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင် ပါလက်စတိုင်း ပြောက်ကျားများသည် ကျူးဘားနည်းပြဆရာများ၏ အကူအညီဖြင့် ဆီးရီးယား၊ လီဘာနွန်၊ ဂျော်ဒန်နိုင်ငံတို့တွင် ပြောက်ကျား လေ့ကျင့်ရေးစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ယီမင် ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ၊ အင်ဂိုလာ၊ မိုဇမ်ဘစ်၊ လစ်ဗျား၊ အဲလ်ဂျီးရီးယား နိုင်ငံများ၌ လေ့ကျင့်ရေးစခန်းများ ထပ်မံဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် မဟာမိတ်နိုင်ငံများသည် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများ၌ အကြမ်းဘက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်တီးခြင်းဖြင့် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ပြည်သူများက ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့လာရေး၊ အကြမ်းဘက်မှုများကို နှိမ်နင်းရန် ဆိုင်ရာအစိုးရများက ပြည်သူတို့၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ရုပ်သိမ်းပြီး ပြည်သူများအား ပိုမိုဖိနှိပ်လာရေး၊ ထိုအခြေအနေတွင် အရင်းရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သည့် အင်အားစုများက ပြည်သူတို့၏ ထောက်ခံမှုရယူပြီး အစိုးရအာဏာကို သိမ်းပိုက်နိုင်ရေးအတွက် မျှော်လင့်နေကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာအကြမ်းဘက်မှုများ ဖြစ်ပွားနေခြင်းအတွက် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ရေးသားကြသည်။^၄

ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု နှင့် မဟာမိတ်များ ၏ အယူအဆ

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် မဟာမိတ်နိုင်ငံများက ကမ္ဘာတဝန်းတွင် မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုးလွတ်လပ်ရေးအတွက် ရုန်းကန်တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိသည့် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးသမားများ၏ လုပ်ရပ်များကို အရင်းရှင်နိုင်ငံများသည် အကြမ်းဘက်မှုအဖြစ် ယူဆလျက်

ရှိကြောင်း၊ ထိုသို့ဆိုလျှင် ၁၈ ရာစုအတွင်းက ဗြိတိသျှလက်အောက်မှ အမေရိကန် လွတ်လပ်ရေးရရန် လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ကြသော ဂျော့ဝါရှင်တန်နှင့် သူ၏ နောက်လိုက်များကိုလည်း အကြမ်းဘက်သမားများဟု ခေါ်ဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကြမ်းဘက်အဖွဲ့အစည်းများသည် အရင်းရှင်နိုင်ငံများ၌ သာ အများဆုံး လှုပ်ရှားလျက်ရှိပြီး ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံများတွင် အကြမ်းဘက် အဖွဲ့အစည်းမရှိကြောင်း၊ အကြမ်းဘက်မှုသည် အရင်းရှင်စနစ်၏ ပဋိပက္ခနှင့် အကျပ်အတည်းများကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရကြောင်း စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ရေးသားသည်။^၅

နိုင်ငံတကာ အကြမ်းဘက်မှုသည် အရင်းရှင်နိုင်ငံများတွင် တနေ့တခြားတိုးပွားလျက်ရှိသည့်ပညာတတ်အလုပ်လက်မဲ့ လူငယ်များနှင့် အခြေအနေမဲ့များ*များကြောင့် ကြီးထွားလာရသည်ဟုဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် မဟာမိတ်နိုင်ငံများက ယူဆသည်။ ကမ္ဘာလူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်မှာ အသက် ၂၅ နှစ်အောက် လူငယ်များ ဖြစ်ပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်အရောက်တွင် ကမ္ဘာပေါ်၌ အသက် ၂၅ နှစ်အောက် လူငယ်စုစုပေါင်း သန်း ၄၀၀၀ ခန့် ရှိလာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် အရင်းရှင်နိုင်ငံများ၌ အသက် ၂၅ နှစ်အောက် အလုပ်လက်မဲ့ လူငယ်စုစုပေါင်း ခုနစ်သန်းခန့် ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ အရင်းရှင်နိုင်ငံများရှိ လူငယ်တို့၏ ဘဝကား ကြမ်းတမ်းခက်ခဲလှသည်ဟု ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် မဟာမိတ်နိုင်ငံများက ယူဆသည်။ အရင်းရှင်နိုင်ငံများတွင် လူငယ်များသည် ငွေကြေးများစွာ အကုန်အကျခံပြီး အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားပညာသင်ကြရသည်။ ကျောင်းမှ ထွက်လာသည့်အခါတွင်လည်း အလုပ်ရရှိရေးအတွက် အပြည့်အဝ ဘဝအာမခံချက် မရှိ။ အကြောင်းမှာ အရင်းရှင်နိုင်ငံများတွင် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ၌ အလိုအလျောက် စက်ကိရိယာများကို ပို၍ သုံးစွဲလာခဲ့ရာ အလုပ်သမား များစွာ မလိုအပ်။ ပိုမိုရှုပ်ထွေး ခက်ခဲသော စက်ကိရိယာများကို ကိုင်တွယ်နိုင်သည့် ကျွမ်းကျင် အလုပ်သမားများကိုသာ ဦးစား ပေးတော့သည်။ ကျောင်းထွက်စလူငယ်တဦးသည် ကျွမ်းကျင် လုပ်သားတဦး ဖြစ်လာ

စေရန် နောက်ထပ် ၁၂ နှစ်ကြာမျှ လေ့ကျင့်ပေးရန် လိုအပ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်ဆင်းရဲမှုနှင့် ဘဝမျှော်လင့်ချက် ကင်းမဲ့လျက်ရှိသည့် လူငယ်များစွာတို့သည် အိမ်ထောင်သည်ဘဝထူထောင်ရေး၊ အိမ်ထောင်သည်ဘဝတွင် သားသမီး များများ ရယူရေးတို့ကို မတွေးဝံ့အောင်ပင် ဖြစ်လျက် ရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ အရင်းရှင်နိုင်ငံများတွင် မူးယစ်ဆေးဝါးစွဲသူ လူငယ်များ၊ မိမိကိုယ်မိမိသေကြောင်းကြံသော လူငယ်များ နှစ်စဉ် တိုးပွားလျက် ရှိသည်။ ထိုလူငယ်များသည် မိမိဘဝကို မိမိ မကျေနပ်မှု၊ ဆင်းရဲမှုတို့နှင့် အနာဂတ်ဘဝမျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့လျက်ရှိခြင်းတို့ကို ထွက်ပေါက် ပေးသောအားဖြင့် အကြမ်းဘက်မှုကို ကျူးလွန်လာကြသည်ဟု ဆိုသည်။^၆

အခြေအနေမဲ့များ

အရင်းရှင်ကမ္ဘာတွင် အလုပ်သမား လူတန်းစား၊ အရင်းရှင် လူတန်းစား နှင့် နေရှင်ပေါက်စပါ ဟူ၍ ယေဘုယျအားဖြင့် ခွဲခြားထားသော်လည်း ထိုသုံးရပ်တွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသော အခြေအနေမဲ့များလည်း ရှိကြသည်။ ထိုအခြေအနေမဲ့တို့သည် အရင်းရှင် လူ့ဘောင်တွင် အောက်ဆုံးအလွှာ၌ရှိပြီး လူအများ၏ အယုံအကြည်ကင်းမဲ့မှု၊ အထင်မြင်သေးမှုကို ခံနေရသူများ ဖြစ်သည်။ ယင် တို့သည် လူ့ကျင့်ဝတ် သိက္ခာဟူသမျှကို ဂရုမပြု၊ ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိ၊ အခွင့်ကြံတိုင်း ဥပဒေကို ချိုးဖောက်တတ်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ တော်လှန်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများကို နှစ်သက်လိုလားခြင်းမရှိ၊ နိုင်ငံရေးထက် ဒုစရိုက်မှုကျူးလွန်ရန် အားသန်ကြသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အောင်မြင်ရန်သာ မျှော်မှန်းပြီး အတွေးအခေါ် အယူအဆ မရှိ။ နေငွေကြေးအတွက် ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်တတ်ကြသည်။ အခြေအနေမဲ့များကြောင့်လည်း အကြမ်းဘက်မှုများ ဖြစ်ပွားနေရသည်ဟု ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် မဟာမိတ်နိုင်ငံများကယူဆသည်။^၇

ထင်ရှားသောအကြမ်းဘက်မှုများ

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဥရုဂွေးနိုင်ငံရှိ တူပါမာရော့စ်အဖွဲ့ဝင် အကြမ်းဘက်သမားများသည် ဥရုဂွေး

၁။ Stop Terrorism Novosti Press Agency Publishing Hous1, Moscow, 1982, p.6
၂။ Military Review (U.S.A), October 1984, p.37 & Stop Terrorism, p.6
၃။ Reader's Digest, May 1973, p.121
၄။ Reader's Digest, May 1983, pp. 120-121, The Illustrated Weekly of India, April 1, 1984, pp.20-21 & Stop Terrorism, p.8

* Lumpen Proletariat
၁။ Stop Terrorism, pp.8-12
၂။ Stop Terrorism, pp. 8-12
၃။ Petty Bourgeoisie
၄။ Stop Terrorism, pp. 34-35

နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဗြိတိသျှသံအမတ်ကြီး ဆာဂျေဗရေဂျက် ဆင်ကို ပြန်ပေးခဲ့ပြီး အကျယ်နှစ်ပေါ် အရှည်ခြောက် ပေရှိသည့် သေတ္တာတွင်း၌ ရှစ်လကြာမျှ ထားရှိခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံမှူးနှစ်မြို့၌ ကျင်းပသည့် အိုလံပစ်ပွဲတော် တွင် ပါလက်စတိုင်း အကြမ်းဘက်သမားတစ်ဦးသည် အိုလံပစ်ရွာတွင်းသို့ဝင်ရောက်ပြီး အစွဲရောအားကစား သမားများကို ပစ်ခတ်သဖြင့် အစွဲရောအားကစား သမား ၁၁ ဦး သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ် မေလမှာပင် ဂျပန်တပ်နီအဖွဲ့ဝင်သုံးဦးတို့သည် အစွဲရောနိုင်ငံ လော့ဒ် လေဆိပ်၌ သေနတ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ကြသောကြောင့် လူပေါင်း ၂၅ ဦး သေဆုံးပြီး ၇၀ ဦး ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့ သည်။ တဖန် ၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် နယ်သာလန်နိုင်ငံ သည် ဟိသ်မြို့ရှိ ပြင်သစ် သံရုံးကို ဂျပန်တပ်နီတစ်စုက နာရီပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ကြာ သိမ်း ပိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနှစ်ဒီဇင်ဘာလတွင် ဩစထရီးယား နိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့၌ အိုပက် ရေနံဝန်ကြီးများ အစည်း အဝေး ကျင်းပစဉ် အကြမ်းဘက် သမား ခြောက်ဦး တို့က ရေနံဝန်ကြီး ၁၁ ဦးကို ဓားစာခံများအဖြစ် ဖမ်း ဆီးခဲ့သည်။ အကြမ်းဘက်သမားများသည် ဓားစာခံ များနှင့်အတူ ဩစထရီးယားအစိုးရကစီစဉ်ပေးသော ဂျက်လေယာဉ်ပျံကြီးဖြင့် အဲလ်ဂျီးရီးယား နိုင်ငံ သို့ ထွက်ခွာ သွား ခဲ့ ကြ သည်။ အလားတူပင် အာရပ် အကြမ်းဘက်သမားများသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဇွန်လ တွင် ပြင်သစ် ခရီးသည်တင် လေယာဉ်ကြီး တစင်းကို ယူဂန်ဒါနိုင်ငံ အင်တက်ဘီလေဆိပ်သို့ ပြန်ပေးခဲ့ပြီး တဖန် ၁၉၇၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် လုပ်သန် ဇာ လေကြောင်းပိုင် ခရီးသည်တင် လေယာဉ် ကြီး တစင်းကို ဆိုမာလီယာနိုင်ငံ မိုဂါဒစ်ရှူးလေဆိပ်သို့ ပြန်ပေးခဲ့ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင်အီတလီ တပ်နီ များသည် အီတလီ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း အဲလ်ဒိုမိုရို ကိုပြန်ပေးခဲ့ပြီး သတ်ဖြတ်ခဲ့သောကြောင့် သံတမန် လောကတွင် အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်သွားခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အိုင်းရစ် သမ္မတ နိုင်ငံ တပ်မတော် (အိုင်အာအေ) က ဗုံး ထောင် ဖောက်ခဲ့သဖြင့် ဒုတိယမြောက် အယ်လီဇဘက်ဘုရင်မ

၏ အစ်ကိုဝမ်းကွဲ တော်သူ လော့ဒ်မောင့်ဘက်တန် ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် အီရန်နိုင်ငံ တီဟီရန် မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံးကို စစ်သွေး ကြွနေသော အီရန် ကျောင်းသားများက ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်၍ အမေ ရိကန် သံတမန်များကို ရက်ပေါင်း ၄၄၄ ရက်ကြာ ဓားစာခံများအဖြစ် ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် မေလတွင် အမေရိကန်သမ္မတ ရီဂင်ကို ဂျန်ဟစ်ကလေ ဗီ ဆိုသူက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သဖြင့်သမ္မတရီဂင် ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ် မေလတွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးဒုတိယ မြောက် ဂျန်ပေါလ် ကို မာမက်အလီအက်ဂါ ဆိုသူ တူရကီ အကြမ်းဘက် သမား တဦးက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့က လီဘာနွန်နိုင်ငံ ဘီရွတ်မြို့ရှိ အမေရိကန် သံရုံးဗုံးခွဲခြင်း ခံရပြီး ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် လည်း လီဘာနွန်နိုင်ငံ နိုင်ငံစုံငြိမ်းချမ်းမှု ထိန်းသိမ်း ရေးတပ်ဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် အမေရိကန် မရိန်းတပ် များ၏ ဌာနချုပ်ကို အကြမ်းဘက်သမား တဦးက ဗုံးအပြည့်ပါသည့်ကားဖြင့် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သဖြင့် မရိန်းတပ်သား ၂၃၀ သေဆုံးပြီး ၈၀ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အခြား အကြမ်းဘက် သမားတဦးကလည်း နိုင်ငံစုံငြိမ်းချမ်းမှု ထိန်းသိမ်း ရေးတပ်ဖွဲ့တွင်ပါသည့် ပြင်သစ်တပ်ဖွဲ့များ၏ စခန်းကို ဗုံးအပြည့်ပါသည့် ကားဖြင့် တိုက်ခိုက်သောကြောင့် ပြင်သစ်တပ်သား ၅၈ ဦးသေဆုံးပြီး ၁၅ ဦးဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ နောက် ၁၃ ရက်အကြာ တွင် လီဘာနွန်နိုင်ငံ တိုင်ယာမြို့ရှိ အစွဲရောစစ်ဌာန ချုပ်ကို အာရပ် အကြမ်းဘက်သမားများက ဗုံးခွဲ သဖြင့် လူ ၆၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင်လည်း လီဘာနွန် နိုင်ငံ ဘီရွတ်မြို့ရှိ အမေရိကန်သံရုံးကို အကြမ်းဘက် သမားတို့က ဗုံးများတင်ဆောင်လာသော ကားဖြင့် တိုက်ခိုက်သောကြောင့် လူပေါင်းများစွာ သေကြေ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ၁၉၈၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်

* John Hinckley ψ Mehmet Ali Agca
၁။ The Illustrated Weekly of India, April 1, 1984, pp. 21-23
၂။ Newsweek, 13.4.81, p.11, 22.10.84, p.12, Stop Terrorism, p.105 & The World Almanac, 1984,

နေ့က ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာဦးဆောင်သည့် အာဏာရ ကွန်ဆာဗေးတစ် ပါတီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးကို ဘရစ်တန်မြို့ ဂရင်းဟိုတယ်၌ကျင်း ပစဉ် အိုင်အာအေတို့ထောင်ထားသော ဗုံးပေါက်ကွဲ သဖြင့် လူလေးဦး သေဆုံးပြီး ၃၂ ဦး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာသည် ဗုံး ပေါက်ကွဲမှုမှ သိသိကလေး လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ တဆက်တည်းမှာပင် အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့ တွင် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မစ္စကအင်ဒီရာဂန္တီကို ဝန်ကြီး ချုပ်၏ ဆစ်ခ်လူမျိုးကိုယ်ရံတော်နှစ်ဦးက အနီးကပ် ပစ်ခတ် လုပ်ကြံသဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် အင်ဒီရာဂန္တီ ကွယ်လွန်ခဲ့ရသည်။

အကြမ်းဘက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး

မြူးနစ်မြို့တွင် ကျင်းပသော အိုလံပစ်အားကစား ပွဲတော်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အကြမ်းဘက်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင် အများအပြား ကပင် အကြမ်းဘက်မှု တားဆီးရေးလုပ်ငန်း အရေး ကြီးပုံနှင့် အကြမ်းဘက်မှုကို နိုင်ငံတကာအစည်း အဝေးများ၌ ဆွေးနွေးရန်လိုအပ်ပုံများကိုပြောကြား ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ၂၇ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကြီး၌ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က နိုင်ငံတကာအကြမ်း ဘက်မှုကို တားဆီးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက် တရပ် တင်သွင်းခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ နှစ်စဉ်ပင် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံများ၌ နိုင်ငံတကာ အကြမ်းဘက်မှုနှင့် ပတ် သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လေ့ရှိရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ် တွင်ကျင်းပခဲ့သည့် ၃၈ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကြီးကလည်း နိုင်ငံတကာအကြမ်း ဘက်မှု ဆက်လက် ဖြစ်ပွားပြီး အပြစ်မဲ့သူများ၏ အသက်များ ဆုံးရှုံးနေခြင်း အတွက် စိုးရိမ်ပူပန် ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာအကြမ်းဘက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးကြီး သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ် စာတမ်း၌ ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပြည်သူများ အနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ခွင့် ရှိသည်ဟုသော မူဝါဒကို ထပ်မံအတည်ပြုကြောင်း၊ ကိုလိုနီနှင့်လူမျိုး ခွဲခြားရေး အစိုးရများ၏ လက်အောက်ရှိ ပြည်သူ များ၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို ထပ်မံ အတည်ပြုကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ထိုအစိုးရ များ၏ လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန် ကြိုးပမ်း လျက်ရှိသည့် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ကြိုးပမ်း သူများ၏ တိုက်ပွဲဝင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအကြမ်းဘက်မှုကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ တနိုင်ငံ ချင်းရော အခြားနိုင်ငံများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း များကပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် နိုင်ငံအား လုံးသို့ တိုက်တွန်းကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့ သည်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီထုတ် စာအုပ်

“အလုပ်သမားအစည်းအရုံးသမိုင်းအတွဲ-၂”

အဖိုး ၁၁ ကျပ်

ထွက်ပြီ

ဗိုလ်ချုပ်ဈေး အရောင်းဆိုင်နှင့် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များထံတွင် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

၁။ Newsweek, 22.10.84, p. 10 & NAB/Reuter, ၃။ United Nations Press Release, GA/6935, 13 Jan 23.10.84, Bul.3, p.2
၂။ Time(U.S A), 121184, pp.6-10

ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ

(ဆိုးလ်)

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏မြို့တော်ဖြစ်သော ဆိုးလ်မြို့သည် ကမ္ဘာ့မြို့ကြီး ၁၀ မြို့တွင် တမြို့အပါအဝင်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစသည်တို့ တိုးတက်ရာအချက်အချာကျသည့် မြို့တော်လည်း ဖြစ်သည်။

တည်နေရာ

ဆိုးလ်မြို့သည် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ အနောက်မြောက်ဘက်ရှိ ဟန်* မြစ်၏ အရှေ့ဘက် မြစ်ကမ်း မြောက်လတ္တီတွဒ် ၃၇ ဒီဂရီ ၃၃ မိနစ်နှင့် အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၁၂၆ ဒီဂရီ ၅၀ မိနစ်ဆုံရာတွင် တည်ရှိသည်။ ဆိုးလ်မြို့၏အနောက်ဘက် မိုင် ၂၀ ခန့်အကွာတွင် ပင်လယ်ဝါ ရှိသည်။

မြေမျက်နှာပြင်

ဆိုးလ်မြို့၏အနေအထားသည် တောင်များဝန်းရံထားသည့် သဘာဝချိုင့်ဝှမ်းတခု ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ထိုချိုင့်ဝှမ်းဒေသကို မြောက်ဘက်တွင် ပူဂက်ဆန် x တောင်၊ တောင်ဘက်တွင် ကွမ်နက် θ တောင်၊ အရှေ့ဘက်တွင် နမ်ဆန် β တောင်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် မာနီ ≡ တောင်တို့က သွယ်တန်း ဝန်းရံထားရာ သဘာဝ ခံတပ်သဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ မြောက်ဘက်ရှိ ပူဂက်ဆန် တောင်၏ အမြင့်ဆုံးနေရာသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ၁,၁၂၂ ပေမြင့်သည်။ တောင်ဆင်ခြေလျှော အနိမ့်ပိုင်းများတွင် ထင်းရှူးတောများ ထူထပ်စွာ ပေါက်ရောက်နေသည်။ ဟန်မြစ်သည် မြို့၏ တောင်ဘက်ဒေသကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသည်။ မြို့တော်၏ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် မြို့နေပြည်သူတို့အတွက်နေစဉ်အသုံးပြုရန် ရေကို ဟန်မြစ်မှ ရရှိသည်။

အကျယ်အဝန်း

ဧရိယာစုစုပေါင်း ၆၃၀ စတုရန်း ကီလိုမီတာခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။

လူဦးရေ

၁၉၈၄ ခုနှစ် စာရင်းအရ လူဦးရေ ကိုးသန်းကျော် ရှိသည်။

ရာသီဥတု

ဆိုးလ်မြို့သည် သမပိုင်းဇုံအတွင်း ကျရောက်ပြီး ရာသီဥတုလေးမျိုးရှိသည်။ နွေဦးရာသီနှင့် ဆောင်းဦးရာသီတို့တွင် နွေးထွေးခြောက်သွေ့ သာယာသည်။ နွေရာသီတွင် ပူပြင်းပြီး စိုထိုင်းမှုအနည်းငယ် ရှိသည်။ ဆောင်းရာသီတွင် အေးမြ၍ ခြောက်သွေ့သည်။ ဇန်နဝါရီလသည် အအေးဆုံးလဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ သုံးဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အောက် ကျရောက်နေတတ်သည်။ ဩဂုတ်လသည် အနွေးဆုံးလဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ များသောအားဖြင့် ဇွန်လကုန်ခန့်တွင် စတင်တတ်ပြီး စက်တင်ဘာလအစောပိုင်းအချိန်တွင် မိုးကုန်ဆုံးတတ်သည်။

အိုးအိမ်

တိုးတက် လာသော လူဦးရေကြောင့် အိမ်ရာပြဿနာများပြေလည်စေရေးအတွက်အစိုးရကအိမ်ရာစီမံကိန်းများချမှတ်၍ အခန်းတွဲအိမ်များကို ဆောက်လုပ်ပေးသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကိုရီးယား အိုးအိမ်ကော်ပိုရေးရှင်း* နှင့် အိုးအိမ်ဘဏ် φ တို့ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့နှစ်ခုမှ တာဝန်ယူ၍ စီမံကိန်းများ ချမှတ်ကာ အိမ်ရာသစ် အများအပြားကို ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်

ခေတ်မီ၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခန်းတွဲ အိမ်ရာသစ်များကိုတိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရန်မြို့တော်စီမံကိန်း၏အရေးအကြီးဆုံးကဏ္ဍတရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

အိမ်ရာ မလုံလောက်မှုပြဿနာကို အဆုံးသတ်စေရန် စတုတ္ထ ငါးနှစ်စီမံကိန်းကာလဖြစ်သည့် ၁၉၇၇-၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ၁၀ နှစ်စီမံကိန်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အိုးအိမ်ပိုမိုဆောက်လုပ်ရေးဥပဒေ + ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ အိမ်ရာသစ်များကို အစိုးရကပြည်သူတို့အား ငှားရမ်းခြင်းနှင့် တန်ဖိုးနည်းစွာဖြင့် ရောင်းချခြင်း ပြုလုပ်သည်။ ဝင်ငွေနည်းသည့် ပြည်သူများ သင့်တင့်မျှတသောနှုန်းထားဖြင့်ငှားရမ်းနေထိုင်ရန်အခန်းတွဲအိမ်ရာငယ်အများအပြားကိုလည်း အိုးအိမ်ကော်ပိုရေးရှင်းက ကြိုတင်ဆောက်လုပ်ထားသည်။ အစိုးရနှင့်ပြည်သူတို့၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် အိုးအိမ်စီမံကိန်းများ အောင်မြင်လျက်ရှိရာ အနာဂတ်၌ အိမ်ထောင်စုတိုင်းသည် အိမ်တလုံးပိုင်ဆိုင်ရေးကို အစိုးရကဆောင်ရွက်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။

ကိုရီးယားလူမျိုးတို့၏ ရိုးရာအစဉ်အလာ အိမ်ပုံစံဖြစ်သည့် အုတ်ကြပ်မိုး သစ်သားအိမ်များ၊ အနောက်တိုင်းဟန်ရေ၍ ဆောက်လုပ်ထားသည့် တထပ်အိမ်ကလေးများကိုလည်း မြေနှိမ့်ဒေသပိုင်းနှင့် မြို့ဆင်ခြေပုံးပိုင်းတွင်တွေ့ရသည်။ ရိုးရာအိမ်များတွင် ဆောင်းရာသီ၌အအေးဒဏ်ခံနိုင်သည့်မီးလင်းဖိုများထည့်သွင်းဆောက်လုပ် ထား ကြ သည်။ ကျောက် မီး သွေး ကို လောင်စာအဖြစ် အသုံးပြုသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး

ဆိုးလ်မြို့တော်အတွင်း နေ့စဉ်ခရီးသည် ၁၂ သန်းခန့် သွားလာလျက်ရှိသည့်အနက် ခရီးသည်ရာခိုင်နှုန်း ၇၀ မှာ မြို့တော်ရှိ ခရီးသည်တင် မော်တော်ယာဉ်ပေါင်း ၅,၅၀၀ ကို အသုံးပြုကြသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်စာရင်းအရ မှတ်ပုံတင်၍ မြို့တွင်း သွားလာလျက် ရှိသော မော်တော်ယာဉ်ပေါင်း ၁၇၀,၀၀၀ ရှိပြီး ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် တသန်းခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

မြို့တော်တွင် လူဦးရေ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် ခရီးသွားလာမှုသည်လည်း များပြားလာသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့တွင်းနှင့် မြို့ဆင်ခြေပုံးနေရာအနှံ့ ဆက်သွယ်နိုင်သည့် မော်တော်ယာဉ် လမ်းကျယ်များကို ဖောက်လုပ်ထားသည်။ မော်တော်ယာဉ်အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများကို နိုင်ငံအတွင်းရှိအဓိကမြို့များနှင့်လည်း ဆက်သွယ် ဖောက်လုပ်ထားသည်။ ဆိုးလ်မြို့တွင် မော်တော်ယာဉ် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးလေးခုရှိရာ အနောက်ဘက်တွင် အင်ချန်* မြို့သို့လည်းကောင်း၊ အရှေ့ဘက်တွင် ဝန်ဂျူး x မြို့မှတစ်ဆင့် ကန်နန်/ မြို့သို့လည်းကောင်း၊ အနောက်ဘက်တွင် တေဂျန် ဟီ နှင့် ချန်ဂျူး ထ မြို့သို့လည်းကောင်း၊ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ပူဆန်* မြို့သို့လည်းကောင်း ဆက်သွယ်သောလမ်းများ ဖောက်လုပ်ထားသည်။ ဆိုးလ်မြို့မှ မိုင် ၃၀၀ ဝေးကွာသောပူဆန်မြို့သို့သွားသည့်ခရီးသည်တင် မော်တော်ယာဉ်အမြန်ခရီးစဉ်သည် ၆ နာရီသာကြာသည်။ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများပေါ်တွင် ပြေးဆွဲလျက်ရှိသော ခရီးသည်တင် မော်တော်ယာဉ်များတွင် လေအေးစက်များ တပ်ဆင်ထားသည်။ ဆိုးလ်မြို့နှင့်တေဂျန်အဝေးပြေးလမ်းမကြီးကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ကိုရီးယားသုံးငွေ ဝန် သန်းထောင်ပေါင်း ၃၂၀ အကုန်အကျခံ၍ လက်ရှိ ပြေးလမ်းလေးလမ်းမှ ရှစ်လမ်းအထိ တိုးချဲ့မည်ဟု ဆိုသည်။

ဆိုးလ်မြို့တွင် ခရီးသည်နှင့်ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူ

* Han x Pugak San θ Kwanak
β Nam San ≡ Mani φ Housing Corporation
φ Housing Bank

+ Housing Construction Promotion Law x Wonju
* Incheon ψ Kangnung £ Pusan
U Taejon ∞ Chonju
W Won

အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းထားရှိရာ ကျောင်းဘောက်နန်းတော်ရှိ အမျိုးသားပြတိုက်

ပို့ဆောင်ရေးအတွက် မီးရထားကို အသုံးပြုပါသည်။ မြို့တွင်း မြို့ပြင် ပြည်သူများသွားလာမှု လွယ်ကူစေရန် မြေအောက်ရထားလမ်းပြေးဆွဲသည့် စနစ်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ မြို့တွင်းနှင့် နိုင်ငံအနှံ့ ဆက်သွယ်သွားလာနိုင်သည့် မီးရထားလမ်းများကိုလည်း ဖောက်လုပ်ထားသည်။ နိုင်ငံအနှံ့သို့ သွားရောက်နိုင်သော အဓိက ရထားလမ်း လေးလမ်းမှာ ဆိုးလ်မြို့မှ ပူဆန်မြို့၊ ကျောင်းဂျူး* မြို့၊ မောက်ပို+ မြို့နှင့် ကျန်ဂျူး*မြို့သို့ဆက်သွယ်ထားသော လမ်းများ ဖြစ်သည်။

ဆိုးလ်မြို့သည် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ မီးရထား လမ်းဆုံဖြစ်သည့်အပြင် ပြည်တွင်း လေကြောင်းလမ်း ဆုံမြို့လည်းဖြစ်သည်။ ဆိုးလ်မြို့၏ အနောက်ပိုင်းတွင် ရှိသော ကင်ပို-၈ လေဆိပ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်ဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားလေကြောင်း ကုမ္ပဏီမှ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအနှံ့အပြားသို့ လေကြောင်းခရီးဆက်သွယ်

ပျံသန်းလျက်ရှိပြီး ပြည်တွင်းခရီးစဉ်တွင် မြို့ကြီးခုနစ် မြို့နှင့် ဆက်သွယ်ပျံသန်းလျက် ရှိသည်။

စီးပွားရေး

အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း၊ ယာဉ်နှင့် စက်ကိရိယာ ပစ္စည်းလုပ်ငန်း၊ အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာများ၊ ဓာတုပစ္စည်းလုပ်ငန်းနှင့် ဆေးဝါး ပစ္စည်းလုပ်ငန်း တို့သည် စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း တို့သည်လည်း အရေးပါသောလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

ပညာရေး

ဆိုးလ်မြို့တွင် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်း ပေါင်း ၃၈ ကျောင်းကျော်ရှိသည်။ အဓိကတက္ကသိုလ် များမှာ ဆိုးလ်အမျိုးသားတက္ကသိုလ်၊ ယွန်ဆိုင်* တက္ကသိုလ်၊ ကိုရီးယားတက္ကသိုလ်၊ အီဂျာ± အမျိုး

* Kyongju + Mokpo x Kyangju Yonsel 0 Kimpo ± Ewha

သမီးတက္ကသိုလ်၊ ဆန်ကျမ်ကွန်ထ တက္ကသိုလ်နှင့် ဒေါင်ကွတ်μ တက္ကသိုလ်တို့ ဖြစ်သည်။

ကျန်းမာရေး

၁၉၇၄ ခုနှစ် စာရင်းအရ ဆိုးလ်မြို့တွင် ဆေးရုံပေါင်း ၇၀ ကျော်ရှိပြီး စုစုပေါင်းခုတင် ၇၀၀၀ ကျော်ခန့် ဆံ့သည်။ ထို့ပြင် ဆေးခန်းငယ်များအပါအဝင် ကျန်းမာရေးဌာနငယ်များ အများအပြားရှိပြီး တိုင်းရင်းဆေးပေးခန်းများလည်း ရှိသည်။

ထင်ရှားသောအဆောက်အအုံများ

ကျောင်းဘောက်နန်းတော်သည် ဆိုးလ်မြို့၏ မြောက်ဘက်တွင် တည်ရှိသည်။ ၁၃၉၅ ခုနှစ်တွင် ယီမင်းဆက်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သူ တေဂျီ ၄ ဘုရင်က တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ယီမင်းဆက်ဘုရင်တို့၏ ပင်မနန်းတော်ဖြစ်ပြီး ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ရှေးအကျဆုံး အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည်။ ၁၅၉၂ ခုနှစ်တွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံကို ဂျပန်တို့ လွှမ်းမိုးခဲ့စဉ်က ကိုရီးယားကျေးကျွန်တို့က လယ်ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန် မိမိတို့နှင့် ဆိုင်ရာမှတ်တမ်းများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ရာ နန်းတော်ပါ မီးလောင်ခဲ့သည်။ ၁၈၆၇ ခုနှစ်တွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုသမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံတခုအဖြစ် ထိုနန်းတော်ကို မူရင်းပုံစံအတိုင်း ပြန်ဆောက်ခဲ့သည်။ နန်းတော်ရှိ ကွမ်ဟိုးဂျူး* ခန်းမဆောင်ကို ကြာပန်းများ ပြည့်ဖုံးနေသော ကျုံးအလယ်တွင် လှပစွာ တည်ဆောက်ထားသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသားအမွေအနှစ်တခုအဖြစ် ထိန်းသိမ်းထားရှိသည့် ကျောက်သားဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော အဆင့် ၁၀ ဆင့်ရှိ ဘုရားကိုလည်း နန်းတော်တွင် တွေ့ရသည်။ နန်းတော်အတွင်းရှိ ရာဇပလ္လင် ခန်းမနှင့် ကျောင်းဟွေးဂျူး ၈ ဧည့်ခန်းမတို့သည် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ ပြသထားသည့် နေရာများ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကွန်ချူးမွမ်း ၆ တံခါးပေါက်၊ ယောင်ချူးမွမ်း ၆ တံခါးပေါက်၊ ရှင်မွမ်းမွမ်း ၁ တံခါးပေါက်၊ ကွန်ဂျောင်းဂျွန် ± ခန်းမနှင့် ကိုရီးယားကျေးလက်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်တို့သည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာကောင်းသည်။ နန်းတော်၏ အနောက်ဘက် ပုဂံကံတောင်ခြေတွင် သမ္မတအိမ်တော် ရှိသည်။

ထ Sung Kyun Kwan μ Dong Kook ± Keunjongion ~ Injeongjion β Yongchumun
 2 Kyong Bok Palace ၃ Taejo ϕ Kyunghoeru η Chang Deok α Keumchongyo
 * Kyonghweru ψ Shinmumun Ψ Donghwamun ၆ Daejojeon Seonjongion
 8 Konchumun 9 Doksu Palace

အမျိုးသားပြတိုက်သည် ကျောင်းဘောက် နန်းတော်ဝင်းအတွင်းရှိပြီး ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ အမိုးပေါ်၌ အပြာရောင်အဆင့် ငါးဆင့်ပါ ရှိသည့် ဘုရားကျောင်းပုံသဏ္ဌာန် ကိုရီးယားဗိသုကာလက်ရာ အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၅၀၀၀ အတွင်း ကိုရီးယားသမိုင်းစဉ်တလျှောက်ပေါ်ထွန်းခဲ့သော အနုပညာဆိုင်ရာ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို ခင်းကျင်းပြသထားသည်။ အမျိုးအမည် ၈၀,၀၀၀ ကျော် ရှိသည်။ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အမျိုးသားအမွေအနှစ်များကို အခန်း ၁၀ ခန်းဖြင့် ပြသထားသည်။ အမျိုးသားပြတိုက်နှင့် ဆက်တွဲလျက် တမူထူးခြားလှပသည့် အနောက်တိုင်း ဟန်ဆောင်ထားသည့် အဆောက်အအုံကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထိုအဆောက်အအုံကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ဘုရားကျောင်း ပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ လှပစွာ ဆောက်လုပ်ထားသည်။

ချန်းဒေါက်နန်းတော်သည်ကျောင်းဘောက်နန်းတော်၏အရှေ့ဘက်ယွန်းယွန်းတွင်တည်ရှိပြီး၁၄၀၅ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ထိုနန်းတော်သည် နှစ်ပေါင်း ၂၉၅ နှစ် ကြာအုပ်စိုးခဲ့သော ဘုရင် ၁၃ ပါး နေထိုင်ခဲ့ရာ နေရာဖြစ်သည်။ အရှေ့နန်းတော်ဟုလည်း ခေါ်ဆိုသည်။ ဆိုးလ်မြို့ရှိ နန်းတော်များအနက် ရှေးဟောင်းလက်ရာမပျက် ပုံစံမယွင်း ရှိနေသော နန်းတော် ဖြစ်သည်။ ထိုနန်းတော်တွင် ယီမင်းဆက်၏နောက်ဆုံးမင်းတို့အသုံးပြုခဲ့သော အိမ်ထောင်ပရိဘောဂပစ္စည်းများအပါအဝင်ဘုရင့်မြင်းရထားနှင့်ခေတ်ဦးပိုင်းကာလက အသုံးပြုခဲ့သည့် မော်တော်ယာဉ်များကိုပါ ပြသထားသည်။ ခုန်ဟွာမွမ်း ၂ တံခါးပေါက်၊ဘုရင် နေထိုင်ရာ အင်ဂျောင်းဂျွန်~ခန်းမ၊ ကွမ်ချောင်ဂျီ ၈ တံတား၊ ဒေဂျီဂျွန်ဝံခန်းမ၊ ဆုန်ဂျောင်းဂျွန်း ၈ ခန်းမ၊ ဘုရင့်မော်တော်ယာဉ် ဂိုဒေါင်နှင့် ဘုရင့် ဆေးပေးခန်းတို့သည် ချန်းဒေါက်နန်းတော်၏ ထင်ရှားသောနေရာများ ဖြစ်သည်။

ဒေါ့ဒူး နန်းတော် ၀ သည် ဆိုးလ်မြို့လယ်တွင် တည်ရှိသည်။ ဆိုးလ်မြို့၏အထိန်းအမှတ်အဖြစ် အလေးအမြတ်ထားသည့် ခေတ်ဟောင်းနှင့် ခေတ်သစ် ဗိသု

ကာ လက်ရာများကို ဒေါ်စူး နန်းတော်တွင် စုံလင်စွာ တွေ့ရသည်။ ယခုအခါ နန်းတော်ဝင်း တခုလုံးကို ပြည်သူ့ပန်းခြံအဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ၁၅၉၃-၁၆၁၅ နှင့် ၁၇၉၇-၁၉၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း ဒေါ်စူး နန်းတော်ကို အစိုးရရုံးစိုက်ရာ နေရာအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ပြီး ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ပြည်သူများ ကြည့်ရှုနိုင်ရန် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ နန်းတော် တံတိုင်းများကို မူရင်းလက်ရာ အတိုင်း ပြန်လည် ပြုပြင်ခဲ့သည်။

ဒေါ်စူးနန်းတော်ဘေးတွင် ရောမဟန်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အအုံရှိသည်။ ထိုအဆောက်အအုံ၏ အမိုးကို ကိုရီးယား ဗိသုကာလက်ရာဖြင့် အနုစိတ် ခြယ်နှင်းထားသည်။ သစ်သားကြမ်း ခင်းထားသော ကျယ်ဝန်းသည့် ခန်းမတွင် ကိုရီးယား ဘုရင်သည် နိုင်ငံခြားသံတမန်များကို လက်ခံ တွေ့ဆုံသည်။

၁၅ ရာစုတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သော ချန်းဒေါက်နန်းတော်အနီးရှိ လျှို့ဝှက်ဥယျာဉ်၏ တနေရာ

☞ Poshingak

± Sonjo

ထိုအဆောက်အအုံကို ခေတ်သစ် အနုပညာပြတိုက်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည်။

ပိုရှင်ဂက် - ခေါင်းလောင်းမျှော်စင်ကို ၁၃၉၅ ခုနှစ်တွင် ဘုရင်တေဂျီက ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ဘုရင်၏ အရေးကိစ္စရပ်များ အတွက် အသုံးပြုသည်။ နေ့စဉ် နေထွက်နေဝင်ချိန်၌ ဆိုးလ်မြို့၏ မြို့တံခါး လေးခုအဖွင့် အပိတ်အား ထိုခေါင်းလောင်းကို ထိုး၍ အချက်ပေးသည်။ ၁၆ရာစုတွင် ဂျပန်တို့လွှမ်းမိုးခဲ့စဉ်က ထိုမျှော်စင်သည် မီးလောင် ပျက်စီးခဲ့သည်။ သို့သော် ဆွန်ဂျီ ± ဘုရင် လက်ထက်တွင် ပြန်လည် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ တဖန်ထိုမျှော်စင်သည် ကိုရီးယားစစ် (၁၉၅၀-၅၃) အတွင်း ထပ်မံ ပျက်ဆီးခြင်း ခံရသဖြင့် နောက်တကြိမ် ထပ်မံ၍ မူရင်းလက်ရာအတိုင်း ဆောက်လုပ်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။ နှစ်သစ်ကူး အကြိမ်နေ့တွင် ဆိုးလ်မြို့တော်ဝန်က ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူအဆအရ လူ့ဘဝ၏ ဒုက္ခ

သောက ၁၀၈ မျိုးမှ ကင်းလွတ် ငြိမ်းစေခြင်းငှာ ရည်စူး၍ ခေါင်းလောင်းကို ၁၀၈ ချက် မှန်မှန် ထိုးပေးသည်။

ထိုခေါင်းလောင်းမျှော်စင်၏ အနောက်ဘက်တွင် တောက်ပသော ဆေးရောင်စုံ ခြယ်သထားသည့် ချိုဂျီဆာ* ဗုဒ္ဓဘုရားကျောင်းရှိသည်။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံရှိ ဇင်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ တရားကျင့်ကြံ အားထုတ်ရာ ဗဟိုဌာန ဖြစ်သည်။

ဂျောင်မြို့ဗိမာန်+ သည် ဆိုးလ်တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်၏ အနောက်တောင်ဘက်တွင်ရှိပြီး ဘုရင်ဂူဗိမာန် အဆောက်အအုံဖြစ်သည်။ ၁၃၉၅ ခုနှစ်တွင် တေဂျီဘုရင်က တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ကွယ်လွန်သွားသည့် ဖခင်နှင့်ဘိုးဘေး ဘီဘင်တို့ အား အမှတ်တရ ကိုးကွယ်ရာနေရာ ဖြစ်သည်။ ပင်မခန်းမကြီးနှင့် ယောင်ဂျန်× ခန်းမတို့မှာ ရှေးအစဉ်အဆက် အုပ်စိုးခဲ့သော ယီမင်းဆက် ဘုရင်နှင့် ဘုရင်မတို့အား အမှတ်တရ ပြုရာနေရာဖြစ်သည်။ ထိုနေရာတွင် ဘုရင်နှင့်မိသားစုများအား သတိရ အောက်မေ့ဖွယ် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို နှစ်စဉ်ကျင်းပသည်။

ပန်းခြံနှင့် ဥယျာဉ်ကြီးများ

ဘုရားပန်းခြံ± သည် ဆိုးလ်မြို့လယ်ရှိ ချောင်ချီလမ်းမကြီး၏မြောက်ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။ ထိုပန်းခြံတွင် ကိုရီးယားမျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ် ၃၃ ဦး တို့သည် ကိုရီးယားနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကိုယ်ကြွေမှု ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ခွင့် စသည့် အမျိုးသားရေးအခြေခံမူများကို ၁၉၁၉ ခု မတ်လ ၁ ရက်နေ့က ကြေငြာခဲ့သည်။ ထိုအကျိုးဆက်ကြောင့် ကိုရီးယားနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆန္ဒပြပွဲများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အုပ်စိုးသူ ဂျပန်တို့က ဆန္ဒပြသူများကို ဖမ်းဆီး နှိပ်ကွပ်ခဲ့သည်။ မူလက ထိုနေရာတွင် ဘုရားကျောင်းကြီး တကျောင်း ရှိခဲ့သည်။ ဆိုးလ်မြို့ တည်ထောင်စဉ်က ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ထိုနေရာ၌ ကြီးမားသော ကျောက်လိပ် ကျောက်နုန်းပေါ်တွင် လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ကမ္ဘည်းထိုးထားသည့် ကျောက်တိုင် တခုသာ

ရှိခဲ့သည်။ ထိုကျောက်တိုင်အား အဆင့် ၁၃ ဆင့်နှင့် ထိုအဆင့်များတွင် ဘုရားရုပ်တုများကို ကျောက်ဆစ်ပန်းပုလက်ရာဖြင့် လှပစွာ ထုလုပ်၍ ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုဘုရားကို အမှီပြု၍ ပန်းခြံအား အမည်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပြီး အမျိုးသား ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တခုအဖြစ် ထိန်းသိမ်း ထားရှိသည်။

ကလေးပန်းခြံ/ သည် ဆိုးလ်မြို့၏ အရှေ့မြောက်ဘက်တွင်ရှိသည်။ ကလေးများ၏ပညာရေးနှင့် ကာယ၊ ဉာဏ ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရည်ရွယ်၍ တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မိသားစုအလိုက်အပန်းဖြေသည့် ပန်းခြံလည်း ဖြစ်သည်။ စတုရန်းမီတာ ၇၂၀,၀၀၀ ကျယ်ဝန်းသည်။ ယခင် သမ္မတ ပတ်ချိုဟီး၏ လမ်းညွှန် မိန့်ကြားမှုနှင့် သမ္မတဇနီး၏ ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် မေလတွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးကာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၃၀၀ ကုန်ကျခဲ့သည်။ ပန်းခြံအတွင်းတွင် သစ်ပင်ပေါင်း ၂၅၀,၀၀၀၊ အပန်းဖြေ လဲလျောင်းကစားနိုင်သော မြက်ခင်းပြင်၊ စတုရန်းမီတာ ၇,၃၈၀ ကျယ်ဝန်းသည့် ရေကန်၊ ယဉ်ကျေးမှုခန်းမ၊ ဖျော်ဖြေမှုဂီတဝိုင်း၊ ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်နှင့် တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်တို့ ရှိသည်။ ထို့ပြင် ပန်းခြံအားပတ်၍စီးနိုင်သောမီးရထားနှင့် သင်္ဘော ပုံ ယာဉ် ရထား၊ ရ ဟတ် များ၊ လကမ္ဘာသွား ခုံးပုံများ စသည်ဖြင့် ကလေးများ ပျော်ရွှင်စွာ အပန်းဖြေနိုင်ရန်စီစဉ်ထားသည်။ ကလေးများ ပညာဗဟုသုတ ရရှိနိုင်မည့် သိပ္ပံခန်းမ၊ ပန်းချီခန်းမ၊ ပုံပြောခန်းမ၊ ရုပ်ရှင်ခန်းမနှင့် ရိုးရာအနုပညာပြခန်း စသည်တို့ကိုလည်း စီစဉ်ပြသထားသည်။ သမင်နှင့် မြည်းကဲ့သို့ တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း ကလေးများအခမဲ့စီးနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးထားသည်။ ကိုရီးယား စစ်အတွင်းက အသုံးပြုခဲ့သည့် စီ-၄၅ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးစစ်လေယာဉ်ကိုလည်း ဗဟုသုတအဖြစ် ပြသထားသည်။

တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်တွင် တိရစ္ဆာန် ကောင်ရေပေါင်း ၄,၀၆၁ ကောင်ခန့်နှင့် မျိုးစုပေါင်း ၄၃၁ ရှိသည်။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ကောင်ရေပေါင်း ၄၇၁ ကောင်ခန့်

* Chogyesa
× Yeongjon

+ Jongmyo
± Pagoda Park

± Chong-ro
Children's Grand Park

ကိုလည်း အနီးကပ်လေ့လာနိုင်ရန် ပြသထားသည်။ မူလတန်းကျောင်းသားများနှင့်လူငယ်များသည် အခမဲ့ ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ တိရစ္ဆာန် ဥယျာဉ်တွင် ဖျော်ဖြေမှု အစီအစဉ်အဖြစ် ကြိုးကြာငှက်နီနှင့် လင်းပိုင်ငါးတို့၏ စည်းချက်ညီညီ အကကိုလည်း ကြည့်ရှုနိုင်ရန် စီစဉ် ထားသည်။

ကလေး နန်းတော် ဖြစ်သည့် ကလေး ပန်းခြံ၏ တောင်ဘက်ပိုင်းတွင်ရှိပြီး ကလေးများအတွက် ပညာ ရေးဆိုင်ရာ ပြခန်းများ ဆောက်လုပ် ထားသည်။ စတုရန်းမီတာ ၁၀,၀၀၀ ကျယ်ဝန်း၍ ၁၉၇၅ ခုနှစ် တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးကာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ လေးသန်း ကုန်ကျခဲ့သည်။ သမ္မတ ပတ်ချိုဟီး၏ ဇနီးကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကလေးနန်းတော်တွင် သိပ္ပံဆိုင်ရာခန်းမနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ခန်းမတို့ ပါဝင်သည်။

လျှို့ဝှက်ဥယျာဉ်* သည် ချန်း ဒေါက် နန်းတော် ၏ မြောက်ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။ ဥယျာဉ်အတွင်းရှိ ကျွေကောက် လိမ်ယှက်နေသော တောလမ်းကလေး များ၊ ကြာပန်းများ ပြည့်စုံနေသော ရေအိုင်ကလေး များ၊ အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်ကြီးများ၊ ကြည် လင်အေးမြနေသော ရေကန်ငယ်များနှင့် ချောင်းငယ် ကလေးများ၊ ရောင်စုံပန်းရံများ၊ အပန်းဖြေနားနေ ရန် အဆောင်ကြီးငယ်များ စသည်တို့သည်ဥယျာဉ် အား ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ထဲက တိုင်းပြည်တပြည်ကဲ့သို့ ထင် မှတ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်နေသည်။ ထိုဥယျာဉ်သည် ဆိုးလ်မြို့သူ မြို့သားတို့ အပန်းဖြေရာ ထင်ရှားသော နေရာတခု ဖြစ်သည်။

အာရှနှင့် အိုလံပစ်အားကစားပွဲတော်
၁၉၈၆ ခုနှစ် ၁၀ ကြိမ်မြောက် အာရှအားကစား ပြိုင်ပွဲနှင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ၂၄ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့အိုလံ ပစ်အားကစားပွဲတော် ကျင်းပရန်နေရာကို ဆိုးလ်မြို့၏ အရှေ့ဘက်၊ ဟန်မြစ်၏ တောင်ဘက်တွင် စီစဉ်နေ သည်။ အာရှအားကစားပြိုင်ပွဲကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၀ ရက်မှ အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့ အထိ ပြုလုပ်ကျင်းပမည်ဖြစ်ပြီး အိုလံပစ်အားကစား ပွဲကိုမူ ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့မှ

ဆိုးလ်မြို့ရှိ လူလတ်တန်းစားတို့နေထိုင်ရာ အခန်းကွဲအိမ်ရာများ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပမည်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲအတွက် ဒေါ်လာ ၆၁ သန်း အကုန်အကျခံ တည်ဆောက်မည့် ပင်မ အား ကစားရုံကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့

* Secret Garden

၂ Children's Palace

က ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ထိုအားကစားပွဲရုံမှာ ပွဲကြည့် ပရိသတ် တသိန်းခန့် ဆံ့မည် ဖြစ်သည်။ အာရှ အား ကစားပြိုင်ပွဲအတွက်လည်း ထိုအားကစား ရုံကို ပင် အသုံးပြုမည် ဖြစ်သည်။

တောင်တံခါးပေါက် +
ဆိုးလ်ဘူတာရုံအနီးတွင်ရှိသည်။ ဆိုးလ်မြို့သို့ဝင်ရာ မြို့ရိုးအောင်တံခါးပေါက် လေးခုအနက် တခု ဖြစ်သည်။ ၁၃၉၈ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီး၍ ၁၄၄၇ ခုနှစ် တွင် ပြန်လည်မွမ်းမံခဲ့သည်။ ပန်းပုလက်ရာမြောက် သည့် အမိုးများနှင့် လိပ်သံကျောက်ဖြင့် တည်ဆောက် သော မြို့ရိုးသည် ကိုရီးယားယဉ်ကျေးမှု၏ အထိမ်း အမှတ်တခုအဖြစ် ဖော်ပြနေသည်။ မြို့တံခါးအနီးရှိ ဈေးသည်ထင်ရှားကျော်ကြားပြီး ဆိုးလ်မြို့သူမြို့သား များ လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများကို နေ့စဉ်ရောင်းဝယ်မှု ပြုရာ စည်ကားလှသည့်နေရာ ဖြစ်သည်။

အရှေ့တံခါးပေါက် x
ဆိုးလ်မြို့ရိုး၏ ဝင်ပေါက်တခုဖြစ်ပြီး လက်ရှိတံခါး ကို ၁၈၆၉ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ကော်ယိုဝ်ခေတ် ဗိသုကာဟန်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထား သည်။ အရှေ့တံခါးပေါက်၏ ဘေးတွင်ရှိသည့် ဈေး သည် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံရှိ ထင်ရှားသော ဈေး များအနက် တခု ဖြစ်သည်။

မြောင်ဒေါင်လမ်းမကြီး *
ဆိုးလ်မြို့တော်၏ ကျယ်ဝန်းပြန့်ပွားသော လမ်းမ ကြီးဖြစ်ပြီး ထိုလမ်းမကြီး၏တဘက်တချက်သည်ညနေ ခင်းတွင် စည်ကားသည့် ဗဟိုဒေသဖြစ်သည်။ ထိုဒေသ တွင် အုပ်ချုပ်ဆိုင်ကြီးများ၊ ချုပ်ပြီးအထည်အရောင်း ဆိုင်များ၊ အစားအစာမျိုးစုံရောင်းချသော ဆိုင်များ၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်ကြီးများ၊ ဟိုတယ်များ၊ အဆိုအက နှင့် ဖျော်ဖြေသော စားသောက်ဆိုင်များ၊ ကပွဲရုံများ၊ အဖျော်ယမကာဆိုင်များ၊ ကဇာတ်ရုံများနှင့် ရုပ်ရှင်ရုံ များရှိသည်။

သမိုင်းနောက်ခံ
ရှေးဟောင်းသုတေသနဆိုင်ရာ အထောက်အထား

+ South Gate x East Gate
○ Koryo * Myeong-dong θ Kaesong

များအရ ဆိုးလ်မြို့နေရာတွင် ၁၈၀၀-၂၀၀၀ ကပင် လူတို့နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် လက်ရှိ မြို့တော်၏ သမိုင်းကြောင်းသည် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ က စတင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ မြောက်အမေရိက တိုက်ဟု ယခုခေါ်တွင်သည့် ကမ္ဘာ့သစ်ကို ကိုလံဘတ်စ် ရွာမတွေမီ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ခန့် အချိန်က ကိုရီးယား နိုင်ငံကို အုပ်စိုးခဲ့သော ကော်ယိုမင်းဆက် ပျက်သုဉ်း သွားပြီးနောက် မိုလ်ချုပ်ယီဆွန်ဂျီနန်းတက်ခဲ့ပြီး ကာအီဆွန် ၈ ဒေသတွင် ထီးနန်းစိုက်ခဲ့သည်။ ထိုဒေသ သည် ယခုအခါ ကိုရီးယား ဒီမိုကရက်တစ် ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံတွင် တည်ရှိသည်။

နောင်အခါ တေဂျီဘုရင်အဖြစ် ထင်ရှားလာသည့် မိုလ်ချုပ်ယီသည် ယီမင်းဆက်ကိုတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ယီမင်းဆက်သည် ၁၃၉၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်အထိ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ထိုမင်းလက်ထက်တွင် မြို့တော် ကို ကာအီဆွန်မှ ဆိုးလ်မြို့နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ထို နောက် မြို့တော်ကိုဝန်းရံလျက် မြေကတုတ်၊ ကင်း စောင်မျှော်စင်နှင့် မြို့တံခါးရှစ်ပေါက်ပါရှိသော ၁၀ မိုင်ခန့်ရှည်လျားသည့် မြို့ရိုးခံတပ်ကြီးကို တည်ဆောက် ခဲ့သည်။ ခံတပ်အမည်ကို ဟန်ဆွန် ± ဟု ခေါ်ဝေါ် ခဲ့သည်။ ထိုနေရာသည် ယီမင်းဆက်၏ မြို့တော်အဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော်ကြာသည့်တိုင်အောင်တည်ရှိ နေခဲ့သည်။ ကိုရီးယားနိုင်ငံကို ဂျပန်တို့သိမ်းယူ လွှမ်း မိုးခဲ့ပြီးနောက် ဆိုးလ်မြို့ဟု တရားဝင်ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ ထို နောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ကို ထူထောင်လိုက်သောအခါ ဆိုးလ်မြို့ကို မြို့တော် အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

မိုငြမ်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ
၁။ All Asia Guide 1982, Far Eastern Economic Review Ltd, Hong Kong
၂။ Encyclopaedia Britannica, Vol. 20, 1970
၃။ Korea 1977-1978, Asia News center
၄။ Korea Newsreview, 3.12.83
၅။ Mainichi Daily News 27.9.84
၆။ National Geographic, December, 1976
၇။ Seoul Asiad Bulletin, March 1984, Vol.2, No.1
၈။ Seoul Olympic News, January 1984, Vol.2, No.1
၉။ The New Encyclopaedia Britannica, Macropaedia, Vol.16

Yi Song Gye
Hansong

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံစီးပွားရေး

စက်မှုထွန်းကားတိုးတက်သည့် ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်လာစေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အကျယ်အဝန်းနှင့် လူဦးရေ

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် ဥရောပ တိုက်၏ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိပြီး အကျယ် အဝန်းမှာ ၂၃၀,၆၉၉ စတုရန်းမိုင် ရှိသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ခန့်မှန်းခြေအရ လူဦးရေ ၂၂ သန်းကျော် (၂၂,၆၀၀,၀၀၀) ရှိသည်။ ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံတွင် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ဆား၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ကျောက်မီးသွေးနု၊ ဘော့ဆိုက်၊ မင်းဂနီးစ်၊ သံ၊ ကြေးနီရိုင်း၊ ခရိုမီယံနှင့် ယူရေနီယံ သတ္တု စသည်များ ထွက်ရှိသည်။ ရူမေးနီးယားဆိုရှယ် လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အပြီး နိုင်ငံ စီးပွားရေးကို ပြန်လည် တည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံ တော်စီမံကိန်း ကော်မတီက စီးပွားရေးမူဝါဒများ ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ စီးပွားရေး စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင် ရွက်လာခဲ့မှုကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်းမြင့်စွာ စီးပွားရေး ကျပ် တည်းခဲ့သည့် ရူမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ သည် စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်း များနှင့် လူနေမှု အဆင့်အတန်းများ တိုးတက်မြင့် မားလာခဲ့သည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း

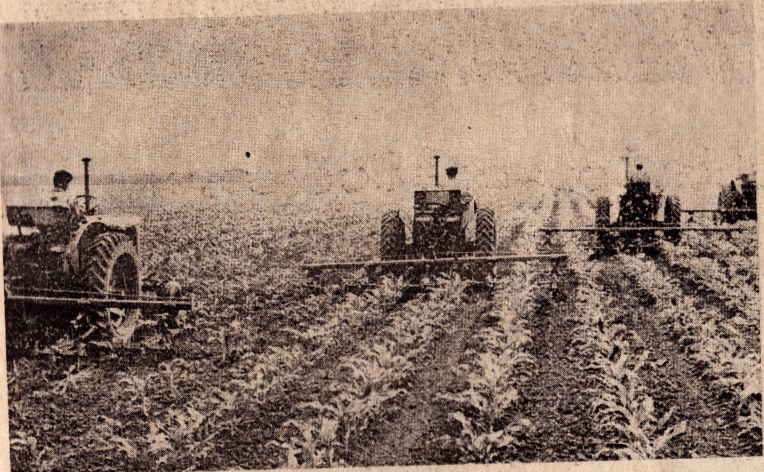
တနိုင်ငံလုံးရှိ မြေဧရိယာ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၆၀ ကျော် ကို စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေမှာ ဟက်တာ ကိုးသန်းကျော် (၉,၀၁၇,၀၀၀) ရှိသည်။ အားလုံး၏ ရာခိုင်နှုန်း

၉၀ ကျော်မှာ နိုင်ငံပိုင်နှင့် သမဝါယမပိုင် လယ်ယာ များဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံရှိ အလုပ်လုပ်သည့် လူဦးရေ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၃၀ ခန့်မှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် လုပ် ကိုင်လျက် ရှိကြသည်။

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံသည် အဓိက အားဖြင့် စပျစ်သီးထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ဂျုံ၊ ပြောင်း၊ ဂျုံကြမ်း၊ နေကြာစေ့၊ သကြား မုန်လာ၊ အာ လူးနှင့်ပန်းသီးအများအပြားစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ ခေတ်မီစိုက်ပျိုး ရေး နည်းပညာများဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ စစ် ပြီးခေတ်နောက်ပိုင်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှာ စစ် မတိုင်မီကာလကထက်နှစ်ဆခန့်တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးတွင် အရေးပါသည့်သီးနှံများနှင့် သစ်သီးများ တိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ဆည် မြောင်း တာတမံ စီမံကိန်းကိုလည်း အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်များမှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အတွင်း မြေတဟက်တာလျှင် ဂျုံနှင့်ဂျုံကြမ်း ထုတ်လုပ်မှု သုံး ဆကျော်၊ ပြောင်းဖူးထုတ်လုပ်မှု လေးဆခန့်၊ နေကြာ လေးဆခန့်၊ အာလူးနှင့် ခရမ်းချဉ်ထုတ်လုပ်မှု ၂ ဒသမ ၃ ဆကျော် တိုးတက်ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ရာသီဥတု အခြေအနေကြောင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် လယ်သမားတဦးလျှင် ပျမ်းမျှသီးနှံကိုလို ၁၀၀၀ ခန့် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

ပြောင်းဖူးစိုက်ခင်း တခင်း

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံတွင် သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် မြေဟက်တာ ၁၅ သန်း ရှိသည့်အနက် လက်ရှိစိုက်ပျိုးနိုင်သည့်မြေမှာ ဟက်တာ ၁၀ သန်းခန့်သာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာမြေ တိုးချဲ့ရေးအတွက် စီမံကိန်းချမှတ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ လက်ရှိအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်သည့် စီမံကိန်းသည် ၁၉၉၅-၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် တွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်ပြီး ဆည်မြောင်း တာတမံများမှ စိုက်ပျိုးမြေ ဟက်တာ ၅ ဒသမ ၃၆ သန်းကျော်နှင့် ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၆ဒသမ ၄ သန်းခန့် တိုးချဲ့နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယာယီသဘောအားဖြင့် ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ဆည်မြောင်းတာတမံများမှ စိုက်ပျိုးမြေဟက်တာ ၂ ဒသမ ၅ သန်းနှင့် ရေသွင်း စိုက်ပျိုးမြေဟက်တာ ၂ ဒသမ ၁ သန်းတိုးချဲ့နိုင်ခဲ့ပြီး မြေဟက်တာ ၁ ဒသမ ၇ သန်းကို မြေဆီလွှာထိန်း သိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၂ ကြိမ်မြောက် ရူမေးနီးယားကွန်မြူ နစ်ပါတီ ကွန်ဂရက်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် ဆည်မြောင်း တာတမံမှရေသွင်းစိုက်ပျိုးမြေ ဟက်တာ လေးသန်း နီးပါးတိုးရေး၊ သီးနှံထွက်ရှိမှု နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ တန်ချိန် ၂၈ သန်းနီးပါး ထွက်ရှိရေးနှင့် အနည်းဆုံး မြေ ဟက်တာ နှစ်သန်းခန့်တွင် သီးနှံထွက်ရှိမှုနှစ်ဆ ပိုမို ထွက်ရှိရေးတို့အတွက် လျာထား သတ်မှတ်ထားသည်။

၁။ Romanian News, 20.8.83, p.13
၂။ Europa Year Book, Vol. No.1, 1982, p.1048
* ရူမေးနီးယားနိုင်ငံသုံးငွေမှာ နှစ်မျိုးရှိရာ တမျိုးမှာ LEU ဖြစ် သည်။ ၄ ဒသမ ၄၇ လျှိုးသည် အမေရိကန် တဒေါ်လာခန့် နှင့် ညီမျှသည်။ ကျန်တမျိုးမှာ LEI ဖြစ်ပြီး ၄ ဒသမ ၇၄ လေးသည် အမေရိကန်တဒေါ်လာခန့်နှင့် ညီမျှသည်။

စက်မှုလုပ်ငန်း

ရူမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ နိုင်ငံသည်လယ်ယာ၊ သစ်တောနှင့် ရေနံ ကိုအခြေခံသည့် စီးပွားရေးမှ မျက် မှောက် ကာလတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းကို အဓိကထား၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် စီးပွားရေး အဖြစ်သို့ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် စက်မှုလုပ်ငန်းမှ နိုင်ငံ ဝင် ငွေ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၆၀ ကျော်ကို ဖြည့် ဆည်း ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းအားလုံးမှာ နိုင်ငံပိုင် ဖြစ်သည်။ အရေးပါသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းမှာ အကြီး စားစက်မှုလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ သတ္တု၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းကိရိယာ၊ ဓာတုပစ္စည်း နှင့် သစ်လုပ်ငန်း များမှ ထွက်သော ပစ္စည်းများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချသည်။

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် စက်မှု လုပ်ငန်းများခေတ်မီ တိုးတက်ရေးအတွက် စီမံကိန်း များ ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကိုလည်း တိုးချဲ့လာခဲ့သည်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းမှစ၍ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကိုးဆတက်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် တန်ဖိုးငွေ စုစုပေါင်းမှာ ဘီလီယံ လေး* ၂၀၀၀ ရှိလာခဲ့သည်။

နိုင်ငံ၏သယံဇာတ အရင်းအမြစ်များနှင့် ထွက်ကုန် များကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် စက်ပစ္စည်းများ၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးကိရိယာများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ ဓာတ် မြေဩဇာများ၊ ကြက်ပေါင်စေးနှင့် စားသောက်ကုန် ပစ္စည်းများအပါအဝင် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချမှုမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်က ၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့ သော်လည်း ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးခဲ့သည်။

၃။ The World Almanac, 1984, p.532
၄။ Romanian News, 20.8.83, p.4
၅။ ထို

၁။ World Almanac and Book of Fact, 1984, p.832
၂။ The Statesman's Year Book(1979-80), p.1027
၃။ Romanian News 20.8.83, p.4
၄။ Europa Year Book, Vol. No.1, 1982, p.1048
၅။ ထို
၆။ Romanian News, 20.8.83, p.4
၇။ ထို စာ ၅

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် စက်မှုထုတ်ကုန်ပြဇယား

(တန်ချိန်ပေါင်း)

ကုန်ပစ္စည်းအမည်	၁၉၇၉	၁၉၈၀	၁၉၈၁
မော်တော်ကားတာရာများ	၅,၁၀၄,၀၀၀	၅,၂၅၄,၀၀၀	၅,၇၀၁,၀၀၀
ရုပ်မြင်သံကြားစက်များ	၅၇၄,၀၀၀	၅၉၁,၀၀၀	၄၉၈,၀၀၀
စည်သွတ်ဗူးများ	၃၂၄,၀၀၀	၃၅၆,၀၀၀	၃၇၂,၀၀၀

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံရှိ အလုပ်သမားဦးရေ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ စက်မှုအလုပ်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်ခဲ့ရာမှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းကို အလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အတွင်း စက်မှုလုပ်ငန်းရှိ အလုပ်သမားတဦးချင်း၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှာ ပျမ်းမျှ ၇ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်ရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် စက်မှုထုတ်ကုန်သစ်အမျိုးပေါင်း ၂၀၀ ကျော် တီထွင်ထုတ်လုပ်ရန် လျာထားခဲ့ရာ ထုတ်ကုန်အများစုမှာ ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုအတွက် ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်း၌ ထိုထုတ်ကုန်သစ်များ တိုးချဲ့ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်စဉ် လေး သန်းပေါင်း ၃၀ ခန့် လျော့နည်းသက်သာမည် ဖြစ်သည်။ ပြည်ပမှ မှာယူတင်သွင်းခြင်းဖြင့် လေး နှစ်သန်း ကုန်ကျပြီး ထိုနည်းစနစ်

အတိုင်း ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်ပါက လေး ရှစ်သိန်းသာ ကုန်ကျမည် ဖြစ်သည်။ စက်မှု ထုတ်လုပ်မှုတွင် ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ်ကထက် ၁၇ ဆ တိုးတက်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ၁၀၃ ဆအထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ၏ ရေနံချက်စက်ရုံသည်နှစ်စဉ် တန်ချိန် ၁၃ သန်းခန့် ချက်လုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်တွင်းရေနံစိမ်း ထွက်ရှိမှု ပမာဏမှာ လျော့နည်းနေသဖြင့် ပြည်ပမှ ရေနံစိမ်း ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုမှ ရေနံစိမ်း တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၅ သန်း၊ ကျောက်မီးသွေးတန်ချိန် နှစ်သန်းနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုဗမီတာ ၁ ဒသမ ၈ ဘီလီယံဝယ်ယူတင်သွင်းရေးအတွက် ကုန်ပစ္စည်း လဲလှယ်ရေး သဘောတူညီချက်

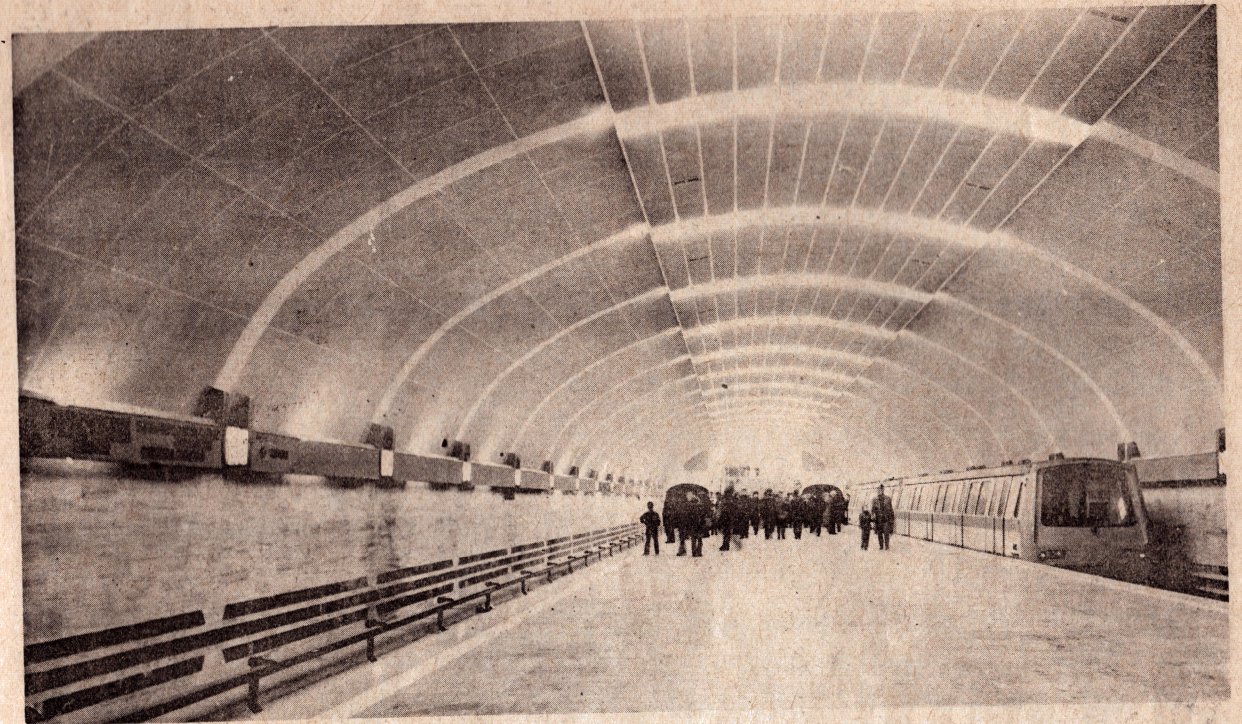
စက်မှုထုတ်ကုန်များ တိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်သားကြီးများ

၁။ Romanian News, 20.8.83, p.4

၂။ ထို၊ စာ ၉

၃။ Romanian Today, August 1984, p.10

၄။ States man's Year Book, 1979-80, p.1027

မြေအောက် မီးရထားဘူတာရုံ၏ မြင်ကွင်း

အရ သဘောတူညီခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်က ရေနံထုတ်လုပ်မှုမှာ လျာထားချက်ထက် တန်ချိန် သန်း ၁၀၀ ကျော် ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှုကို ကုဗမီတာ ခုနစ်သိန်းကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင်မူ ရေနံစိမ်း တန်ချိန် ၁၃ သန်းနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုဗမီတာ ၃၃ ဒသမ ၅ ဘီလီယံထုတ်လုပ်ရန် လျာထားသည်။

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် ရေနံထွက်ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ရေနံဓာတ်ပစ္စည်းများအပြင် ရေနံတွင်းတူးရာတွင် အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်းကိရိယာများကိုလည်းထုတ်လုပ်ပြီး ပြည်ပသို့တင်ပို့ရောင်းချခဲ့သည်။ ရူမေးနီးယားနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရေနံတူးဖော်ရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများ ဒုတိယ အများဆုံးတင်ပို့ရောင်းချသည့်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ထိုကုန်ပစ္စည်းများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းသည် နိုင်ငံခြားငွေများစွာရရှိသည့် ပင်မလုပ်ငန်းတခုအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံတွင် ဟိုတယ်

ပေါင်း၆၈၁ ဘန်ဂလို ၂၅၆ခုနှင့် တည်းခိုရိပ်သာများရှိသည်။ နွေရာသီအတွင်း ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်ပေါင်း ၅၀,၀၀၀ ကျော်နှစ်စဉ်လာရောက်လည်ပတ်ကြသည်။ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေး

ရူမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၊ ဂျာမနီဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ၊ ပိုလန်နိုင်ငံ၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ အီရန်နိုင်ငံတို့နှင့် အများဆုံးကုန်သွယ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းဝယ်ယူတင်သွင်းမှုကို ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့လျော့ချလာခဲ့ရာ ပြည်ပကုန်သွယ်မှုစုစုပေါင်း၏ ရာခိုင်နှုန်း၆၀ ကျော်မှ ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး အပြန်အလှန် အကူအညီပေးရေးကောင်စီတွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပြင် ပြင်သစ်၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ မြီတန်၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ ဂျပန်နိုင်ငံတို့နှင့်လည်း ကုန်သွယ်မှုတိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။

၁၉၇၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မြီတန်နိုင်ငံနှင့် ၁၀ နှစ်သက်တမ်းရှိ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်

၁။ NAB/UIP, 2.2.84, Bul. No.2, p.6

၂။ NAB/Tanjub, 2.2.84, Bul. No.2, p.7

၃။ Oil and Gas Journal, 27.8.79, p.88.

၄။ Romanian News, 20.8.83, p.12

၅။ Europa Year Book, 1982, Vol.1, p.1048

ရောသဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ၁၀ နှစ်သက်တမ်းရှိ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး သဘောတူ စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။^၁ ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံသည် ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များနှင့် အထွေထွေ ဦးစားပေးမှု စနစ်အရ ကုန်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ သည် ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့် ပထမဆုံး ကုန်သွယ်ခဲ့သည့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး အပြန်အလှန် အကူအညီပေးရေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့သည်။^၂ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ကုန်ပစ္စည်းအများ ဆုံး ဝယ်ယူတင်သွင်းသည့်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။^၃

၁၉၈၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် နိုပေါလ်နိုင်ငံနှင့် ၁၀ နှစ်သက်တမ်းရှိ ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ သည် နိုပေါလ်နိုင်ငံသို့ စက်ပစ္စည်းများ၊ ဓာတ်မြေ ဩဇာများ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ ဆိုးဆေး များနှင့် အထည်အလိပ်များတင်ပို့ပြီးနိုပေါလ်နိုင်ငံမှ ဂန်လျှော်၊ သားရေ၊ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်၊ လက်ဖက်ခြေခက်၊ ဆေးရွက်ကြီးများ ပြန်လည်တင်သွင်းသည်။^၄

ရုမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံသည် ၁၉၈၀-၈၁ ခုနှစ်အတွင်း နိုပေါလ်နိုင်ငံမှ ဒေါ်လာ ၆,၆၆,၀၀၀ တန်ဖိုး ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူ တင်သွင်းခဲ့ သည်။ ၁၉၈၁-၈၂ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၁ သန်းတန်ဖိုးရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့ရောင်းချ ခဲ့ရာမှ ၁၉၈၂-၈၃ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၄ သန်း တန်ဖိုးရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများကို တင်ပို့ ရောင်းချခဲ့သည်။^၅

စီးပွားရေးစီမံကိန်းများ
ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံသည် နိုင်ငံ စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စီးပွားရေး စီမံ ကိန်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လာခဲ့ရာ ပထမငါးနှစ် စီးပွားရေး စီမံကိန်းကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှ စတင်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စီမံကိန်းကာလများအတွင်းစက်မှု နှင့်စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များ တိုးတက်ရေး၊ လူနေမှု

အဆင့်အတန်း မြင့်မားရေး၊ အမျိုးသား ဝင်ငွေ တိုးတက် လာစေရေးအတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ စီးပွားရေးစီမံကိန်းများ ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့မှုကြောင့် ၁၉၄၄ ခုနှစ်က ထုတ်လုပ်ခဲ့မှုနှင့် နှိုင်းယှဉ် လျှင် စက်မှုလုပ်ငန်းတွင် အဆ ၅၀ ခန့်နှင့် ယယ်ယာ ထုတ်ကုန်တွင် နှစ်ဆခန့် တိုးတက်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။^၆

၁၉၆၆-၇၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၁၉၇၁-၇၅ ခုနှစ် ငါး နှစ်စီးပွားရေးစီမံကိန်း နှစ်ရပ်လုံးတွင် စက်မှုကဏ္ဍကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၆-၈၀ ပြည့် နှစ် စီးပွားရေးစီမံကိန်းတွင် ပြည်ပကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက်ဆောက်လုပ်ရေးကိရိယာများနှင့် ဓာတုပစ္စည်းများ ပိုမို ထုတ်လုပ်သွားရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုလည်း နှစ် စဉ် ၁၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့် မြှုပ်နှံခဲ့သည်။ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးကို နှစ်စဉ် ၁၆ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း တိုးရန် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားဝင် ငွေ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၇ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း တိုးရန်နှင့် အလုပ်သမားများ၏လုပ်ခကိုလည်း တနှစ်လျှင် ၅ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း တိုးရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စက်မှု ထုတ်ကုန်မှာ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၁၀ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်း တိုးခဲ့ပြီး လယ်ယာထွက်ကုန် တိုးတက်မှုမှာ ပျမ်းမျှ ၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ် က ရာသီဥတုမကောင်းမှုကြောင့် စီးပွားရေး စီမံကိန်း လျာထားချက်များ လျော့နည်းခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။^၇

သတ္တမငါးနှစ်စီးပွားရေး စီမံကိန်း ကာလ ဖြစ် သည့် ၁၉၈၁-၈၅ ခုနှစ်တွင် ယခင်စီးပွားရေး စီမံ ကိန်းကာလမှ အတွေ့အကြုံများကို သုံးသပ်ပြီး ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ထိုစီမံ ကိန်း ကာလတွင် နှစ်စဉ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုငါးရာခိုင်နှုန်း၊ အမျိုးသားဝင်ငွေ ခုနှစ်ရာခိုင်နှုန်း၊ စက်မှုထုတ်လုပ်မှု ၇ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှု ငါး ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ရေးနှင့်ပြည်ပကြေးမြို့များကျဆင်း ရေးတို့အတွက် ပြည်တွင်းသို့ ဝယ်ယူတင်သွင်းမှုလျော့ ချ ဖြတ်တောက်ရေးတို့ ပါဝင်သည်။^၈ ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ နိုင်ငံသည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပ

ကြေးမြို့ ၈ ဒသမ ၈ ဘီလီယံတင်ရှိပြီး ၁၉၈၃ ခုနှစ် နှစ် လယ်တွင် ၉ ဒသမ ၂ ဘီလီယံတင်ရှိခဲ့သည်။^၉ စီမံကိန်း အရ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချမှု တိုးမြှင့်ခြင်းထက် ပြည်ပမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းမှု လျော့ချလာခဲ့ရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ် ပထမနှစ်ဝက်တွင် နိုင်ငံခြားငွေ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇၁၁ သန်းပိုငွေပြခဲ့ပြီး ပြည်တွင်း သုံးစွဲမှု တွင်လည်း ဒေါ်လာ ၄၂၆ သန်း ပိုငွေပြခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။^{၁၀}

စီးပွားရေးတိုးတက်လာမှုနှင့် လူနေမှုအခြေအနေ ၁၉၆၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှစ၍ နိုင်ငံ လူဦးရေ၏ ဝင်ငွေမှာ တိုးလာခဲ့သည်။ လယ်သမားများ၏ဝင်ငွေ

မှာလည်း ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ၄၉၅ လေး ရရှိ ခဲ့ရာမှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ၁,၈၃၈ လေးအထိ တိုးမြှင့်ရရှိလာခဲ့ ကြသည်။ လက်ရှိငါးနှစ်စီမံကိန်းကာလအတွင်း အလုပ် သမား၏ ဝင်ငွေရှစ်ရာခိုင်နှုန်းနှင့် လယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ထပ်မံတိုးလာဖွယ်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာခြင်းနှင့် အတူ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ကိုယ်ပိုင်ကားရှိသူဦးရေထက်အဆ ၃၀ နီးပါး တိုးလာခဲ့ပြီး နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၇၀ ကျော်မှာလည်း အိမ်ရာသစ်များတွင် နေထိုင်လာနိုင်ခဲ့ ကြသည်ဟု ရုမေးနီးယား သတင်းစဉ်တွင် ရေးသား ထားသည်။^{၁၁}

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီထုတ်စာအုပ်

“ လမ်းစဉ်သတင်း ဆောင်းပါးအညွှန်း အမှတ် ၁ ”

အဖိုး ၄ ကျပ် ၅၀ ပြား

“ လမ်းစဉ်သတင်း ဆောင်းပါးအညွှန်း အမှတ် ၂ ”

ထွက်ပြီ အဖိုး ၅ ကျပ် ၅၀ ပြား

ဗိုလ်ချုပ်ဈေးအရောင်းဆိုင်နှင့် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များထံတွင် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

၁။ States man's Year Book, 1979-80, p.1027
 ၂။ Europa Year Book, 1982, Vol.1, p.1048
 ၃။ ထို
 ၄။ NAB/Reuter, 13.1.84, Bul. No.3, p.8
 ၅။ ထို
 ၆။ Romanian News, 20.8.83, p.4
 ၇။ Europa Year Book, 1982, Vol.1, p.1048
 ၈။ ထို

၁။ Financial Times (U.K.), 19.10.83, p.2
 ၂။ ထို
 ၃။ Romanian News, 20.8.83, p.6

စီးပွားရေးရာ

သတင်းပဒေသာ

ဒုက္ခသည်များ ကယ်ဆယ်ရေးအစီအစဉ်

ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီး၏ ဒေါ်လာ ၃၀၄ သန်းခန့်ကုန်ကျမည့် ၁၉၈၅ ခုနှစ် ကယ်ဆယ်ရေး အစီအစဉ်အတွက် နိုင်ငံပေါင်း ၄၇ နိုင်ငံက စုစုပေါင်းဒေါ်လာ ၁၂၆ သန်း ထည့်ဝင် လှူဒါန်းမည်ဟု ကတိပြုထားကြောင်း ရိုက်တာသတင်းတရပ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကယ်ဆယ်ရေး အစီအစဉ်အတွက် နိုင်ငံများက ထည့်ဝင်မည့် ငွေကြေးပမာဏ၏ ထက်ဝက်ကျော်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ထည့်ဝင်ရန် အာမခံထားသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ထည့်ဝင်ကြေးမှာ အာဖရိက ဒုက္ခသည်များအတွက် ဒေါ်လာ ၃၉ ဒသမ ၈ သန်း၊ အမေရိက အလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်အမေရိက အတွက် ဒေါ်လာ ၁၃ သန်း၊ အာဖဂန်နစ္စတန် ဒုက္ခသည်များအတွက် ဒေါ်လာ ၁၅ သန်းနှင့် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာသွားကြသည့် ဒုက္ခသည်များအတွက် ဒေါ်လာ လေးသိန်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဩစတြေးလျ နိုင်ငံက ထည့်ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၁ ဒသမ ၅ သန်းဖြင့် ဒုတိယလိုက်ပြီး နော်ဝေးနိုင်ငံက ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၂ သန်း၊ ဆွီဒင်နိုင်ငံက ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၉ သန်း၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံက ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၅ သန်း ထည့်ဝင်ကြမည် ဖြစ်သည်။

အာကာသစီးပွားရေး

အမေရိကန် အာကာသလွန်းပျံယာဉ်က ဆက်သွယ်ရေးဂြိုဟ်တုတလုံးကို အာကာသတွင်း လွှတ်တင်ပေး ခဲ့သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ဥရောပအာကာသ အေဂျင်စီက အေရီယန် ၃ ဒုံးပျံဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးဂြိုဟ်တု နှစ်လုံးကို အာကာသတွင်း လွှတ်တင်လိုက်ခြင်းဖြင့် အာကာသစီးပွားရေးဈေးကွက်တွင် အကျိုးခံစားခွင့် တန်းတူ ရရှိရေးကို ကြိုးပမ်းလိုက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ၁၉၈၇ ခုနှစ် အရောက်တွင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်၏ သုံးပုံတပုံ လက်ဝယ်ရရှိရန် ဖြစ်သည်ဟု ဥရောပ အာကာသအေဂျင်စီ၏ အထက်တန်းသူတေသန အရာရှိတဦးဖြစ်သူ မိရှယ်ဗီဒရင်နီက ပြောကြားသည်။

တတိယကမ္ဘာအတွက် စားနပ်ရိက္ခာကူညီ

တတိယကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအတွက် ဒေါ်လာ ၂၁၆ သန်းပေးခန့်ရှိ ရိက္ခာအကူအညီပေးရေးကိစ္စကို ကုလ သမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ အစီအစဉ် စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့က အတည်ပြုလိုက်ကြောင်း ဒဗလျူအက်ဖ်ပီက ကြေငြာ သည်။

စီမံကိန်း ၂၂ ခုဖြင့် ပေးမည့် ထိုအကူအညီသည် ရိက္ခာတန်ချိန် ငါးသိန်းနှင့် ညီမျှကြောင်းဖြင့် လည်း ကြေငြာချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုစီမံကိန်းများအနက် စုစုပေါင်းဒေါ်လာသန်း ၁၂၀ မှိ ရှိသည့် စီမံကိန်း ၂၁ ခုမှာ အာဖရိကတိုက် ဆာဟာရတောင်ပိုင်း နိုင်ငံ ၁၀ နိုင်ငံအတွက် ဖြစ်သည်။

အကြီးမားဆုံး အကူအညီမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဥတ္တရပရဒေရှ်ပြည်နယ်တွင် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း များ လုပ်ဆောင်နေ ကြသော အလုပ်သမားများအား ငါးနှစ်တာ ကျွေးမွေးပြုစုရေးအတွက် ဒေါ်လာ ၃၁ ဒသမ ၄ သန်းပေး ထုတ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် သိပ္ပံပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေများကို အသုံးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အမျိုးသား သတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်သည် ကောလိပ်ကျောင်း ၁၂ ကျောင်း အပါအဝင် အထက်တန်းကျောင်းပေါင်း ၁၇၀၀ အတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းသစ်များ တည်ဆောက်ရန်၊ အထက်တန်းပညာနှင့် သိပ္ပံပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဌာန ကိုးခု တည်ထောင်ရန် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၇ သန်း ထုတ်ချေးရန် အတည်ပြုဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ဖြစ်သည် ဟုလည်း ဖော်ပြသည်။

တရုတ်ကျေးလက်ဒေသ အိုးအိမ်တည်ဆောက်မှု တိုးတက်လာခြင်း

တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသ အိုးအိမ်တည်ဆောက်မှုမှာ တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ အကျယ်အဝန်း စုစုပေါင်း စတုရန်းမီတာ သန်း ၇၀၀ ခန့် ရှိသည့် အိမ်ရာပေါင်း ၈ ဒသမ ၇ သန်းကို ၁၉၈၄ ခုနှစ်အတွင်း အပြီးတည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။

တောင်သူလယ်သမားများသည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်အတွင်း အိုးအိမ်သစ်ပေါင်း ၃၅ သန်း ကျော် တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တည်ဆောက်ခဲ့သည့် အိုး အိမ်များ၏ အရေအတွက်နှင့် တူညီလျက်ရှိသည်ဟုလည်း ဆင်ဟွာသတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

ကျေးလက်ဒေသနေအိမ် အဆောက်အအုံများ၏ အရည်အသွေးမှာလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်လျက် ရှိသည်။ နေအိမ်အများစုမှာ အုတ် သို့မဟုတ် ကျောက်သားနံရံရှိသည့် အပြင် အုတ်ကြွပ်မိုးနှင့် မှန်ပြောင်း များ တပ်ဆင်ထားကြသည်။ အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့်အညီ တောင်သူလယ်သမားများသည် နေအိမ်သစ်များ ကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိကြသည်။

ဆိုက်ဘေးရီးယားမှ ဥရောပသို့ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းသစ် တည်ဆောက်ခြင်း

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု ဆိုက်ဘေးရီးယား ဒေသမှ အရှေ့ဥရောပသို့ ဆက်သွယ်မည့် ဓာတ်ငွေ့ပိုက် လိုင်းသစ် တခုကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် အပြီးတည်ဆောက်သွားရန် ဆိုဗီယက်နှင့် အရှေ့အုပ်စုမဟာမိတ်နိုင်ငံ များ သဘောတူညီမှု ရရှိထားကြောင်း အနောက်စီးပွားရေး ပါရဂူများက ပြောကြားသည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ စီမံကိန်းများအတွက် ဆိုဗီယက် အကူအညီပေးခြင်း

အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် လက်တင် အမေရိက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၌ ဆိုဗီယက် အကူအညီဖြင့် အဓိက စီးပွားရေး စီမံကိန်း ၂၀၀၀ ခန့်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တစ်သတင်းဌာနတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ထိုစီးပွားရေး စီမံကိန်းများတွင် သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် ရေနံရှာဖွေဖော်ရေးလုပ်ငန်း အများ အပြား အပြင် အခြားသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကဏ္ဍများလည်းပါဝင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ဓာတ်သတ္တု တူးဖော်ရေးနှင့် သယံဇာတ ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများအား ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက ကူညီရာတွင် ခေတ်မီ စက်ကိရိယာများ ပေးပို့ခဲ့ပြီး ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်ရေးတွင် အကုန်အကျ အနည်းဆုံး ဖြစ်ရန်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများမှ ထွက်ရှိလာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ရောင်းချရေးတွင် ကူညီခဲ့သည့်အပြင် ကိုယ်တိုင်လည်း ဝယ်ယူခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ။

ပြင်သစ်စစ်ရေးတည်ဆောက်မှု

အင်အားကြီး နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ စစ်ရေး စွမ်းရည် ထက်မြက်ရေးအတွက် အဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ပြင်သစ်နိုင်ငံသည်လည်း ကြည်း၊ ရေ၊ လေ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များကို ခေတ်နှင့်အညီ ပွမ်းပံ့တည်ဆောက်လျက် ရှိသည်။

ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၉ ခုနှစ်အတွင်း စစ်ရေးတည်ဆောက်မှုအတွက် အမျိုးသားကုန်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်း၏ ၃ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းအထိ နှစ်စဉ် သုံးစွဲခဲ့သည်။ ငွေပမာဏအားဖြင့် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၁၂,၀၅၇ သန်း၊ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် သန်းပေါင်း ၁၁,၀၀၀၊ ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ၁၅,၂၂၅ သန်းနှင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ၁၇,၇၇၆ သန်း အသုံးပြုခဲ့သည်။

ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်များကို ၁၉၇၇ ခုနှစ်က ချမှတ်ခဲ့သော စစ်ရေး တည်ဆောက်မှု ခြောက်နှစ်စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကထား၍ သုံးစွဲခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်းတွင် မီးရဒါချီ ၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များ၊ ကြည်တပ်သုံး တိုက်ခိုက်ရေး ယာဉ်များ၊ တိုက်ချင်းပစ် ဒုံးပျံတင် ညှုတ်လီယာ ရေငုပ်သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ တာလတ်ပစ် အင်္ဂါအိတ်စ် ဒုံးပျံများ၊ ဟေ့ချ် * ဒုံးပျံများနှင့် ညှုတ်ချွန်ပိုး စမ်းသပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည်။

နှစ်စဉ် စစ်အသုံးစရိတ်ငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲရာတွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ညှုတ်လီယာ တပ်ဖွဲ့များသည် ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိပြီး သမားရိုးကျ တပ်ဖွဲ့များသည် ၅၂ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိခဲ့သည်။ သမားရိုးကျ တပ်ဖွဲ့များ အတွက် ရရှိငွေ ၅၂ ရာခိုင်နှုန်း အနက် ကြည်းတပ်ဖွဲ့ အတွက် ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း၊ ရေတပ်ဖွဲ့ အတွက် ၁၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ လေတပ်ဖွဲ့အတွက် ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပြည်စောင့်တပ်အတွက် ရှစ် ရာခိုင်နှုန်းစီ ခွဲဝေသုံးစွဲခဲ့သည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ် နှင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ်များတွင် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်းသည် သုည ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်ခဲ့သော်လည်း နှစ်အလိုက် ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်များကို လျော့ချခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၂၁,၂၃၀ သုံးစွဲခဲ့ရာမှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ၁၈,၆၉၃ သန်းနှင့် ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ၁၇,၉၂၉ သန်းသာ သုံးစွဲခဲ့သည်။

မဟာဗျူဟာ ညှုတ်လီယာ တပ်ဖွဲ့များ

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် သမ္မတ ဒီဂေါလ် လက်ထက်က ချမှတ်ခဲ့သော ကာကွယ်ရေး မူဝါဒများကိုပင် ဆက်လက် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ညှုတ်လီယာ တပ်ဖွဲ့များကို နေတိုး စစ်အုပ်စုပြင်ပ၌သာ ဆက်လက်ရပ်တည်စေလျက် ခေတ်မီတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ညှုတ်လီယာ တပ်ဖွဲ့များကို စစ်ပွဲ မဖြစ်ပွားရေးအတွက် ဟန့်တားနိုင်ရန်နှင့် အကယ်၍ ပြင်သစ်နယ်မြေအား ထိပါးလာပါက လက်တုံ့ပြန်နိုင်ရန်သာ တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး အနောက် ဥရောပကို ညှုတ်လီယာ လက်နက်ဖြင့် အကာအကွယ်ပေးမည့် အစီအစဉ် မရှိဟု ဆိုသည်။ ညှုတ်လီယာ လက်နက်များ အသုံးပြုရေး မူဝါဒတွင် ပထမ တာတိုပစ် ညှုတ်လီယာ လက်နက်များဖြင့် သတိပေး အသုံးပြုပြီးမှသာ မဟာဗျူဟာ မြောက် ညှုတ်လီယာ လက်နက်များဖြင့် ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မည့်အစီအစဉ် ရှိသည်။

မဟာဗျူဟာ ညှုတ်လီယာ တပ်ဖွဲ့များတွင် ကြည်းတပ် စစ်သည် အင်အား ၂,၀၀၀၊ ရေတပ် စစ်သည်

အင်အား ၅,၅၀၀၊ လေတပ်စစ်သည်အင်အား ၁၀,၆၀၀ နှင့်ပြည်စောင့်တပ်စစ်သည်အင်အား ၈၀၀ အပါအဝင် စုစုပေါင်း စစ်သည် အင်အား ၁၉,၇၀၀ ရှိသည်။ တပ်ဖွဲ့များတွင် ညှုတ်လီယာ ရေငုပ်သင်္ဘော တပ်ဖွဲ့၊ တာလတ်ပစ် အင်္ဂါ-၃ အမျိုးအစား ညှုတ်လီယာဒုံးပျံ တပ်ဖွဲ့နှင့် ညှုတ်လီယာ ဗုံးများ တင်ဆောင်ထားသည့် ဗုံးကြဲလေယာဉ်အုပ်များ ပါဝင်သည်။

ညှုတ်လီယာ ရေငုပ်သင်္ဘော တပ်ဖွဲ့တွင် ညှုတ်လီယာ ရေငုပ်သင်္ဘော ၄၆ စီး ပါဝင်သည်။ တစ်လျှင် အမ်-၂၀ အမျိုးအစား ဒုံးပျံ ၁၆ စင်း တပ်ဆင်ထားသည်။ အမ်-၂၀ ဒုံးပျံသည် တစ်မီဂါတန် စွမ်းအားရှိသော ညှုတ်လီယာ ထိပ်ဖူး တပ်ဆင်ထားပြီး ရေမိုင် ၁,၅၀၀ အကွာအဝေးထိ ပစ်ခတ်နိုင်သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် လက်ရှိရေငုပ်သင်္ဘော ၄၆ စီးအနက် လေးစီးနှင့် ရေငုပ်သင်္ဘောသစ် အင်ဖလက်ဇီးဘဲလ် * တို့တွင် အမ်-၄ အမျိုးအစား တိုက်ချင်းပစ် ညှုတ်လီယာ ဒုံးပျံများ တပ်ဆင်မည်ဖြစ်သည်။ အမ်-၄ ဒုံးပျံသည် ပြင်သစ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ညှုတ်လီယာ ထိပ်ဖူး တပ်ဆင်ထားသည့် တိုက်ချင်းပစ် ဒုံးပျံဖြစ်သည်။ ဒုံးပျံတစင်းလျှင် ပစ်မှတ် တခုစီသို့ သီးခြား ခွဲထွက် နိုင်သည့် ညှုတ်လီယာ ထိပ်ဖူးခြောက်ခု ပါရှိသည်။ ထိပ်ဖူး တခုစီသည် ၁၅၀ ကီလိုတန် ပေါက်ကွဲမှု စွမ်းအား ရှိပြီး ၄,၄၀၀ ကီလိုမီတာအကွာအဝေးထိ ပစ်ခတ်နိုင်သည်။ ထိုဒုံးပျံကို ၁၉၈၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက် နေ့တွင် ရေအောက်မှ အောင်မြင်စွာ စမ်းသပ်ပစ်လွှတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

တာဝေးဗုံးကြဲ လေယာဉ်အုပ်တွင် ဗုံးကြဲလေယာဉ်အုပ် ခြောက်အုပ်ရှိပြီး မီးရဒါချီ-၄ အေ ၃၄ စင်း ပါဝင်သည်။ ထိုလေယာဉ်များ တာဝေးပျံသန်း ဗုံးကြဲရာတွင် လိုအပ်သောဆီ ဖြည့်တင်းမှုအတွက် ကေစီ-၁၃၅ အင်ဖ အမျိုးအစားဆီဖြည့်လေယာဉ် ၁၁ စင်း ပါဝင်သော လေယာဉ်အုပ် တအုပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။

ပြင်သစ် ကြည်းတပ်မတော်

ပြင်သစ် ကြည်းတပ်မတော်ကို စစ်မှုထမ်း ဥပဒေအရ စုဆောင်းထားသော စစ်သည်အားလုံး၏ သုံးပုံ

နှစ်ပုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ပြင်သစ် သမ္မတ ဖရန်ဆွာမိတရန်း ခေါင်းဆောင်သော ဆိုရှယ်လစ် ပါတီဝင်များ မဲဆွယ်ခဲ့စဉ်က နိုင်ငံတော် စစ်မှုထမ်း ကာလကို တနှစ်မှ ခြောက်လသို့ လျော့ချမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သော်လည်း အလုပ်လက်မဲ့ တိုးပွားလာခဲ့မှုကြောင့် ထိုအစီအစဉ်ကို လောလောဆယ် ရပ်ဆိုင်းထားရသည်။ ထိုကဲ့သို့ စစ်မှုထမ်းသက် လျော့ချပါက ကြည်းတပ်ဖွဲ့စည်းမှုကို အထူးထိခိုက်ဖွယ်ရှိပြီး စစ်ရေးအတွေ့အကြုံနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အချင်းများပါ လျော့ကျသွားမည့် အခြေအနေနှင့် ရင်ဆိုင်ရဖွယ် ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ စစ်မှုထမ်းများ၏ အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အစီအစဉ် ၃၀ ခန့်ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ စစ်မှုထမ်းများကို အမြဲတမ်း စစ်မှုထမ်းများ ဖြစ်စေရေးနှင့် အချက်အချာကျသော တပ်ဖွဲ့များကို အမြဲတမ်း စစ်မှုထမ်းများ ဖြင့်သာ သီးသန့် ဖွဲ့စည်းရေးကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ခေတ်မီတပ်မတော် တည်ဆောက်ရေး ၄၆ နှစ် စီမံကိန်း အရ ပြင်သစ် ကြည်းတပ်မတော်ကို ပြန်လည် ဖြစ်ဆင် ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းပြီး အမှတ် (၁) တပ်တော်နှင့် လျှပ်တပြက် ရွှေ့ပြောင်းတိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့ x တွင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၁,၆၀,၀၀၀၊ တိုက်ခိုက်ရေး ရဟတ်ယာဉ် ၄၀၀၊ တိုက်ပွဲဝင်တင်ကား ၁,၁၀၀၊ အမြောက် ၄၅၀၊ သံချပ်ကာယာဉ် ၈၀၀၀ တို့ဖြင့် စစ်ဆင်နိုင်သည့် အနေအထား ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ် ကြည်းတပ်မတော်တွင် ကြည်းတပ်သုံး လေတပ်ဖွဲ့အင်အား အပါအဝင် စုစုပေါင်းစစ်သည် အင်အား ၃,၁၁,၂၀၀ ရှိပြီး ကြည်းတပ်ဌာနချုပ်တခု၊ တပ်မကြီးဌာနချုပ် သုံးခု၊ သံချပ်ကာတပ်မရှစ်ခု၊ ယာဉ်တင်တပ်မ လေးခု၊ အဲလ်ပိုင်းတပ်မတခု လျှပ်တပြက် ရွှေ့ပြောင်း တိုက်ခိုက် ရေး တပ်ဖွဲ့ တဖွဲ့၊ ဘာလင်နယ်မြေ တပ်ဖွဲ့တဖွဲ့၊ ထောက်/ပို့ တပ်မဟာ သုံးခုနှင့် သီးခြားတပ်ရင်းကြီးများ ပါဝင်သည်။

ပြင်သစ် အမှတ် (၁) တပ်တော် ဌာနချုပ်သည် စတုရန်းကီလိုမီတာ ၇ ရှိသည်။ တပ်တော် တည်နေရာသည် ပထဝီအနေအထားအရ ပြင်သစ်နိုင်ငံ အရှေ့မြောက်နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ တပ်ဖွဲ့များအတွက် အချက်အချာ

* Inflexible
x Forces D'Action Rapide

* Hages

ပြင်သစ်ကြည်းတပ်သုံး ဗိုအေဘီအမျိုးအစား ခေတ်မီစစ်သည်တပ် သံချပ်ကာယာဉ်

ကျသည်။ တပ်မကြီးသုံးခုအနက် အမှတ် ၁ တပ်မကြီးကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်းတွင် တပ်စွဲထားသည်။ ထိုတပ်မကြီးတွင် သံချပ်ကာတပ်မ နှစ်ခု၊ လေကြောင်းချီတပ်မတစ်ခုနှင့် လေ့ကျင့်ရေးတပ်မတစ်ခုတို့ ပါဝင်သည်။ အမှတ် ၂ တပ်မကြီးတွင် သံချပ်ကာတပ်မ သုံးခုပါဝင်ပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် တပ်စွဲထားသည်။ သံချပ်ကာတပ်မတစ်ခု၊ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မတစ်ခုနှင့် လေ့ကျင့်ရေးတပ်မတစ်ခု ပါဝင်သော အမှတ် ၃ တပ်မကြီးကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းတွင် တပ်စွဲထားရှိသည်။

ပြင်သစ်ကြည်းတပ်သုံး လေတပ်ဖွဲ့ကို တိုက်ခိုက်ရေး ရဟတ်ယာဉ် တပ်ရင်းကြီး ခြောက်ရင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ တပ်ရင်းကြီးများတွင် အဲလူးယက်-၂ နှင့် အဲလူးယက်-၃ နှစ်မျိုး ရဟတ်ယာဉ်များ၊ အက်စ်အေ-၃၃၀ ပူးမား၊ အက်စ်အေ-၃၄၀ အက်စ်နှင့် အက်စ်အေ-၃၄၂ အမ်ဂါဇီလီ ဟု ရဟတ်ယာဉ်များအပြင် ဘရိုဆာ့ပ် နှင့် အဲလ်-၁၉ ဖ် အပေါ့စား လေယာဉ်များ ပါဝင်ပြီး ဝေဟင်မှ မြေပြင်ပစ် ပဲ့ထိန်းဒုံးပျံများ တပ်ဆင်ထားသည်။

× Alouette-2
μ Alouette-3
♀ SA-330 Puma

♂ SA-342 M Gazelle

♂ Broussard
♂ L-19
* Moyotte

♂ L-19
♂ + Sagaie

၆ အပေါ့စား သံချပ်ကာတပ်မတွင် ၁၀၅ မမ အမြောက်တပ်ဆင်ထားသော အေအမ်အိပ်စ်-၁၀ အာရ်စီစီ ခေတ်မီသံချပ်ကာယာဉ်နှင့် ဗိုအေဘီ ၂ စစ်သည်တပ် သံချပ်ကာယာဉ်များကို လည်းကောင်း အသုံးပြုမည် ဖြစ်သည်။

အမှတ် ၄ လေကြောင်းချီ တပ်မသစ်တွင် အက်စ်အေ-၃၄၁ တင့်ကားတိုက်ဖျက်ရေး ဂါဇီလီ ရဟတ်ယာဉ်များ နှင့် အက်စ်အေ-၃၃၀ ပူးမားထပ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး ရဟတ်ယာဉ်များကို အသုံးပြုမည် ဖြစ်သည်။ တပ်မသစ်၏ စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှုများကို ရဟတ်ယာဉ် တပ်ဖွဲ့နှင့် ပူးတွဲပြုလုပ်ခဲ့သည်။

လျှပ်တပြက် ရွှေ့ပြောင်းတိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့သည် နိုင်ငံရေးအရ လည်းကောင်း၊ စစ်ရေးအရ လည်းကောင်း များစွာအသုံးဝင်ပြီး ဥရောပစစ်မျက်နှာနှင့် ဝေးလံသောဒေသများတွင် စစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ အနောက်ဥရောပ လုံခြုံရေးကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် အလားအလာရှိသော ထိုတပ်ဖွဲ့ကို မြောက်အတ္တလန္တိတ် စာချုပ်ဝင် မဟာမိတ် နိုင်ငံများက အထူးကြိုဆိုလျက် ရှိကြသည်။

ပြင်သစ်ရေတပ်မတော်

ပြင်သစ်ရေတပ်မတော်တွင် ရေတပ်သုံး လေတပ်ဖွဲ့ အင်အားအပါအဝင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၆၀,၀၀၀ ရှိသည်။ ရေတပ်ဌာနချုပ် လေးခုအနက် ဌာနချုပ်နှစ်ခုမှာ ဆက်စီလွန်နှင့် ဆက်စ်မင် × တွင် ရှိသည်။ ကျန်ဌာနချုပ်နှစ်ခုမှာ ပင်လယ်ရပ်ခြားတွင် ရှိသည်။ ပြင်သစ်ရေတပ်မတော်၏ ရေတပ်စခန်းများကို ရွာဘူး*၊ ဘရက်စ်+၊ လောရင့်နှင့် တူးလွန်း၀ တို့တွင် ထားရှိသည်။

ပြင်သစ်တို့၏ အတ္တလန္တိတ် စစ်သင်္ဘောအုပ်စုတွင် တိုက်ချင်းပစ်ဒုံးပျံတင် ညူကလီယာ ရေငုပ်သင်္ဘော ငါးစီး၊ အခြားရေငုပ်သင်္ဘောကိန်းစီး၊ ရဟတ်ယာဉ်တင် သင်္ဘောတစ်စီးနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးသင်္ဘော ၂၂ စီး ပါဝင်သည်။ မြေထဲပင်လယ် စစ်သင်္ဘောအုပ်စုတွင် ညူကလီယာ ရေငုပ်သင်္ဘောတစ်စီး၊ အခြားရေငုပ်သင်္ဘောရှစ်စီး၊

♂ AMX-10 RC
± eclant
* Cherbourg
♀ Lorient
♂ Clemenceau

μ VAB
× ecmed
+ Brest
θ Toulon
♂ Foch

≠ Lynx
♂ Agosta
α Narval
ψ Masurca
σ Malafon

≠ Rubis
β Daphne

လေယာဉ်တင်သင်္ဘောနှစ်စီးနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးသင်္ဘော ၁၄ စီး ရှိသည်။

ခေတ်မီရေတပ်မတော် တည်ဆောက်ရေးအတွက် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ပြင်သစ်ရေတပ်တွင် လေယာဉ်တင်သင်္ဘောနှစ်စီး၊ ရဟတ်ယာဉ်တင် သင်္ဘောတစ်စီး၊ တိုက်ခိုက်ရေး ရေငုပ်သင်္ဘော ၁၈ စီး၊ ခရုဇာ စစ်သင်္ဘောကြီးတစ်စီး၊ ဖျက်သင်္ဘောအစီး ၂၀၊ ဖရီးဂိတ်စစ်သင်္ဘော ၂၅ စီး၊ ဒုံးပျံတင် အမြန်တိုက်ခိုက်ရေး ရေယာဉ်ငါးစီး၊ ကင်းလှည့်ရေယာဉ်ကြီး ငါးစီး၊ တိုက်ခိုက်ရေး သင်္ဘောခြောက်စီး၊ ကမ်းတက် တိုက်ခိုက်ရေးရေယာဉ် ၄၆ စီး၊ ထောက်/ပို့ဆောင်သင်္ဘောခြောက်စီးနှင့် မိုင်းရှာသင်္ဘော၊ မိုင်းရှင်း သင်္ဘောများ ပါဝင်သည်။

လေယာဉ်တင်သင်္ဘော ကလီမင်ဆော့တွင် ဆူပါအီတင်းဒတ် လေယာဉ် ၂၄ စင်း၊ အက်ဖ်-ဂ အီးလေယာဉ် ရှစ်စင်း၊ အလီဇီလေယာဉ်သုံးစင်း၊ အီတင်းဒတ်လေယာဉ်လေးစင်းနှင့် ရဟတ်ယာဉ်နှစ်စင်း တင်ဆောင်ထားသည်။ လေယာဉ်တင်သင်္ဘော ဖော့ရှီ ကို ရေငုပ်သင်္ဘော တိုက်ဖျက်ရေးတွင် အသုံးပြုပြီး ရဟတ်ယာဉ်အစင်း ၄၀ တင်ဆောင်ထားသည်။

ရဟတ်ယာဉ်တင်သင်္ဘောတွင် လင်စ် ≠ ရဟတ်ယာဉ် ရှစ်စင်းတင်ဆောင်ထားပြီး ရေပြင်မှ ရေပြင်ပစ် အိပ်ဇိုးဆေး ဒုံးပျံခြောက်စင်း တပ်ဆင်ထားသည်။ တိုက်ခိုက်ရေး ရေငုပ်သင်္ဘောအုပ်စုတွင် ညူကလီယာ အင်အားသုံး ရွာဘူး-၁ ရေငုပ်သင်္ဘောတစ်စီး၊ အာဂိုစတာဗီ ရေငုပ်သင်္ဘောလေးစီး၊ ဒါဖန်နီ β ရေငုပ်သင်္ဘောကိန်းစီးနှင့် နာဗဲလ် α ရေငုပ်သင်္ဘော လေးစီး ပါဝင်သည်။

ထိုရေငုပ်သင်္ဘောများတွင် သင်္ဘောတိုက်ဖျက်ရေးတိုပီဒိုနှင့် ဗုံးများ တပ်ဆင်ထားသည်။ ခရုဇာ စစ်သင်္ဘောကြီးနှင့် ဖျက်သင်္ဘောများပေါ်တွင် အိပ်ဇိုးဆေးဒုံးပျံများ၊ ရေပြင်မှဝေဟင်ပစ် မာဆူစကာ ψ နှင့် ခရိုတေးလ်ဒုံးပျံများ၊ မာလာဖွန် σ ဒုံးပျံများ တပ်ဆင်ထားသည်။ ဖျက်သင်္ဘောများတွင် ဒုံးပျံများ အပြင် လင့်စ်ရဟတ်ယာဉ်များ တင်ဆောင်ထားသည်။

ဂါလီအက်စ်အေ ၃၄၂ အမ်အမျိုးအစား တင့်ကားတိုက်ဖျက်ရေး ရဟတ်ယာဉ်

ရေတပ်သုံး လေတပ်ဖွဲ့တွင် စစ်သည် အင်အား ၁၃,၀၀၀ ရှိသည်။ တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ် ၁၆၇ စင်းနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးရဟတ်ယာဉ် ၄၁ စင်း ရှိသည်။ ထိုလေယာဉ်များနှင့် ရဟတ်ယာဉ်များတွင် ဝေဟင်မှ မြေပြင်ပစ် အေအမ် ၃၉ အိပ်ဇီးဆေး၊ အေအက်စ် ၁၁၊ အေအက်စ် ၁၂၊ အေအက်စ်တီတီ ၃၀ နှင့် အေအက်စ်-၃၇ မာတဲလီဒိုဒုံးပျံများ၊ ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် အာရ် ၅၃၀၊ ဆိုက်ဝိုင်ဒါနှင့် အာရ် ၅၅၀ မက်ဂျစ်ဒုံးပျံများ တပ်ဆင်ထားသည်။

ပြင်သစ်လေတပ်မတော်

ပြင်သစ်လေတပ်မတော်တွင် စုစုပေါင်း စစ်သည် အင်အား ၁၀၀,၄၀၀ နှင့် တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ် ၅၂၂ စင်း ရှိသည်။ လေကြောင်းကာကွယ်ရေးဌာနချုပ်၊ နည်းဗျူဟာ လေတပ်မတော်၊ လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနချုပ်၊ လေကျင့်ရေးဌာနချုပ်နှင့် စခန်းကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဟူ၍ ဖွဲ့စည်းထားသည်။

လေကြောင်း ကာကွယ်ရေးဌာနချုပ်တွင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၁၀,၇၀၀ ရှိပြီး ကြားဖြတ်တိုက်လေယာဉ်အုပ် ၁၀ အုပ်၊ ဆက်သွယ်ရေးအုပ်စုလေးခု၊ မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးပျံအုပ် ၁၂ အုပ်၊ လေယာဉ် တိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့ငယ် ၁၆၀ နှင့် လေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေး ရေဒါစခန်း ၁၀ ခုတို့ ပါဝင်သည်။

ကြားဖြတ် တိုက်လေယာဉ်အုပ်တွင် မီးရဒါ-၃ စီနှင့် မီးရဒါအက်စ်-၁ စီလေယာဉ် စုစုပေါင်း ၁၄၉ စင်း ရှိသည်။ ထိုလေယာဉ်အုပ်တွင် မီးရဒါအက်စ်-၁ တီ ၁၅ စင်း ပါဝင်သော စစ်ဆင်ရေးလွှဲပြောင်းသင်တန်းတပ်ဖွဲ့တဖွဲ့လည်း ပါရှိသည်။ ဆက်သွယ်ရေးအုပ်စုတွင် မက်ဂျစ်စတား-၁ နှင့် ဘရိုဇားဒ် လေယာဉ်အစင်း ၃၀ ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပြီး မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးပျံအုပ်တွင် ခရိုတေးလ် ဒုံးပျံ တပ်ဖွဲ့ငယ် ၂၄ ဖွဲ့ ရှိသည်။

နည်းဗျူဟာ လေတပ်မတော်တွင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၁,၅၀၀ ရှိပြီး တိုက်လေယာဉ်အုပ် ၄ အုပ်၊ မြေပြင်တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ်အုပ် ၁၂ အုပ်၊ လေကြောင်း ကင်းထောက်အုပ် သုံးအုပ်၊ စစ်ဆင်ရေးလွှဲပြောင်းသင်တန်း တပ်ဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ရေးအုပ်စု ရှစ်ခု ပါဝင်သည်။ တိုက်လေယာဉ်အုပ်များတွင် ဂျက်ဂွားနှင့် မီးရဒါ-၃ အီး လေယာဉ် ၇၅ စင်း ပါဝင်သည်။ မြေပြင် တိုက်ခိုက်ရေး လေယာဉ်အုပ်များတွင် မီးရဒါ-၃ အီး၊ မီးရဒါ-၅ အက်စ်နှင့် ဂျက်ဂွားအေ တိုက်လေယာဉ် စုစုပေါင်း အစင်း ၁၈၀ ပါဝင်ပြီး လေကြောင်း ကင်းထောက်အုပ်များတွင် မီးရဒါ-၃ အက်စ်၊ မီးရဒါအက်စ်-၁ စီအာရ် လေယာဉ် ၄၅ စင်း ပါဝင်သည်။

လေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနချုပ်တွင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၇၀၀၀ ရှိပြီး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ရဟတ်ယာဉ်အုပ်တအုပ်၊ နည်းဗျူဟာ

ပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်အုပ် ခြောက်အုပ်၊ အပေါ့စား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး လေယာဉ်အုပ် ၁၄ အုပ်၊ စစ်ဆင်ရေး လွှဲပြောင်းသင်တန်း တပ်ဖွဲ့တဖွဲ့ နှင့် ရဟတ်ယာဉ်အုပ် ၄ အုပ် ပါဝင်သည်။

ခေတ်မီလက်နက်များ

ပြင်သစ် မြေပြင်တပ်များ၏ အဓိက အားထားရသော လက်နက်များတွင် အေအမ်အိပ်စ် ၃၀ * နှင့် အေအမ်အိပ်စ် ၃၀ တီ ၂^μ ပင်မတိုက်ပွဲဝင် တင့်ကားများ၊ အေအမ်အိပ်စ် ၁၃± အပေါ့စားတင့်ကားများ၊ အေအမ်အိပ်စ် ၁၀ အာရီစီနှင့် ပင်ဟာဒ် ၆ အကြီးစားသံချပ်ကာယာဉ်များ၊ အေအမ်အိပ်စ်အပေါ့စားသံချပ်ကာယာဉ်များ၊ အေအမ်အိပ်စ် ၁၀ ပီ တိုက်ခိုက်ရေးယာဉ်များနှင့် ဗီအေဘီ စစ်သည်တင် သံချပ်ကာယာဉ်များ ပါဝင်သည်။ ပြင်သစ်တို့၏ အေအမ်အိပ်စ် ၃၀ ပင်မတိုက်ပွဲဝင် တင့်ကားတွင် လေဆာ ရောင်ခြည်သုံး ကိရိယာများ၊ အနီအောက် ရောင်ခြည်သုံး ကိရိယာများ၊ အီလက်ထရွန်းနစ် ကွန်ပျူတာများ တပ်ဆင်ထားသဖြင့် ပစ်မှတ်ကို တိကျစွာ ပစ်ခတ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟုဆိုသည်။ တင့်ကားတိုက်ဖျက်ရေးတွင် အက်စ်အက်စ် ၁၁ ဒုံးပျံများ၊ မီလန် နှင့် အင်တာက် ၈ တင့်ကားပစ်ပွဲထိန်းလက်နက်များကို အသုံးပြုပြီး လေကြောင်းရန်ကာကွယ်ရေးအတွက် မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဟာဝီ ၄ နှင့် ရိုလင်ဒ်ဒုံးပျံများကို အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။

ပြင်သစ်ရေတပ်မတော်သည် ရေပြင်မှ ရေပြင်ပစ် အမ်အမ် ၃၈၊ အမ်အမ် ၄၀ အိပ်ဇီးဆေး ဒုံးပျံများ၊ အက်စ်အက်စ် ၁၂ ဒုံးပျံများ၊ ရေငုပ်သင်္ဘောတိုက်ဖျက်ရေး မာလာဖွန်ဒုံးပျံများနှင့် လေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေးအတွက် ရေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ခရိုတေးလ်၊ မာဆူစာ၊ တာတာဒုံးပျံများကို အဓိက အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။ အမ်အမ် ၃၈ အိပ်ဇီးဆေးဒုံးပျံသည် ရာသီမရွေး ပစ်ခတ်နိုင်ပြီး မြောက်အတ္တလန္တိတ် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ရေတပ်သုံး အဆင့်မြင့် လက်နက် ဖြစ်သည်။ မြီတန်နိုင်ငံ ရေတပ်အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၇ နိုင်ငံ၏ ရေတပ်များတွင် တပ်ဆင် အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။ ၄၂ ကီလိုမီတာ အကွာအဝေးအထိ ပစ်ခတ်နိုင်သော ထိုဒုံးပျံတွင် ပစ်ခတ်မှု ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်

ပါရှိသည်။ ဒုံးပျံ ပစ်ခတ်မှု လမ်းကြောင်းကို သင်္ဘောပေါ်ရှိ ကွန်ပျူတာများက ပွဲထိန်းပေးသည်။

ပြင်သစ်လေတပ်မတော်သည် ရေဒါလမ်းညွှန် မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ခရိုတေးလ်အမျိုးအစား ဒုံးပျံများ၊ အနီအောက် ရောင်ခြည်လမ်းညွှန် ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် အာရ်-၅၅၀ မက်ဂျစ် အမျိုးအစားနှင့် မက်ဂျစ်-၁ အမျိုးအစား ဒုံးပျံများကို အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် မီးရဒါ-၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များတွင် ထိုးစစ်စွမ်းရည် ပိုမိုမြင့်မားသည့် မက်ဂျစ်-၂ အမျိုးအစား ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးပျံများနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ် သံလိုက် လမ်းညွှန်ထိပ်ပူး ၆ ပါရှိသော ဆူပါ-၅၃၀ ဒီ ဝေဟင်မှ အစား ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးပျံများကို တပ်ဆင် အသုံးပြုမည် ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်တို့၏ ဆူပါ-၅၃၀ ဒီ ဒုံးပျံသည် အနိမ့်ပျံ လေယာဉ်များနှင့် အမြင့် ၈၀,၀၀၀ အတွင်း ပျံသန်းလျက်ရှိသော ရန်သူတိုက်လေယာဉ်များကို မလွဲတမ်း ပစ်ခတ်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

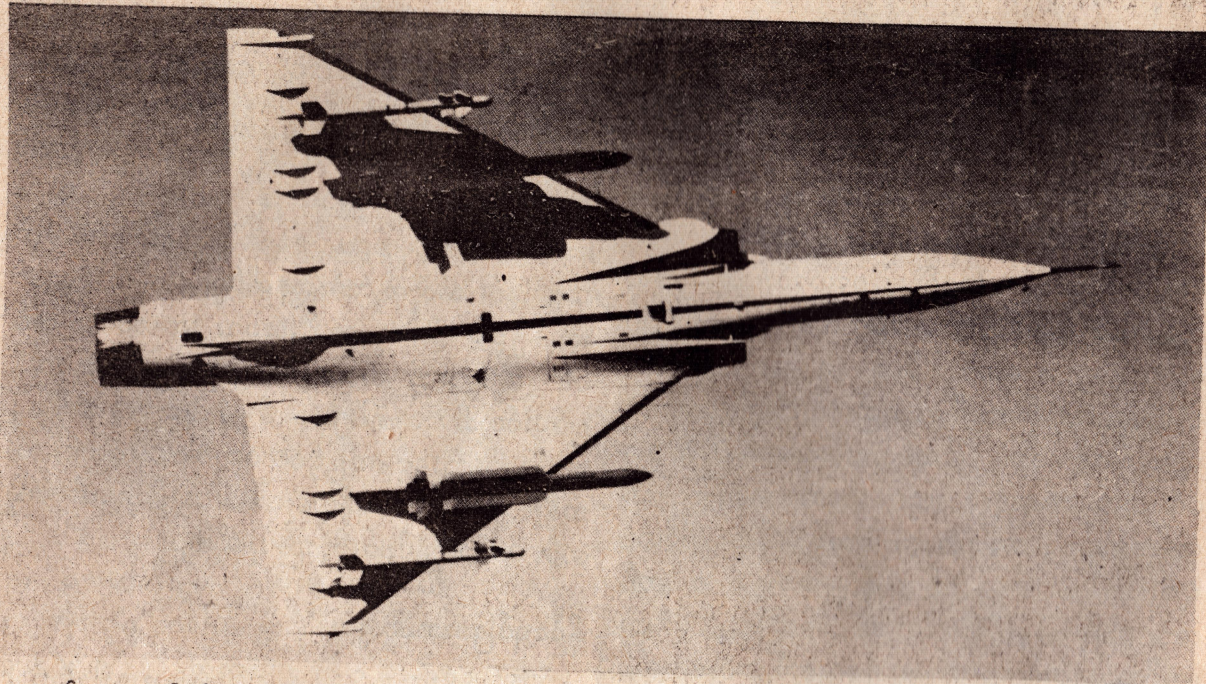
နိုင်ငံရပ်ခြားတပ်ဖွဲ့များ

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ပြည်ပရှိမိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားများနှင့် အနောက် ဥရောပနိုင်ငံများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ တချိန်က ပြင်သစ်လက်အောက်ခံ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော နိုင်ငံများနှင့်လည်း ကာကွယ်ရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အရေးကြုံလာပါက အကာအကွယ်ပေးရန် တာဝန်ယူထားသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် စစ်သည်အင်အား ၄၈,၅၀၀ ရှိ သံချပ်ကာ တပ်မ သုံးခုကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ထားရှိသည်။

အန်တီလက်စ်ဂူယာနာ* ၊ တောင်အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ၊ နယူးကာလီဒိုးနီးယား-နှင့် ပိုလီနီးရှား[†]တို့တွင်လည်း ပြင်သစ်တို့၏ ပင်လယ်ရပ်ခြား စစ်ဌာနချုပ်များ ရှိသည်။ ထိုစစ်ဌာနချုပ်တို့တွင် ကမ်းတက်တပ်ရင်းကြီး၊ တိုက်ခိုက်ရေး တပ်ရင်းကြီး၊ လေထီး တပ်ရင်းကြီး စသည့် တပ်ရင်းကြီးများ ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ထို့ပြင် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာရှိ အာလီဒီယင်နှင့် ပစိဖိတ်

* AMX-30	£ Panhard	♀ Hawe	β electromagnetic hominghead
μ AMX-30 B 2	♂ Milan	∞ Super-530-D	⇌ New Caledonia
± MAX-13	σ Entac	≠ Antiles-Guyana	θ Polynesia φ Alindier

ဝေဟင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဆူပါ ၅၃၀ ဒီ နှင့် ၅၅၀ မက်ကျစ်ဒုံးပျံများ တပ်ဆင်ထားသော မီးရဒချီ-၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်

သမုဒ္ဒရာရှိ အာလ်ပါစီ ψ တို့တွင်လည်း ပြင်သစ်တို့၏ ရေတပ်စစ်ဌာနချုပ်များ ရှိသည်။

အခြားပင်လယ်ရပ်ခြား တပ်ဖွဲ့များတွင် စုစုပေါင်း စစ်သည်အင်အား ၇,၂၂၀ ရှိပြီး သံချပ်ကာတိုက်ခိုက် ရေးယာဉ် ၁၂၀၊ တိုက်လေယာဉ် ၂၅ စင်း၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် ၂၅ စင်းနှင့် ရဟတ်ယာဉ် ၄၃ စင်း ပါဝင်သည်။ ဗဟိုအာဖရိကသမ္မတနိုင်ငံ၊ ဂျီဘူတီ၊ ဂါဘွန်၊ အိုင်ဗရီကွိုတ်၊ ဆီနီဂဲလ်နိုင်ငံတို့တွင် ပြင်သစ် တို့၏ ကမ်းတက်တိုက်ခိုက်ရေးတပ်မဟာများ၊ သံချပ် ကာတပ်ဖွဲ့များ၊ လေထီးတပ်ဖွဲ့များ၊ အမြောက်တပ်ဖွဲ့ များနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့များရှိပြီး ဇိုင်ယာ နိုင်ငံ တွင် လေ့ကျင့်ရေးတပ်ဖွဲ့တဖွဲ့ ရှိသည်။ ဆော်ဒီအာရေး ဘီးယားနိုင်ငံတွင် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ စစ်ဘက်အကြံ ပေး ပုဂ္ဂိုလ် ၈၀ ခန့် ထားရှိသည်။

ψ Alpaci
* Apilas

ခေတ်မီစစ်ရေး တည်ဆောက်မှု

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် တပ်မတော်အား ခေတ်မီစစ်ရေး အတွက် ငါးနှစ်စီမံကိန်းဖြင့် ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်ဦးပိုင်းမှ စ၍ နည်း ဗျူဟာမြောက် ညှုတ်လေယာဉ် ဒုံးပျံများဖြင့် အစားထိုး တပ်ဆင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုဒုံးပျံသည် ကီလိုမီတာ ၃၅၀ အကွာအဝေးထိ ပစ်ခတ်နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

ခေတ်မီစစ်ရေးတွင် သံချပ်ကာယာဉ် အမျိုးအစား သစ်များ ပေါ်ပေါက်လာသည်နှင့်အမျှ ပြင်သစ်တို့၏ မီလန် ကဲ့သို့သော တင့်ကားဖျက် လက်နက်သည် ထိ ရောက်မှုမရှိတော့ဟု ဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ သံချပ်ကာ အထူ ၇၂၀ မမရှိ ခေတ်မီတင့်ကားများကိုပင် ဖျက် ဆီးနိုင်စွမ်းရှိသော အေပီလက်စ်* နှင့် ဒတ်-၁၂၀၈ အမျိုးအစား ပခုံးထမ်း တင့်ကားဖျက် လက်နက်များ

၈ DARD 120

ဖြင့် အစားထိုးတပ်ဆင်ရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။ အလား တူလေကြောင်းရန် ကာကွယ်ရေး ရေဒါလမ်းညွှန်ရုံလင် ဒုံးပျံများနေရာတွင် စွမ်းရည် ပိုမိုထက်မြက်သည့် မစ် စထရဲလ်* ဒုံးပျံများဖြင့် အစားထိုးတပ်ဆင်ရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ပြင်သစ် ရေတပ်ဖွဲ့သုံး ဆူပါအီတင်းဒတ် လေယာဉ် များတွင် လက်ရှိ တပ်ဆင်အသုံးပြုလျက်ရှိသော ဒုံးပျံ များထက် တာဝေး ပိုမိုပစ်ခတ်နိုင်သည့် အေအက်စ်အမ် ပီ ဒုံးပျံများကို အစားထိုးတပ်ဆင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို ဒုံးပျံသည် ညှုတ်လေယာဉ်ပျံပူးပါရှိပြီး ပေါက်ကွဲမှု စွမ်းအား ကီလိုတန် ၁၀၀ မှ ၁၅၀ အတွင်းရှိသည်။ ထိုဒုံးပျံများကို မီးရဒချီ-၂၀၀၀ ကြားဖြတ်တိုက် လေယာဉ်နှင့် မီးရဒချီ-၄ ဗုံးကြဲလေယာဉ် များတွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။

လေတပ်မတော်ခေတ်မီရေး စီမံကိန်းတွင် မီးရဒချီ- ၂၀၀၀ ကြားဖြတ်တိုက်လေယာဉ်များ၊ ညှုတ်လေယာ လက်နက်များ တပ်ဆင်နိုင်သည့် မီးရဒချီ-၂၀၀၀ လေယာဉ်များနှင့် နည်းဗျူဟာ ပို့ဆောင်ရေး ထရွန် ဆော်လ် ψ လေယာဉ် ၂၃ စင်း ဝယ်ယူဖြည့်တင်းမည့် အစီအစဉ်များ ပါရှိသည်။ ထို့ပြင် ပြင်သစ်လေတပ် သုံး ဂျက်ဝွားလေယာဉ်များ နေရာတွင် အေစီအိပ်စ် အမျိုးအစား ခေတ်မီတိုက်လေယာဉ်များဖြင့် ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း အစားထိုးရန် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

အလားအလာ

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် အခြားအင်အားကြီး နိုင်ငံများ နည်းတူ မိမိတို့၏ တပ်မတော် ခေတ်မီစစ်ရေးအတွက် စီမံကိန်းများ ချမှတ်၍ စစ်ရေး တည်ဆောက်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ

* Mistral
ψ Transall

၃၀ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သော ကာကွယ်ရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် သမ္မတဖရွန်ဆွာမိတရန်းက တိုက် ချင်းပစ် ဒုံးပျံတင်သတ္တမမြောက် ညှုတ်လေယာ ရေငုပ် သင်္ဘောသစ် တည်ဆောက်ရေးကို သဘောတူခဲ့သည်။

ညှုတ်လေယာ ရေငုပ်သင်္ဘောသစ် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းအတွက် ပြင်သစ်ဖရွန်ဒွေ သန်းပေါင်း ၅၀၀ မှ ၆၀၀ အတွင်း ကုန်ကျမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ထိုညှုတ်လေယာ ရေငုပ် သင်္ဘောသစ်တွင် ကီလိုမီတာ ၆၀၀၀ အကွာအဝေးထိ ပစ်ခတ်နိုင်မည့် အမ်-၅ အမျိုးအစား ဒုံးပျံများ တပ်ဆင်မည် ဖြစ်သည်။ အမ်-၅ ဒုံးပျံ တစင်းလျှင် သီးခြား ပစ်မှတ်များသို့ ခွဲထွက်သွားနိုင်သော ညှုတ်လေယာထိပ်ဖူးများပါရှိမည် ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်တို့သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံနှင့် အာဂျင်တီးနား နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဗေ့ကလန်ကျွန်းစစ်ပွဲတွင် လေယာဉ်တင်သင်္ဘော၏ အရေးပါမှုကို လက်တွေ့သိရှိ ခဲ့ပြီးနောက် ညှုတ်လေယာအင်အားသုံး လေယာဉ်တင် သင်္ဘောသစ်နှစ်စီး တည်ဆောက်ရေးအတွက် စီမံကိန်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အမေရိကန် ပြည် ထောင်စု၏ မစ်ဒ်ဝေး μ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောအရွယ် အစားခန့်ရှိ လေယာဉ်တင်သင်္ဘောသစ် တည်ဆောက်မှု မှာ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ပြီးစီးလိမ့်မည် ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ။

မှီငြမ်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ Air Force Magazine: December 1981.
- ၂။ Defense and Foreign Affairs: March 1984.
- ၃။ The Economist: 28-29 June, 1984.
- ၄။ Jane's Defence Weekly: Vol. 1. No. 10, 17 March 1984.
- ၅။ The Military Balance: 1979-80, 1983-84.
- ၆။ Military Technology, Vol. VII, Issue 3, 1983
- ၇။ Naval Forces: No. V, Vol. III, 1982.

μ Midway

အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာများ

အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုသည်မှာ အီလက်ထရွန်များကို စက်မှုအတတ်ပညာဖြင့် အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုသော် အီလက်ထရွန်းနစ်သည် အီလက်ထရွန်များ ပုံဆောင်အစိုင်အခဲ သို့မဟုတ် ဖန်ပြန်လွှတ်များ β ကို ဖြတ်သန်း၍ ရွေ့လျားခြင်းဖြစ်သည်။ အီလက်ထရွန်မှာ ခြပ်စင်တွင် ပါဝင်သော အလွန်သေးငယ်သည့် အမှုန်ကလေးသာ ဖြစ်သဖြင့် အရွယ်အစားအားဖြင့် ဥပမာပြရလျှင် အချင်းပမာဏမှာ ၀.၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀ (ဒသမ သို့ညကဆယ်နှစ်လုံးတစ်) စင်တီမီတာရှိပြီး အလေးချိန်မှာ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဓာတ်ငွေ့ အက်တုန်တခုတွင် ပါဝင်သော ညူကလိယ၏ ၁၈၅၀ ပုံတပုံ (၁/၁၈၅၀) သာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အီလက်ထရွန်ကို ကြည့်လိုပါက အလွန်အားကောင်းသော အဏုကြည့်မှန်ဘီလူးမျိုးကို အသုံးပြုရမည်ဟူ၍ သိပ္ပံပညာရှင်တို့က ဆိုကြသည်။

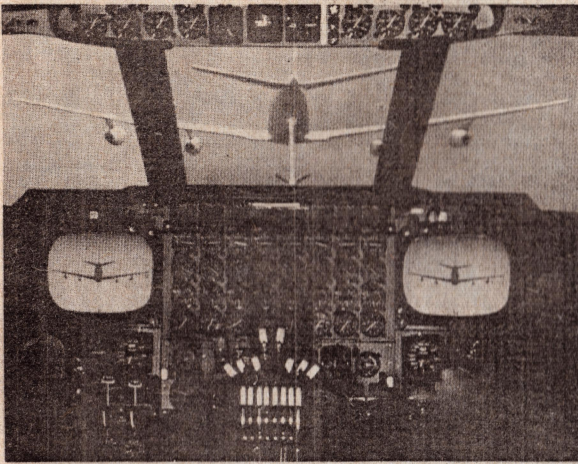
ရှေးဦးစူးစမ်းမှု

ခရစ်မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း ၃၆၀ ခန့်တွင် ဂရိလူမျိုး ဒီမိုကရိတပ်စ် † ဆိုသူသည် ပယင်းတုံးကို အဝတ်စမြင့် ပွတ်တိုက်ရာမှ သံလိုက်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို တွေ့ခဲ့ရကြောင်း၊ ထို့နောက် ၁၆၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရူပဗေဒပညာရှင် ဝီလျံဂီလ်ဘတ်စ် ဆိုသူက ဒီမိုကရိတပ်စ်နည်းတူ ချိပ်တုံးနှင့်ကန့်တုံးကို အသုံးပြု၍ လက်တွေ့စူးစမ်းမှုပြုပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အားအင်မှာ အီလက်ထရစ်စီတီ ψ ခေါ် လျှပ်စစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရကြောင်း၊ အီလက်ထရစ်စီတီသည် လေကဲ့သို့ ပေါ့ပါးသော အရည်တမျိုးဖြစ်သဖြင့် ရေကဲ့သို့ ရေပြွန်မှ သံပိုးအတွင်းသို့ စီးတတ်သလို ပစ္စည်းတမျိုးမှ အခြား ပစ္စည်းတမျိုးသို့ စီးဝင်တတ်ကြောင်း၊ အီလက်ထရစ်စီတီဟုဆိုသော စကားလုံးမှာလည်း ဂရိဘာသာဖြင့် ပယင်းတုံးကို ခေါ်ဆိုကြောင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းများတွင်တွေ့ရသည်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်တို့က ဆိုကြသည်။

ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်ခန့်အထိ သိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် ချိပ်တုံး၊ ပယင်းတုံး၊ ဖန်တုံး၊ ကြေးနီတုံးနှင့် သံတုံးတို့ကို အသုံးပြု၍ လျှပ်စစ်ဖြစ်ပေါ်မှုကို လက်တွေ့ စူးစမ်းခဲ့သည်။ ထိုစူးစမ်းမှုများအနက်

ပယင်းတုံး၊ ဖန်တုံးနှင့် ချိပ်တုံးတို့ကို အသုံးပြုသော စူးစမ်းမှုမျိုးတွင် ဖြစ်ပေါ်သည့် လျှပ်စစ်သည် အချိန်အတန်ကြာအထိ ရှိနေတတ်ပြီး ကြေးနီတုံးနှင့် သံတုံးတို့ကို အသုံးပြုသော စူးစမ်းမှုမျိုးတွင် လျှပ်စစ်သည် ခဏသာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး လျင်မြန်စွာ ပျောက်သွားတတ်ကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

၁၆၇၂ ခုနှစ်တွင် ဂျာမန်သိပ္ပံပညာရှင် အော့တိုဗွန်ဂရိမ် ‡ ဆိုသူသည် ဘောလုံးသဏ္ဌာန်ရှိ ကန့်လုံးကို ဝင်ရိုးတခုတွင်တပ်ဆင်ထားသော ပွတ်တိုက်လျှပ်ထုတ်စက် × ကို တီထွင်ခဲ့သည်။ ထိုစက်၏ သဘောကို အခြေခံပြီး ကန့်လုံးအစား ဖန်တုံး တပ်ဆင်ထားသော စက်မျိုးကို အခြားသိပ္ပံပညာရှင်တို့က တီထွင်၍ စူးစမ်းမှုပြုရာ ရှည်လျားသော မီးပွားတန်းမျိုးကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ခေတ်အလျောက် ထင်ရှားခဲ့သော သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အလားတူ စူးစမ်းမှုမျိုးကို နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ခန့်အထိ ဆက်လက်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်ထိ သိပ္ပံပညာရှင်များသည် မီးပွားများ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟူသော အချက်ကို မသိသေးသဖြင့် လျှပ်စစ်သည် လေကဲ့သို့ ပေါ့ပါးသော အရည်တမျိုးသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ခဲ့သည်။

လေယာဉ်မောင်းသူအား အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာက ပုံဖော်ကားချပ်ဖြင့် အထောက်အကူ ပြုနေပုံ

ထို့နောက်သိပ္ပံပညာရှင် ဘင်ဂျာမင်ဖရန်ကလင် ၇ သည် လျှပ်စစ်နှင့် လျှပ်စီးလက်ခြင်းတို့မှာ သဘာဝချင်း တူညီသည်ဟုယူဆပြီး ကောင်းကင်သို့ စွန်လွှတ်ကာ လက်တွေ့စူးစမ်းမှု ပြုလုပ်သည်။ ထိုစူးစမ်းမှုမှာ စွန်ကြိုးအဆုံးတွင် သော့တန်တပ်ထားပြီး စွန်ကို လျှပ်စီးလက်လျက်ရှိနေသော တိမ်တိုက်စွန်း အနီးသို့ လွှတ်တင်ပေးကာ သော့တန်ကို စမ်းသပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖရန်ကလင်သည် စွန်ကြိုးတလျှောက် မြေပြင်သို့ ဆင်းသက်လာသော လျှပ်စစ်ကို သော့တန်နှင့် အနည်းငယ်ခွာ၍ စူးစမ်းကြည့်ရာ မီးပွားတခုသည် သော့တန်မှ လူသို့ခုန်ကူးလာပြီး မြေတွင်းသို့ ဝင်သွားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ထို့နောက် ဖရန်ကလင်သည် လက်တွေ့စူးစမ်းမှုများကို ဆက်၍ ပြုလုပ်အပြီး လျှပ်စစ်သည် ပွတ်တိုက်လျှပ်ထုတ်စက်မှသာ ထွက်သော မဏ္ဍာ † တမဟုတ်ပဲ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှိသမျှ အရာဝတ္ထုတိုင်းတွင်ရှိသည့် စွမ်းအားဖြစ်ကြောင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သဘာဝအလျောက်ဖြစ်သော သို့မဟုတ် လူကြောင့်ဖြစ်သော လျှပ်စစ်စီးကြောင်းတွင် သာမန်ပစ္စည်းကို စိမ့်ဝင်တတ်သော အလွန်ပါးလွှာသည့် အမှုန်မျိုး

ပါဝင်ကြောင်း ဟူ၍လည်းကောင်း လက်တွေ့ပြသခဲ့သည်။

၁၇၉၉ ခုနှစ်တွင် ကော့အလစ်ဆန်ဒရီဗေလီတာ * ဆိုသူသည် တစ်စုံတခုသော အတိုင်းအတာအခြေအနေတွင် ဓာတုစွမ်းအားကြောင့် လျှပ်စီးကြောင်း မှန်မှန်ဖြစ်ပေါ်တတ်ကြောင်း လက်တွေ့ပြသခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြင့် ဘက်ထရီအိုးထုတ်လုပ်သောအခြေခံသဘောကို သိပ္ပံပညာရှင်များ သိခဲ့ရသည်။

၁၈၁၉ ခုနှစ်တွင် ဒင်းမတ်နိုင်ငံမှ သိပ္ပံပညာရှင် အိုးစတက် ‡ ဆိုသူသည် လျှပ်စစ်ဖြတ်သန်းစီးနေသည့် နန်းကြိုးအနီးတဝိုက်တွင် သံလိုက်စက်ကွင်း ဖြစ်ပေါ်တတ်ကြောင်းကို အခြားသိပ္ပံပညာရှင်တို့အား လက်တွေ့ပြသခဲ့သည်။ ထို့နောက်သိပ္ပံပညာရှင် မိုက်ကယ်ဖာရာဒေး † သည် သံလိုက်စက်ကွင်း၏ အားလျော့သွားခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်သွားခြင်းကြောင့် လျှပ်စစ်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်တတ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ လျှပ်စစ်စက်ကွင်း၏ အားလျော့သွားခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်သွားခြင်းကြောင့် သံလိုက်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်တတ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း အခြား သိပ္ပံပညာရှင်တို့အား လက်တွေ့ပြသခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြင့် သိပ္ပံပညာရှင်များသည် လျှပ်စစ်သံလိုက်ဓာတ်၏ သဘာဝကို စတင်သိရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖာရာဒေးသည် ဘက်ထရီအိုးတလုံးအား နန်းကြိုးများနှင့် ဆက်သွယ်ကာ နန်းကြိုးအစများကို ဓာတ်ဆားရည်များတွင်နှစ်၍ စူးစမ်းကြည့်ရာ လျှပ်စစ်အဖိုခေါင်းနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော နန်းကြိုးစများမှ လည်းကောင်း၊ လျှပ်စစ်အမခေါင်းနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော နန်းကြိုးစများမှ လည်းကောင်း ထွက်သော အက်တုန်အရေအတွက်မှာ ဓာတ်ဆားရည်အတွင်း လျှပ်စီးမှုပမာဏနှင့် အချိုးအစားညီကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ဖာရာဒေးသည် လေအနည်းငယ်ထုတ်၍ ပိတ်ထားသော ဖန်ပြွန်တခုအတွင်းသို့ ဘက်ထရီအိုးတလုံးနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော ဓာတ်ခေါင်းနှစ်လုံးကို သွင်းကြည့်ရာ ဖန်ပြွန်အတွင်းမှ အမှုန်များကြောင့် အလင်းရောင် ထွက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် ဖာရာဒေးနှင့်တကွ ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်သော သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အမှုန်များ၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းကို မသိပဲရှိခဲ့ကြသည်။

β Solid Crystal materials or Empty glass tubes
† Democritus
‡ William Gilbert
ψ Electricity
‡ Otty Von Guericke
× Friction Machine

၇ Benjamin Franklin
* Count Alessondro Volta
† Matter
‡ Oersted
‡ Michael Faradap

အလားတူ လက်တွေ့စမ်းမှုမျိုးကို ၁၈၇၄ ခုနှစ် တွင် စကော့လူမျိုး သိပ္ပံပညာရှင် ဂျီဂျွန်စတုန်း စတိုနီ± က ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖန်ပြန်မှု အလင်းရောင် ထွက်စေသော အမှုန်များကို အီလက်ထရွန်များဟူ၍ အမည် ပေးလိုက်ပြီး ထိုအမှုန်တခုမှာ လျှပ်စစ်၏ သဘာဝ အနည်းဆုံးပမာဏဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းခဲ့ သည်။ ထို့နောက် ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင် ဝီလျံရုန့် ဂျိုးဇက်သွန်မဆင်တို့သည် အီလက်ထရွန်တို့ကို ဆက်၍ သုတေသန ပြုခဲ့သည်။

၁၈၈၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယူး ယောက်မြို့၌ သောမတ်စ်အယ်ဒီဆင် ဆိုသူက လျှပ်စစ် စွမ်းအားကို ထုတ်လုပ်၍ စတင်ရောင်းချခဲ့သည်။ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် အမေရိကန်သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ဘက် ထရီမှထွက်သော လျှပ်စစ်စွမ်းအားသုံးယာဉ်ကို တီထွင် ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အမေရိကန် သိပ္ပံပညာရှင်များ သည် အပူကြောင့် အလင်းရောင်ထွက်သော လျှပ်စစ် မီးသီး၊ လျှပ်စစ်မော်တာ၊ လျှပ်စစ်အိပ်စရေး ရောင် ခြည်ထုတ်စက်နှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး စနစ်တို့ကို တီထွင်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အီလက်ထရွန် များနှင့်ပတ်သက်၍ လက်တွေ့စမ်းမှုမျိုးကို ပြုခဲ့ကြ ရာဗြိတိသျှရူပဗေဒပညာရှင် ဂျွန်အမ်ရော့စဖလင်းမင်၊ က ပလာဒိုင်အုတ်ပြန် သို့မဟုတ် လျှပ်စီးပြောင်းစက်β ကို လည်းကောင်း၊ သိပ္ပံပညာရှင် လီဒီဖော်ရက် က ထရိုင်အုတ်ပြန် သို့မဟုတ် ချွဲစက်θ ကိုလည်းကောင်း တီထွင်ခဲ့သည်။ ထို့သို့ဖြင့် အီလက်ထရွန်နစ်ခေတ်သည် စတင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မာကိုနီ တီထွင်ခဲ့သော ကြိုးမဲ့ ဆက်သွယ်ရေး စက်များကို ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ အတွင်း သွားလာသော ရေယာဉ်များ၌ အသုံးပြုရာ တွင်လည်းကောင်း၊ မြေပြင်တွင်ရှိ ဆက်သွယ်ရေးစခန်း အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရာတွင် လည်းကောင်း ယခင် ထက် အသံကျယ်ခြင်းနှင့် ပီသခြင်း ရှိလာသည်ဟု ဆိုသည်။

လျှပ်ကူးချိုကိရိယာမှ တီထွင်ခြင်း

သိပ္ပံပညာရှင်များသည် အီလက်ထရွန်များကို စူး စမ်းရာ၌ ဗြစ်စင်တိုင်းတွင် အီလက်ထရွန် အရေအတွက်

ဘက်လုပ်ငန်းတခုတွင် အီလက်ထရွန်နစ် ကိရိယာဖြင့် စာရင်းယေးများကို စစ်ဆေးနေစဉ်

တိကျစွာ ရှိတတ်ပြီး စွမ်းအင် ခြားနားချက်နှင့် အညီ အစုလိုက် ရှိတတ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အီလက် ထရွန်များသည် ပြင်ပစွမ်းအင်များဖြစ်သော အလင်း ရောင်၊ အပူဓာတ်နှင့် လျှပ်စစ်တို့ကြောင့် နေရာတခုမှ အခြားနေရာတခုသို့ ရွေ့လျားနိုင်ကြောင်းတို့ကို လည်း ကောင်း လက်တွေ့သိရှိခဲ့ကြသည်။

သိပ္ပံပညာရှင် များသည် အီလက်ထရွန် များကို ဆက်လက် စူးစမ်းနေစဉ်အတွင်း လျှပ်ကူးချို လျှပ်စီး ပြောင်းစက်နှင့် ချွဲစက်μ တီထွင်ရေးကိုပါ စူးစမ်းကြ သည်။ ထိုအချိန်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွား လာခဲ့သဖြင့် လက်တွေ့စမ်းမှု အချို့မှာ ဆိုင်းငံ့ခဲ့ရ သည်။ သို့သော် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကာလ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၌ လေကြောင်းရန် ကြိုတင်အချက်ပေးစနစ် လိုအပ်သဖြင့် ရေဒါψ ကို အသုံးပြုခဲ့ရသည်။ ထိုရေဒါ မျိုးမှာလည်း ၁၉၂၂ ခုနှစ်က အမေရိကန်ရေကြောင်း အရာရှိနှစ်ဦး လက်တွေ့စမ်းမှုများ ပြုရာမှ အမှတ် မထင် တွေ့ခဲ့ရသောမူကို အခြေခံ၍ ထုတ်လုပ်ထား သော ရေဒါမျိုးဖြစ်သည်။ ထိုရေဒါမျိုးမှာ လေယာဉ် ပစ်အမြောက်နှင့် တွဲဖက်အသုံးပြုရာတွင် အမြောက်ပစ် ခတ်စဉ် ဖြစ်ပေါ်သော တုန်ခါမှုဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်မရှိပဲ ချွတ်ယွင်းနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင်

စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ငန်းတွင် အီလက်ထရွန်နစ် ကိရိယာဖြင့် အချက်အလက်များ စုဆောင်းနေစဉ်

များသည် ခိုင်ခံ့သော အစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်သည့် ရေဒါမျိုး တီထွင်နိုင်ရေးအတွက် စူးစမ်းခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလလယ်ခန့်တွင် ဗြိတိသျှ သိပ္ပံပညာရှင် ဝေါလ်တာအိပ်ချ်ဘရာတိုနီး၊ ဆိုသူသည် လျှပ်ကူးချိုချွဲစက်တမျိုးကို တီထွင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို စက်သည် ပုံဆောင်အစိုင်အခဲ ψ ပါဝင်ပြီး လျှပ်စစ် ဗို့အားကို ဓာတ်ခံပစ္စည်းမှ တဆင့် ပြောင်းလဲပေး နိုင်သည်။ ထို့နောက် ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင် ရှောကလေ၊ ဘရာတိုနီးနှင့် ဘာဒင်တို့သည် ပူးပေါင်း၍ သုတေသန ပြုပြီး အီလက်ထရွန်များအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ထရန် စစ္စတာဟူ၍ ကိရိယာတမျိုးကို ၁၉၅၄ ခုနှစ် မတိုင်မီ တီထွင်ခဲ့သည်။ ထရန်စစ္စတာမှာ လက်တွေ့အသုံးချရာ တွင် အလွန်ထိရောက်မှု ရှိသဖြင့် အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုရှိ ကုမ္ပဏီတို့သည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ထရန် စစ္စတာ ပေါင်း ၁,၂၅၀,၀၀၀ ကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ထရန်စစ္စတာ သန်းပေါင်း ၄၀ ကို လည်းကောင်း၊ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့သည်။ မျက်မှောက် ခေတ်တွင် အီလက်ထရွန်နစ်ကိရိယာများ ပိုမို အသုံး ချလာသဖြင့် သန်းပေါင်းများစွာသော ထရန်စစ္စတာ

များကို ထုတ်လုပ် ရောင်းချနေရသည့် အပြင် စက်မှု အတတ်ပညာ တိုးတက်လာသဖြင့် အလွန်သေးငယ်ပြီး ထိရောက်မှုရှိသော ထရန်စစ္စတာမျိုးကိုပါ ထုတ်လုပ် နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ အချို့ ထရန်စစ္စတာမျိုးမှာ အပ်နဗား ပေါက်အကျယ်ရှိ နေရာမျိုး၌ပင် ထရန်စစ္စတာ အခွ နှစ်ဆယ်ခန့်ကို ချောင်ချောင်ချိချိ တပ်ဆင်အသုံးပြုနိုင် သည်ဟု ဆိုသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ထရန်စစ္စတာကို တီထွင်ပြီး နောက် စက်မှုအတတ်ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ အဆင့်မြင့် အီလက်ထရွန်နစ် လူသုံး ကိရိယာမျိုး ကို တီထွင်ခဲ့သည်။ ပထမတီထွင်သော ကိရိယာ မှာ နားမကြားသူများ နားကြားနိုင်သည့် နားကြား ကိရိယာ ဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ကာလတွင် သိပ္ပံနှင့် အတတ်ပညာရှင်တို့ ပူးပေါင်းတီထွင်မှုကြောင့် နား မကြားသူများသည် ပုံကြီးစေ့ အရွယ်ခန့်ရှိ နှစ်နှစ်ခံ နီကယ်ကပ်မီယမ် ဘက်ထရီပါဝင်သော ကြိုးမဲ့နားကြား ကိရိယာမျိုးကို မျက်မှန်ကိုင် သို့မဟုတ် အမျိုးသမီး ဖြစ်ပါက နားဝတ်တန်ဆာတွင် တပ်ဆင်၍ အသုံးပြုနိုင် ပြီဟု ဆိုသည်။ ထို့နောက် အတတ်ပညာရှင်များသည် အီလက်ထရွန်များကို အသုံးပြုထားသော ရေဒီယို၊ အသံဖမ်းစက်၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ တိုင်းတာရေး ကိရိ ယာ၊ ကလေးကစားစရာ၊ အဝေးထိန်းချွဲစက်၊ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားစမ်း ကိရိယာ၊ စက်ပြင် ကိရိယာထိန်း ကိရိယာ၊ မီးလောင်လျှင် အချက်ပေးသော ကိရိယာ၊ ဖောက်ထွင်းမှုပြုလျှင် အချက်ပေးသော ကိရိယာ၊ လျှပ်စစ်မီးသီးနှင့် တန်ဆာပလာ၊ လောင်စာသွင်း ကိရိယာ၊ လက်တန်မဲ့နာရီအမျိုးမျိုး၊ လေကြောင်းပြ ကိရိယာ၊ ရေကြောင်းပြကိရိယာ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထိန်းကိရိယာ၊ စာရိုက်စက်၊ စာကူးစက်၊ ဆက်သွယ် ရေးစက်၊ လက်နှိပ်ဓာတ်မီး၊ ရေဒါသုံးပစ္စည်း၊ ပဲထိန်း စနစ်၊ ကွန်ပျူတာ၊ အဏုကြည့် မှန်ဘီလူးနှင့် အလို အလျောက်ကြက်စာကျွေးစက် စသည်တို့ကို တီထွင် ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြင့် အီလက်ထရွန်များကို ဆက်သွယ် ရေး၊ ဖျော်ဖြေရေး၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ၊ စီးပွားရေး နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းတို့တွင် အသုံးပြုလာသည်။

ဆက်သွယ်ရေး

အီလက်ထရွန်နစ် ကိရိယာများ တီထွင်နိုင်မှု ကြောင့် ရေဒီယို ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများတွင်

± G. Johnstone Stoney
¶ John Ambrose Fleming
β Vacuum tube diode or Rectifier
θ Triode or Amplifier
μ Semiconductor Rectifier and amplifier
ψ RADAR=Radio Detection And Ranging

p Walter H.Brattain
ψ Solid-State Crystal

ယခင်ထက် ထိရောက်မှုရှိလာသည်။ ဥပမာ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ခရီးသည်တင် လေယာဉ်တို့သည် အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာတို့ကို အသုံးပြု၍ ပျံသန်းကြရသည်။ ထိုလေယာဉ်တို့တွင် ဒေါ်ပလာစနစ်ဖြင့် တီထွင်ထားသော အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာမျိုး ပါဝင်သည်။ လေယာဉ်ပျံသန်းစဉ် အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာများကို ခလုတ်ဖွင့်ထားသဖြင့် အီလက်ထရွန် များသည် ရောင်ခြည်များပမာ လေယာဉ်နှင့် မြေပြင် ဆက်သွယ်ရေးစခန်းသို့ အပြန်အလှန် ဘတင်းပို့ ဆက်သွယ်မှုလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထိုသို့ ဖြင့် အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာတို့သည် လေယာဉ်ပျံ သန်းရောက်ရှိနေသော နေရာအတိအကျကို မြေပြင် စခန်းသို့ ငါးစက္ကန့်လျှင် တကြိမ် သတင်းပို့ဆက်သွယ် ခြင်းပြုသည်။

ယခင်က ထိုလုပ်ငန်းကို လူသားကိုယ် တိုင် တွက်ချက်၍ ရေဒီယိုဖြင့် ဆက်သွယ်သတင်းပို့ရ သဖြင့် အနည်းဆုံး တဆယ့်ငါးမိနစ်ခန့် ကြာတတ်ခဲ့ သည်။ ရေကြောင်းသွားလာရေးတွင်လည်း အလားတူ ပင် အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာများသည် ထိရောက် သော ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင် သည်။ အခြားဥပမာတခုမှာ ဇင်းနစ်ရေဒီယို ကော်ပို ရေးရှင်းမှထုတ်လုပ်သော အိမ်သုံးရုပ်မြင်သံကြားစက် ကို အဖွင့်အပိတ်ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့် အာလ်တရာဆိုနစ် ထရန်စမစ်တာ * ခေါ် အဝေးထိန်း အီလက်ထရွန်း နစ်ကိရိယာဖြစ်သည်။ ထိုကိရိယာမှာ ဘက်ထရီအသေး စားပါဝင်၍ ထရန်စမစ်တာ အစိတ်အပိုင်းများက လျှပ် စစ်အားကို ထိန်းပေးသည်။ ခလုတ်ဖွင့်လိုက်သောအခါ တစက္ကန့်လျှင် တုန်ခါနှုန်း ၄၀,၀၀၀ ဆိုက်ကယ်ရှိ သော အသံမျိုး ဖြစ်ပေါ်သဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားစက် တွင်းရှိ အသံခွက်က အသံဖမ်းယူကာ ရုပ်မြင် သံကြားစက်ကို ခလုတ် အဖွင့်အပိတ် ပြုပေးခြင်း၊ လိုင်းပြောင်းပေးခြင်းနှင့် အသံ အတိုးအကျယ် လို အပ်သလို ပြုပြင်ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ဂြိုဟ်တုများမှ တဆင့် ပြုလုပ်ရသော တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား ဆက်သွယ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းများ တွင် အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာများသည် မပါမဖြစ် သော ကိရိယာများဖြစ်ကြသည်ဟု သိရသည်။

* Ultrasonic Transmitter
 φ Maser=Microwave Amplification by the Stimulated Emission of Radiation

သိပ္ပံ ပညာရှင်များသည် အီလက်ထရွန်များကို ဆက်လက်သုတေသနပြုရင်း မေဆာ[†] ဆက်သွယ်ရေး နည်းကိုလည်းကောင်း၊ လေဆာ[‡] ဆက်သွယ်ရေး နည်းကို လည်းကောင်း တွေ့ရှိခဲ့ကြသဖြင့် ကြိုးမဲ့ မိုက်ကရိုဝေ့ ± ဆက်သွယ်ရေးနည်းကို တီထွင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေး၊ ရုပ်မြင်သံ ကြား ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ရေဒီယို ဆက်သွယ်ရေး လုပ် ငန်းတို့မှာ ယခင်ကထက်ပို၍ အဆင့်မြင့်လာပြန်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဖျော်ဖြေရေး

သိပ္ပံပညာရှင် များသည် အီလက်ထရွန် များကို ဖျော်ဖြေရေးတွင်လည်း အသုံးပြုနိုင်ရန် တီထွင်ထား သည်။ ထင်ရှားသော ပစ္စည်းများမှာ အီလက်ထရွန်း နစ် တူရိယာပစ္စည်း၊ ရုပ်ရှင်ပြစက်၊ ရေဒီယို အသံ လွှင့်စက်နှင့် ရေဒီယို အသံဖမ်းစက်၊ သာမန် ရုပ်မြင် သံကြားစက်၊ ကမ္ဘာအနှံ့ဖမ်းယူနိုင်သော ရေဒီယို ရုပ် မြင်သံကြားစက်နှင့် ကစားစရာ ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ ကစားစရာမှာလည်း လက်ဖြင့် ကိုင်တွယ် လှုပ်ရှားရ

အလွန်သေးငယ်သော ထရန်စမစ်တာမျိုးကို အပ်နဖား ပေါက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြထားပုံ

† Laser=for Light Amplification by the Stimulated Emission of Radiation
 ± Microwave

သော ကစားခြင်းနှင့် ဗွီဒီယိုနည်းဖြင့် ကစားခြင်း ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုကစားနည်းမျိုးတွင် ဓာတ်ခဲ နှင့် စီလီကွန်ချပ်စ်[✶] ပါဝင်သော အိတ်ဆောင် ကွန် ပျူတာငယ်များကို အသုံးပြုရသည်။ ပထမကစား နည်းမှာ အားကစားနည်း သို့မဟုတ် တဘက်နှင့် တဘက် ဉာဏ်ကစား၍ရသော စစ်တုရင် ကစားနည်း ကဲ့သို့ ကစားနည်းမျိုးတို့ ဖြစ်သည်။ ထိုကစားနည်းကို လူသား အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကွန်ပျူ တာနှင့် လူသားယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမျိုးဖြင့် ကစားနိုင်သည်။ ဒုတိယ ကစားနည်းမျိုးမှာ ရုပ်မြင် သံကြား စက်၏ ပုံဖော်ကားချပ်ကို အသုံးပြုရပြီး ပညာရေး ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပြု ကစားနည်းနှင့် မှတ်ဉာဏ်ဆိုင်ရာ ကစားနည်းမျိုးတို့ပါဝင်သည်။ ဥပမာ စားသိချင်း များ စပ်ဆိုသော ကစားနည်းမျိုးဖြစ်သည်။ အခြား ဖျော်ဖြေရေးကိရိယာများမှာ ရုပ်မြင်သံကြားစက်ဖြင့် တွဲဖက်အသုံးပြုရသော ဗွီဒီယိုကန်ဆက်၊ ရီကော်တာ၊ ဗွီဒီယိုဓာတ်ပြားနှင့်ဗွီဒီယိုကင်မရာစသည်တို့ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

အိမ်သုံးပစ္စည်း

အီလက်ထရွန်များကို သုတေသနပြုစဉ် ပြင်သစ် သိပ္ပံပညာရှင် ဂျင်းချားလ်ပဲလ်တီယာ[✶] သည် မျိုးမတူ သော သတ္တုကြိုးနှစ်ကြိုးအား ဆက်သွယ်၍ ပိုသော ကြိုးစတဘက်စီကို ဘက်ထရီအိုးဖြင့် ဆက်ကြည့်ရာ သတ္တုကြိုးများဆက်သွယ်ရာနေရာမှာ လျှပ်စစ်ဦးတည် ဖြတ်သန်းသွားရာဘက်အပေါ် မူတည်၍ အေးခြင်း သို့မဟုတ် ပူခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကြောင်းကို တွေ့ခဲ့ရ သည်။ ထိုတွေ့ရှိချက်ကို အခြေခံ၍ အီလက်ထရွန်များ ကို အသုံးချထားသော အိမ်သုံးပစ္စည်းများကို သိပ္ပံနှင့် အတတ်ပညာရှင်များက တီထွင်ခဲ့ရာ လျှပ်စစ် မီးဖို၊ လျှပ်စစ်မုန့်ဖုတ်ဖို၊ လျှပ်စစ်ထမင်းအိုး၊ လျှပ်စစ်လက် ဖက်ရည်နှပ်ကရား၊ လျှပ်စစ်မီးပူ၊ ရေခဲစက်၊ အိမ်တွင်း အအေးပေးစက်၊ အိမ်တွင်းအပူပေးစက်တို့ ဖြစ်သည်။

အီလက်ထရွန်များကို အသုံးချထားသော အခြား အိမ်သုံးပစ္စည်းများမှာ ပန်ကာ၊ ပီးသီး၊ ပီးချောင်း၊ အိတ်ဆောင်ကွန်ပျူတာ၊ ရေဒီယို၊ အိမ်သုံး လျှပ်စစ် မော်တာ၊ မုတ်ဆိတ်ရိတ်စက်၊ လက်ကိုင်တွင် နီကယ်- ကက်မီယမ်ဘက်ထရီ ပါဝင်သော အလိုအလျောက်

✶ Silicon Chip
 ✶ Jean Charles Peltier

သွားတိုက် သွားပွတ်တံ၊ ပန်းပင်ဖြတ်စက်နှင့် မြက်ပင် ရိတ်စက်၊ ကြိုးမဲ့စကားပြောစက်၊ အမှိုက် သိမ်းစက်၊ ကြမ်းတိုက်စက်၊ အိမ်တွင်းသုံး လျှပ်စစ်လှေစက်၊ လျှပ်စစ် လွန်သွား၊ မီးချပ်နှင့်ရုပ်ရှင်ကင်မရာတို့ဖြစ်သည်။ သွား ပွတ်တံ လက်ကိုင်တွင်ပါဝင်သော နီကယ်-ကက်မီယမ် ဘက်ထရီမှာ ပုံကြီးစေ့ထက်ဝက်အရွယ်ခန့်သာ ရှိပြီး ပြန်လည်အားဖြည့်အသုံးပြုနိုင်သဖြင့် တခါ အားဖြည့် ထားလျှင် နှစ်နှစ်ခန့် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် သိပ္ပံ ပညာရှင်များသည် အီလက်ထရွန်များကို အသုံးချပြီး အင်္ကျီတမျိုးကို တီထွင်ထားသည်။ ထိုအင်္ကျီသည် ကိုင် ကြည့်လျှင် ဒက်ကရွန်အသား သို့မဟုတ် ချည်ထည် အင်္ကျီကဲ့သို့နူးညံ့ပြီး ပူအိုက်သည့်ရာသီသို့မဟုတ်အေးမြ သည့်ရာသီတွင် ဝတ်ဆင်သူက အင်္ကျီတွင် ပါဝင်သော ခလုတ်ကိုအသုံးပြုခြင်းဖြင့် အပူအအေး လိုသလိုပြု၍ ဝတ်ဆင်နိုင်သည်။ အလားတူပင် အိမ်နံရံထဲတွင် အီလက် ထရွန်းနစ်ကိရိယာများပါဝင်သော အိမ်မျိုးကိုလည်း သိပ္ပံပညာရှင်များက တီထွင်ထားသည်။ ထိုအိမ်မျိုး၌ အိမ်နံရံတွင် တပ်ဆင်ထားသော အီလက်ထရွန်းနစ် ကိရိယာများက အိမ်တွင်း၌ လိုအပ်သော အပူအအေးနှင့် အအေးဓာတ်ကိုလိုအပ်သလို အလိုအလျောက် ထိန်း ချုပ်ပေးသည်။ အီလက်ထရွန်များဖြင့် အိမ်တွင်း အလင်းရောင် လိုအပ်သလိုရရှိနိုင်ရန်တီထွင်ထားသော အိမ်မျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုအိမ်မျိုးမှာ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှု စရိတ်နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရ သည်ဟုဆိုသည်။

စီးပွားရေး

သိပ္ပံနှင့် အတတ်ပညာရှင် တို့သည် အီလက်ထရွန် များကို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်း များနှင့် ဘက်လုပ်ငန်းတို့တွင် အသုံးပြုနိုင်ရန် တီထွင် ထားသေးသည်။ ထိုသို့ တီထွင်ထားသော ကိရိယာ များမှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတို့တွင် အလိုအလျောက် ကြက်စာကျွေးစက်၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတွင်အလုပ် လုပ်သော စက်ရုပ်များ*၊ ဘက်လုပ်ငန်းများတွင် ကွန် ပျူတာများဖြစ်သည်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတွင် လူသားများ လုပ်ငန်း ခွင်မတော်တဆ ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး၊ ထုတ် ကုန်များ၏ အရည်အသွေး စစ်ဆေးရေးနှင့် အရေ

* အကျယ်ကို နှိုင်းတကာရေးရာသတင်းစဉ် ၁၉၈၁ ခုနှစ် မတ်လ ၈၊ ၃၉ တွင်ရှုပါရန်

အတွက် စစ်ဆေးရေးစသည့် အလုပ်များကိုလည်း ကောင်း၊ ထုတ်ကုန် အရေအတွက် တိုးမြှင့် ရေးနှင့် အရည်အသွေးပိုမို ကောင်းမွန်ရေး ကိုလည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းချ၍ ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကွန်ပျူတာများကို သုံး၍ ဆောင်ရွက်ရသည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် အလုပ်သမားပေါင်း သုံးသောင်း ရှိသော သတ္တုထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သန့်စင်ရေး ကုမ္ပဏီတခုသည် ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရောင်းချရေး၌လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီ၏ အနာဂတ် စီးပွားရေး စီမံကိန်းချမှတ်ရေး၌လည်းကောင်း ကွန်ပျူတာများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပစ္စည်းတန်ဖိုး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ကုဋေ ၂၅၀ နှစ်စဉ် ရောင်းချရသည်။ မြီတီနီနိုင်ငံရှိ လင်းရီဗာ မော်တော်ယာဉ် ထုတ်လုပ်သော ကုမ္ပဏီသည် စက်ပစ္စည်း အစိတ်အပိုင်းသစ် တီထွင်ထုတ်လုပ်ရေး၊ ပစ္စည်းအရေအတွက် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စစ်ဆေးရေးစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ကွန်ပျူတာကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်သည်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံရှိ ဆိုးဆေးထုတ်လုပ်သော ကုမ္ပဏီတခုကလည်း ထုတ်လုပ်သော ပစ္စည်းများ၏ ရောင်းဈေး ရုတ်တရက်ပြင်ဆင်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် ပစ္စည်းများ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချရေးတို့ကို ကွန်ပျူတာသုံး၍ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်ဟု သိရသည်။

မျက်မှောက်ကာလ ဘဏ်လုပ်ငန်း အများစုမှာ ကွန်ပျူတာများကို အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ထိုသို့ဖြင့် အီလက်ထရွန်များသည် ဘဏ်လုပ်ငန်းများ၌ပါ အသုံးဝင်လာသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရှိ စီတီဘင်ခေင် စီးပွားရေး ဘဏ်တွင် ဘဏ်စာရေးပေါင်း ၁၄ ဦး သုံးရက်တိတိဆောင်ရွက်ရသော ငွေပြောင်း ငွေလွှဲ ငွေထုတ် စသည့် ဘဏ် လုပ်ငန်းများကို ကွန်ပျူတာဖြင့် အီလက်ထရွန် များကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရာ နာရီပိုင်းအတွင်း၌ ပြီးသည်။ ယခင်က စာရေးပေါင်း ၁၄ ဦး ဆောင်ရွက် ရသော

ဘဏ်လုပ်ငန်းမျိုးအားလည်း စာရေး၅၅ဦးတည်းဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ရုံးစီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ငန်းဘက်တွင်လည်း အချက်အလက်စုဆောင်းရေး၊ ပေးပို့ရေး၊ မိတ္တူကူး၍ သိုလှောင်ရေး၊ ရုံးတွင်းဌာနဘဏ္ဍာနှင့်တရု ဆက်သွယ် ညှိနှိုင်းရေးစသည့် ရုံးတွင်းလုပ်ငန်းများအားလုပ်ဆောင်ရာတွင် ကွန်ပျူတာ သို့မဟုတ် အချက်အလက် စီစဉ်သည့် အီလက်ထရွန်နစ်စက်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်စေသည်။ ထိုသို့ဖြင့် ရုံးတွင်း လုပ်ငန်းများတွင် ဖိုင်တွဲများ ထားသိုရသော တာဝန်၊ စက္ကူနှင့်မင်အသုံးပြုရသောတာဝန်တို့ကို လျော့ပါးသွားစေသည်။ ထိုသို့ အီလက်ထရွန်များကို ရုံးတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ရုံးတွင်းလုပ်ငန်းမှာ လူနည်းနည်းဖြင့် အလိုအလျောက် ပြီးမြောက်စေသော လုပ်ငန်း သဖွယ် ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ။

မိုက်ခရိုကီးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ Encyclopaedia Britannica, Vol 8, Encyclopaedia Britannica, INC. Willam Bentan, Publisher CHICAGO, U.S.A.
- ၂။ ELECTRONICS, Stanley L. Enghardt, Pyramid Publications, New York, U.S.A.
- ၃။ Newscientist, 20 November 1980, 23 April 1981, 29 October 1981, 8 April 1982, New Science Publication, Common Wealth House, 1-11 New Oxford Street, London WC1A 1NG
- ၄။ Newsweek, (U.S.A) May 27, 1980, May 23, 1983 November 28, 1983

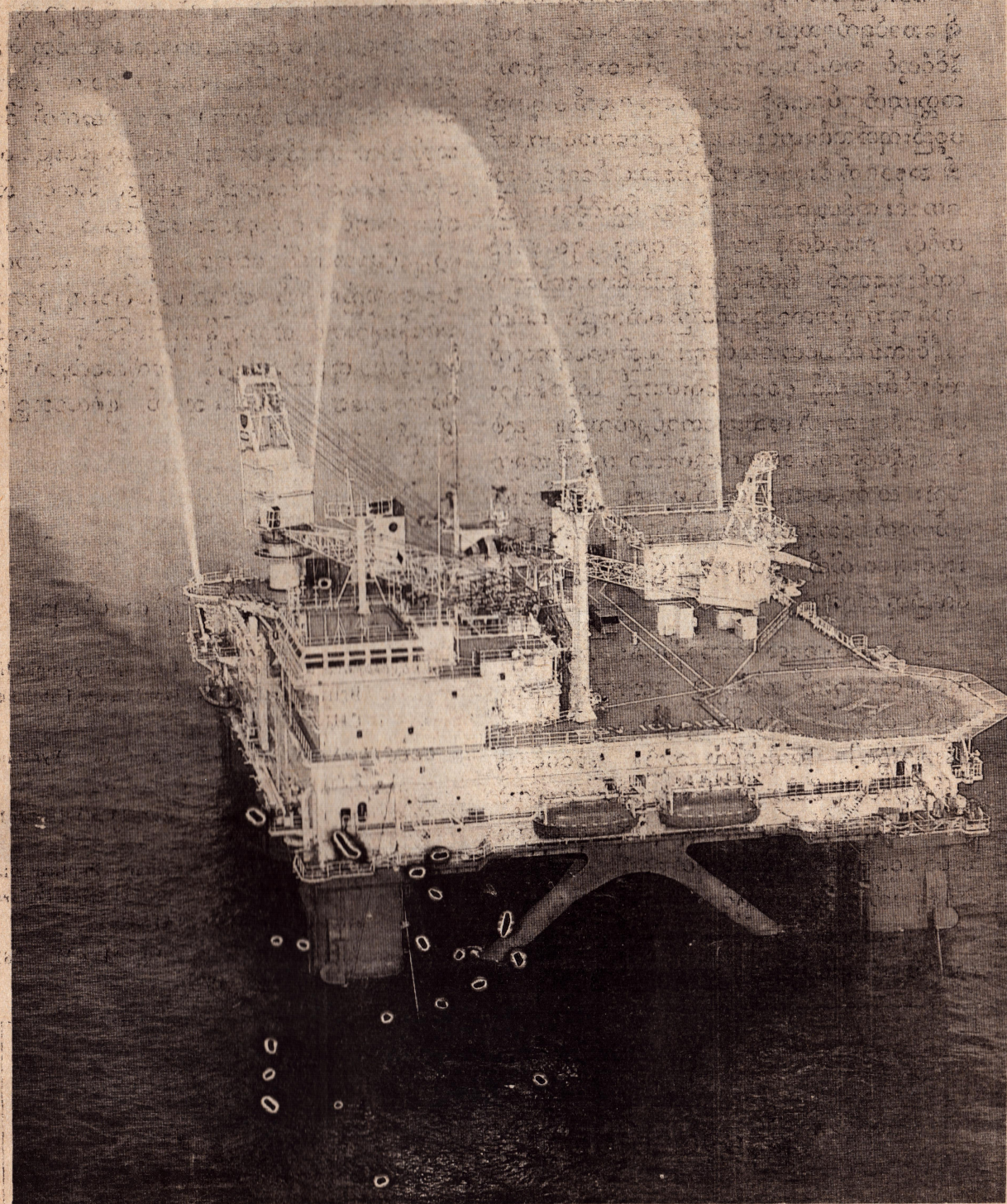
မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီထုတ် စာအုပ်

“မြန်မာ့ဇာတ်သဘင် တခေတ်ပြောင်းလဲရေး”

ထွက်ပြီ အဖိုး ၁၇ ကျပ်

ဗိုလ်ချုပ်ဈေး အရောင်းဆိုင်နှင့် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များထံတွင် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်

အရေးပေါ် မီးသတ်ရေယာဉ်

ကမ်းလွန် ပင်လယ်ပြင်တွင် ရေနံတူးဖော်နေ သည့် အလွန်ကြီးမားသည့် မီးလောင်သဖြင့် သော လုပ်သားများအတွက် မီးဘေးအန္တရာယ် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ တန်သော ကမ်း

လွန် ရေနံတူးစင်များ၊ ရေနံတူး ကိရိယာများ ဆုံးရှုံး ပျက်စီးရသည်။ ပင်လယ်ပြင် မီးဘေး ကာကွယ်ရေးအတွက် အိုင်အိုလိုင်းယာ* ခေါ် အရေးပေါ် မီးသတ်ရေယာဉ်ကို ထုတ်လုပ်ခဲ့ သည်။

အိုင်အိုလိုင်းယာအရေးပေါ် မီးသတ်ရေယာဉ် မှာ သင်္ဘောရေနှစ်ခု ပေါ်တွင် ချွေ တည် ဆောက်ထားပြီး ပုံသဏ္ဌာန်မှာ ကမ်းလွန်ရေနံ တူးစင်နှင့် တူညီသည်။ ထိုရေယာဉ်သည် ခေတ် အမီဆုံး မီးသတ်ရေယာဉ် ဖြစ်ပြီး လျင်မြန်စွာ ခုတ်မောင်းနိုင်သည်။ မြင်းကောင်ရေ စုစုပေါင်း ၂၀,၀၀၀ အင်အားရှိသော စက်ဖြင့် တနာရီ လျှင် ရေမိုင် ၁၃ မိုင်နှုန်း ခုတ်မောင်းနိုင် သည်။ စက်အင်အား ကောင်းသဖြင့် မြောက် ပင်လယ်ကဲ့သို့ ရာသီဥတု ပြင်းထန်သော ဒေသ များ၌ပင် ကောင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်သည်။ လှိုင်း များ၊ လေမုန်တိုင်းများ ကြားမှာပင် မီးကို ငြိမ်းသတ်နိုင်စွမ်း ရှိသည်။

ထိုမီးသတ်ရေယာဉ်ကို ဗြိတိသျှ ရေနံကုမ္ပဏီ က ပုံစံရေးဆွဲခဲ့ပြီး စကော့တလန်တွင် တည်

ဆောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင် ခုတ် မောင်းခဲ့ပြီး အရေးပေါ်မီးသတ်ခြင်းကို အကြိမ် ကြိမ် စမ်းသပ် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ ရေနံကုမ္ပဏီမှ ကမ်းလွန်ရေနံတူးစင် မီးလောင် စဉ်က လူပေါင်း ၁၄၁ ဦး ရှိသော်လည်း ထို မီးသတ်ရေယာဉ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ မီးငြိမ်းသတ် နိုင်သဖြင့် သေဆုံးသူ လုံးဝမရှိပဲ အနည်းအကျဉ်း သာ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

အရေးပေါ် မီးသတ်ရေယာဉ်တွင် ပါရှိ သော မီးသတ်စက် အားလုံးကို ကွန်ပျူတာဖြင့် ထိန်းသိမ်း မောင်းနှင်ပြီး လေတိုက်နှုန်း နှင့် လိုအပ်သလို ထိန်းညှိပေးသည်။ တနာရီလျှင် ရေစုစုပေါင်း မက်ထရစ်တန်ချိန် ၁၃,၆၀၀ ကို ပေ ၆၅၀ အထိ ပန်း ထုတ် ပေးနိုင်သည်။ ရေယာဉ်ပေါ်တွင် မက်ထရစ်တန် ၄၀ ခန့် ချိမနိုင်သော ဝန်ချိစက်နှစ်ခုလည်း ပါရှိသည်။ ထိုချိစက်ရာရသူများအတွက် ဆေးဝါးပြည့်စုံ သော ဆေးခန်း တခန်းလည်း ဖွင့်လှစ်ထား သည်။ ခေတ်အမီဆုံး အရေးပေါ် မီးသတ် ရေယာဉ် ဖြစ်သည်။

Popular Science, January 1984

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီထုတ်

ပါတီဝင်များလက်စွဲ

အဖိုး ၁ ကျပ်

ပါတီစာနယ်ဇင်းဌာနကြီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ဈေးရှိ ပါတီစာအုပ်အရောင်းဆိုင်တို့တွင် မည်သူမဆို လွတ်လပ်စွာ ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်

* Iolair

တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း

နိုဝင်ဘာ ၁ ရက်။ အာရပ်စော်ဘွားများ နိုင်ငံ (ယူအေအီး)နှင့် တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတ နိုင်ငံတို့သည် နှစ်နိုင်ငံ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရေး တိုးမြှင့် ပြုလုပ်သွားရန် သံတမန် ဆက်သွယ်မှုများကို စတင် ပြုလုပ်သည်ဟု အာရပ်စော်ဘွားများ နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ကြေငြာသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် တောင်အာဖရိက နိုင်ငံတို့သည် နမီးဘီးယား (အနောက်တောင် အာဖရိက) အနာဂတ်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကိပ်ဗာဒီ နိုင်ငံ ဆာလ်ကျန်း၌ ကျင်းပသော နှစ်ရက်ကြာ ဆွေးနွေးပွဲ၌ တိုးတက်မှုရှိကြောင်း ရိုက်တာသတင်း ဌာနက ဖော်ပြသည်။

အာဖရိက သုံးနိုင်ငံဖြစ်သော ကင်ညာ၊ မိုဇမ်ဘစ်နှင့် ဆိုမာလီနိုင်ငံများသို့ ဒေါ်လာ ၄၅ ဒသမ ၁ သန်းဖိုး အရေးပေါ် စားနပ်ရိက္ခာ အကူအညီ ပေးရန် အမေရိကန် သမ္မတ အိမ်ဖြူတော်က အတည်ပြု လိုက်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၂ ရက်။ အိန္ဒိယ ဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ်ဂန္ဒီသည် ကွယ်လွန်သူ မိခင် မစွက်အင်ဒီရာ ဂန္ဒီ၏ ကွန်ဂရက် (အိုင်) ပါတီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရကြောင်း ယူပီအိုင် သတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၃ ရက်။ ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ်နာကာဆိုးနှင့် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ်ဂန္ဒီတို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကိစ္စရပ်များကို နယူးဒေလီ မြို့၌ ဆွေးနွေးသည်။

အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံသည် စားနပ်ရိက္ခာ အကူအညီ များ ချက်ချင်းမရလျှင် လူပေါင်း ကိုးသိန်းအထိ အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်သည်ဟု ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာ အစီအစဉ်အဖွဲ့က ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၅ ရက်။ ချီလီအစိုးရအဖွဲ့ကို သမ္မတ ပီနိုချက် အနေဖြင့် စိတ်ကြိုက်ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေး အတွက် ဝန်ကြီး ၁၅ ဦးနှင့်အတူ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး

ဆာဂီယိုအိုနိုဖရီဂျာပါတိုက နုတ်ထွက်လွှာ တင်သွင်းခဲ့သဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ အနေဖြင့် အကျပ်အတည်း တွေ့ရကြောင်း ယူပီအိုင်သတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၆ ရက်။ ဥရောပ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ညီလာခံကို စတော့ဟုမ်းမြို့တွင် ကျင်းပရာ နိုင်ငံပေါင်း ၃၅ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် နာကာဆိုးအား ပါတီဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ထပ်မံ ခန့်အပ်ခြင်းကို ဂျပန်နိုင်ငံ လက်ရှိ အာဏာရ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက တရားဝင် အတည်ပြုလိုက်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၇ ရက်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းတွင် ရက်သတ္တံ တပတ်အတွင်း တိုက်ခတ်သွားသည့် 'အက်ဂနက်စ်'လေမုန်တိုင်းကြောင့် လူ ၃၀၀ ကျော် သေဆုံးသွား ခဲ့ကြောင်း ဘေးဒုက္ခဆိုင်ရာ ကယ်ဆယ်ရေး အရာရှိများက ကြေငြာသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ပစ္စည်းများ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၄၀ ဖိုးခန့် ဆုံးရှုံးသွားသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ဒစ်စကာဗာရီ လွန်းယုံ အာကာသယာဉ်ကို ကနေဒီ အာကာသစခန်းမှ နံနက် ၇ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင် လွှတ်တင်လိုက်ကြောင်း ရိုက်တာသတင်းဌာနက ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၁ ရက်။ ဂါနာနိုင်ငံတွင် အရေးပါသည့် ဝန်ကြီးအချို့ကို ရာထူးမှ ထုတ်ပယ် လိုက်ပြီး စီးပွားရေး ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် ကော်မရှင်တရပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြောင်း အက္ကရာ အသံလွှင့်ဌာနက ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၃ ရက်။ ကမ္ဘာ့ အနှံ့အပြားတွင် ယခုအခါ၌ လူ ၂၀ ဦးအနက် တဦး၌ အပူပိုင်းကပ်ရောဂါ တမျိုး ဖြစ်သည့် သန်စွဲရောဂါ ဖြစ်ပွားနေကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (ဗေလျူအိပ်ချ်အို) က ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက်။ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့စက်မှုနိုင်ငံများ၏ သုံးရက်ကြာကျင်းပသည့် ညီလာခံကို ပြင်သစ်နိုင်ငံ ဗာဆေးမြို့တွင် စတင်ကျင်းပရာ သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စား လှယ်ပေါင်း ၅၀၀ ခန့် တက်ရောက်ကြသည်။

Handwritten mark resembling a stylized 'X' or '4' in the top left corner.

၁၉၈၄ ခုနှစ်အတွက် ဂျာဝါဟာရာလ်နေရှူး ဂုဏ်ထူးဆောင် ဆုတံဆိပ်ကို မကြာမီက လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရသူ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်မစ္စက်အင်ဒီရာဂန္ဒီအား ချီးမြှင့်ရန်ရွေးချယ်လိုက်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၅ ရက်။ မလေးရှားနိုင်ငံ တောင်ပိုင်း ဂျိုဟိုးပြည်နယ် ခေါင်းဆောင် ဆူလတန်မာမူတ် အစ္စတန်ဒါ (၅၂ နှစ်) အား မလေးရှားနိုင်ငံ၏ ဘုရင်အဖြစ် ဝန်ကြီးချုပ်မဟာသာမိုဟာမက်က တင်မြှောက်လိုက်သည်။

အာဖဂန်နစ္စတန်မှ နိုင်ငံခြားတပ်များ အမြန်ဆုံး ရုပ်သိမ်းပေးရန် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံက မေတ္တာရပ်ခံလိုက်သည်။

အနောက်အုပ်စုနှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတို့ ဆက်ဆံရေးပိုမိုခိုင်မာစေရန် ရည်ရွယ်လျက်စီးပွားရေးနှင့် စက်မှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး စာချုပ်တရပ်ကို စပိန်နှင့်တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတို့ချုပ်ဆိုကြသည်။

မဟာဗျူဟာ အချက်အချာဒေသဖြစ်သော ဂရင်းလန်ကျွန်းအား ငြိမ်းချမ်းသောကာလ၌ ဖြစ်စေ၊ စစ်ဖြစ်နေသည့်ကာလ၌ဖြစ်စေ ညွှန်ကြားမှုအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားရှိလိုက်ကြောင်း ဂရင်းလန်ပါလီမန်က ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၉ ရက်။ ပိုလန် အလုပ်သမားသမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှုများကို အစိုးရကလွတ်လပ်မှုမပေးကြောင်းဖြင့် စွပ်စွဲချက်များကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ချုပ်အဖြစ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (အိုင်အဲလ်အို) မှ နုတ်ထွက်ကြောင်း ပိုလန်နိုင်ငံက တရားဝင် ကြေငြာသည်။

တောင်ပစ္စိဖိတ် သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ဆော်လ်မွန်ကျွန်းစု ပါလီမန်သည် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဆာပီတာကီနိုလိုရီယာအား ဆော်လ်မွန်ကျွန်း၏ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြောင်း ရိုက်တာသတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၀ ရက်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်၍ ရေကြီးခြင်းကြောင့် သေဆုံးသူ ဦးရေမှာ ၃၇၀ ကျော် ရှိသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ပီတီအိုင်သတင်းဌာနက ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၁ ရက်။ ရုမေးနီးယား ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ ခေါင်းဆောင် နီကိုလေချောင်းစက်စကူး (၆၆ နှစ်) သည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အကြီးအကဲ အဖြစ် ပြန်လည်ရွေးချယ်ခြင်းခံရကြောင်း ရိုက်တာသတင်းဌာနက ဖော်ပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၂ ရက်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အရှေ့ပိုင်း အနောက် ဘင်္ဂလားပြည်နယ်တွင် ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုများ ရက်သတ္တခြောက်ပတ်ကြာ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် သေဆုံးသူပေါင်း ၆၄၄ ဦး ရှိသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ပီတီအိုင်သတင်းဌာနက ကြေငြာသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ ပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ (ယူနက်စကို) သို့ ထည့်ဝင်သည့် ငွေကြေးနှင့် ထိုက်တန်သည့် အကျိုးအမြတ် မရရှိဟု ယုံကြည်သဖြင့် ယူနက်စကိုအဖွဲ့မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် နုတ်ထွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက ကြေငြာသည်။

နိုဝင်ဘာ ၂၃ ရက်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေမှာ သန်း ၁၂၀ ကျော်လွန်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဂျပန်အစိုးရ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ညှိနှိုင်းရေး အေဂျင်စီမှ ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

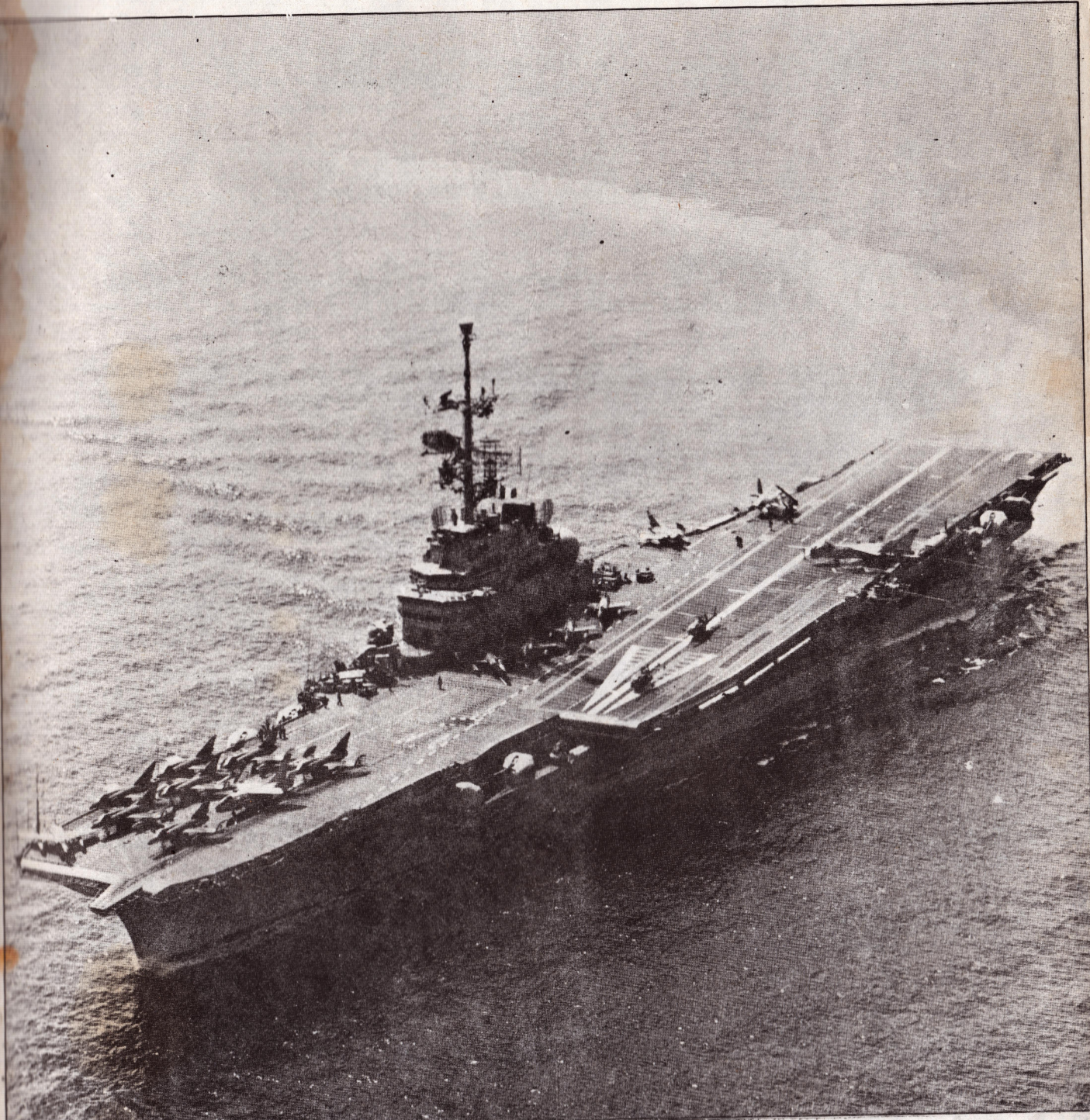
နိုဝင်ဘာ ၂၄ ရက်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုတို့၏ စတုတ္ထအကြိမ် ညွှန်ကြားမှု ယာလက်နက် မပြန့်ပွားရေး ဆွေးနွေးပွဲကို ဆိုဗီယက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် စတင်ကျင်းပသည်။

အစ္စရေးနှင့် ဆီးရီးယားအကြား ဂိုလန်ကျွန်းမြင့်ဒေသရှိ ကုလသမဂ္ဂတပ်သား ၁,၃၀၀ ကို နောက်ထပ်ခြောက်လ ဆက်လက်ထားရှိရန် ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီက တညီတညွတ်တည်း သဘောတူညီလိုက်သည်။

နိုဝင်ဘာ ၃၀ ရက်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ကို “နိုင်ငံတကာ သစ်တောများနှစ်” အဖြစ် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (အက်ဖ်အေအို) က သတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာမှ ကြေငြာသည်။

ပြင်သစ်စစ်ရေးတည်ဆောက်မှု

ဆောင်းပါးမှ

တိုက်လေယာဉ်များတင်ဆောင်ထားသည့် ပြင်သစ်လေယာဉ်တင်သင်္ဘော ကလီမင်ဆော

ယခုလ မျက်နှာဖုံး

အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာများသည် ဆက်သွယ်ရေး၊ ဖျော်ဖြေရေး၊ စီးပွားရေး စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုအရေးပါလာသည်။ ပုံမှန် ဂြိုဟ်တုတလုံးကို မြေပြင်စခန်းမှ အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာဖြင့် ဆက်သွယ်နေပုံ ဖြစ်သည်။

“အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာများ” ဆောင်းပါးကို စာမျက်နှာ ၃၈ တွင် ရှိပါသည်။

ကျ်တစောင်တွင်

နိုင်ငံရေး

- တနင်္ဂနွေတွင်း ထင်ရှားသော ဖြစ်ရပ်များ ၁
- အကြမ်းဘက်မှု ၉
- ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ (ဆိုးလ်) ၁၄

စီးပွားရေး

- ရှုမေးနီးယားဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံစီးပွားရေး ၂၂
- စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ ၂၈

စစ်ရေး

- ပြင်သစ်စစ်ရေးတည်ဆောက်မှု ၃၀

အထွေထွေ

- အီလက်ထရွန်းနစ်ကိရိယာများ ၃၈
- အရေးပေ T မီးသတ်ရေယာဉ် ၄၅
- တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း ၄၇

အဖိုး တစ်ကျပ် ပြား ၅၀

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ် ပါတီဝန်ထမ်းဌာနကြီး ဌာနကြီးမှူး ဦးခင်မောင်ကြည် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၆၈၁) က ထုတ်ဝေ၍ ပါတီပုံနှိပ်တိုက် အမှတ် ၅၃ နတ်မောက်လမ်းသွယ် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဌာနခွဲမှူး ဦးသန်းအောင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၂၄၆) က ပုံနှိပ်သည်။